

**Zhezu wi pitunmbolo pe
KAPYEGELE
wele
SEWE wi nawa senre**

Sewe shyen woo na Luki wila yonlogo wowi na yeen. Laga ki sewe na wi ni, nga kila pye Zhezu wi forogofenne pe na, wi yiringolo ma kari wa yenjele na, Luki wi yen naga nari we na. Zhezu wila wi pitunmbolo pe tun pe saa Sentanra ti yari dunruya wi lagapyew ki ni; paa daga mbe keli mbege le wa Zheruzalemu ca gben. Tagafenne konbanmbala paa pye Zhufuye, een fo, we Fo wila pe kara maga naga pe na fo Sentanra ti yen lere pyew wi woro. Ki sewe na wi yen kagbogo yon fo jenge, katugu wi yen na we sari we sewe mbele pitunmbolo paa yonlogo pe koro jen.

Ki Luki sewe na wi yen ma kon ma yiri konsara taanri. Wa wi konsaga konbannga ki ni (1-7), nga pitunmbolo paa pye wa Zheruzalemu, wi yen naga yuun we kan. Naa Zhezu wila yiri ma kari wa yenjele na, a Yinnekpoyi li si yiri wa yenjele na ma pan ma koro pitunmbolo pe ni. Laa yawa kan pe yeri paa Sentanra ti yari konaa paa kafonngolo piin. Legilizi na wa Zheruzalemu ca wi woolo paa lege fyaw, fo a ki kayanga lenge Zhufuye teele pe ni, maga kan pe yiri na Zhezu wi forogofenne pe jolo.

Wa sewe wi konsaga shyen wogo ki ni (8-12), Luki wi yen naga yuun we kan paa yege nga

na Zhezu wi fɔrɔgɔfenne pàa gbɔn ma jaraga, ma kari wa Zhude tara ti kanɔgara na tara to naa Samari tara ti ni. Zhufuye mbele pàa pye na Zhezu wi fɔrɔgɔfenne pe jɔlɔ, pe ni nuɔgba la kanɔga ma pye Zhezu wi pitunɔ, pàa pye naa yinri Pɔli. Zhezu wila wi yeε naga wi na yariyanga ka ni, maa yeri wi pye wi pitunɔ wa mbele pe woro Zhufuye pe yeri. Sanni Luki wi sa Pɔli wi senre sannda ti yo, wila keli ma para we ni pitunɔ Pyeri wi tunɔgo wogo ko na konaa paa yege nɔga na mbele pe woro Zhufuye pe koɔbanmbala pàa kanɔga ma pye Zhezu wi fɔrɔgɔfenne.

Wa sewe wi konsaga taanri wogo ki ni (13–28), Luki wi yen na Sɔli wi senre sannda ti yuun. Pàa kaa na Sɔli wi yinri Pɔli. Pɔli wila tangangala titɔnlonɔlɔ taanri tanga na Sentanra ti yari lalegere na wa Jromu tara wunluwo pi ni. Lelegere la saa Pɔli wi torogo maa saga wa we Fɔ wi tunɔgo ki ni. Ki leele poro pele la wele Barinabasi, naa Silasi, naa Timote, naa Tite, naa Apolosi konaa Mariki.

Luki wila saa pɔli wi torogo fun wi tangangala kele na. Ko kɔ ti wa sewe wi lara ta ni, mbe wo naa Pɔli ni pe ta laga nuɔgba, wi ma kaa yo fɔ: «Wè sigi pye yeεn.» Pɔli wila legiliziyε tegetεge cagbɔɔ nda ti yen kagbɔgo yɔn ti legerε ni. Wila tunɔgo pye nɔgbanga jεnɔge wi Fɔ wi kan, εen fɔ wila jɔlɔ fun jεnɔge.

Wa sewe wi kosaga yeri, Luki wi yen naga yuun fɔ pàa Pɔli wi torogo paa kasopyo yen wa Jromu ca, wunlumbolo to wi ta wi kiti kon wi na.

SEWE WI YEN MA KOONLO YEGE NGA NA

SEWE WI LESAGA SENRE 1.1-3

Yinnekpoyi li panga konaa Legilizi wi pelime
wa Zheruzalemu 1.4-7.60

Pitunmbolo paa Zhezu Sentanra ti yari wa
Samari tara naa Zhude tara 8.1-12.25

Poli wi kondangala kongbanna Yennele
tunngo ki na wo naa Barinabasi konaa
Zhan Mariki 13.1-15.35

Poli wi kondangala shyen wolo Yennele tunngo
ki na wo naa Silasi konaa Timote 15.36-18.23

Poli wi kondangala taanri wolo Yennele
tunngo ki na 18.24-21.16

Poli wi yingiwɛ wa Zheruzalemu konaa wi
kaso yege wa Sesare ca 21.17-26.32

Poli wi kondangala mbe kari wa Oromu ca
konaa wi kaso yege 27.1-28.31

SEWE WI LESAGA SENRE

1.1-3

¹ Na wonlo Tewofili, wa na sewe kongbanna
wi ni, kagala ngele Zhezu wi pye, ma nagawa
mba naga leele pe na, maga le wa wi tunngo ki
lesanga wi ni

² fo ma saa gbɔn pilige nga wila kaa yiri ma
kari wa yennele na ki na, mila ke ni fuun ke yege
yo ma kan. Sanni wi sa yiri wi kari wa yennele
na, wila kono kan wi pitunmbolo mbele wila wo
pe yeri Yinnekpoyi li fannga na.

³ Zhezu wi kunwo pi pungo na, wila wi yee
naga pitunmbolo pe na kacɛn legerɛ ni, naga nari
pe na pege jɛn fo wila yen ma yiri wa kunwo pi
ni. Wila pye naa yee nari pe na, ma saa gbɔn

fɔ piliye nafa shyen, na Yenɲele li wunluwɔ pi senre yuun pe kan.

YINNEKPOYI LI PANGA KONAA LEGILIZI WI PELIME WA ZHERUZALEMU CA

1.4–7.60

⁴ Pilige ka, maa ta wila nii pe ni, a wì sigi yo maga ɲgban pe ni ma yo fɔ: «Yaga ka lali Zheruzalemu ca ki ni, ɛɛn fɔ, na To wi yɔn fɔlɔ na mɪla li senre yo ye kan, yeli sige.

⁵ Katugu Zhan la leele pe batize tɔnmɔ ni, ɛɛn fɔ, sanni piliye jenri ni, Yenɲele li yaa ye batize Yinnekpoyi lo ni.†»

*Zhezu wì yiri ma kari
wa yenɲele na*

⁶ Naa pitunmbolo pàa kaa pe yɛɛ gbogolo le Zhezu wì tanla, a pè suu yewe ma yo fɔ: «We Fɔ, wagati ɲa yɛɛn wo ma yaa Izirayeli tara wunluwɔ pi gbegele mboo tɛɛɛ naa fɔɲɲɔ le?»

⁷ A Zhezu wì si pe pye fɔ: «Na To wì sanga naa wagati ɲa kɔn maa tɛɛɛ wi yɛɛ fanɲga ki na, yoro si daga mbe wo jen.

⁸ ɛɛn fɔ, ye yaa ka fanɲga ta, na Yinnekpoyi liga ka tigi mbe pan ye na we. Ye yaa ka pye na serɛfenne wa Zheruzalemu ca, naa Zhude tara ti ni fuun ti ni konaa Samari tara ti ni, fɔ sa gbɔn wa tara ti kɔsaga ki na.»

⁹ Naa wila kaa ki senre ti yo ma kɔ, a wì si yiri ma kari wa yenɲele na. A pe nɛɛ wi wele, a kambaaga kà si pan maa tɔn pe na.

† 1:5 1.5: *Mbe batize Yinnekpoyi li ni ko kɔrɔ wo yɛn mbe Yinnekpoyi li ta li ye ma ni tiyɔngɔ.*

¹⁰ Naa pàa pe yengɛɛ ke kan wa naayeri na wele bere wa wi karisaga, a nambala shyen pèle si yiri le pe na. Pàa pe yɛɛ pɔ parifire ni;

¹¹ a ki nambala shyen pè si pe pye fɔ: «Yoro Galile tara fenne, yingɛ na, a yè si koro ma yere na wele wa yennɛɛ na? Ki Zhezu ɲa wì yiri na ye sɔgɔwɔ ma kari wa yennɛɛ na yɛɛn, pa wi yaa ka sɔngɔɔ mbe pan ma fun, paa yɛgɛ ɲga na yòo yan wila kee wa yennɛɛ na we.»

*Pàa Matiyasi wi wɔ maa tɛgɛ
wa Zhudasi wi yɔnlɔ*

¹² Kona, a pitunmbolo pè si yiri wa oliviye tire yanwiga ki na ma sɔngɔɔ ma kari wa Zheruzalemu ca. Ki yanwiga kii lali Zheruzalemu ni, ki sɔgɔwɔ pi yɛn paa culo nuɲgba yɛn.

¹³ Naa pàa kaa ye wa ca, a pè si lugu ma ye wa sanɲgazo wi ni, ma kari wa yumbyɔ ɲa pàa pye na tungu faa wi ni. Mbele pàa pye wa, pe mɛɛ tori nda: Pyeri, naa Zhan, naa Zhaki, naa Andire, naa Filipu, naa Toma, naa Baritelemi, naa Matiye, naa Alife pinambyɔ Zhaki wi ni, naa Simɔ Zeloti, konaa Zhaki pinambyɔ Zhude wi ni.

¹⁴ Pe ni fuun pàa pe yɔn ki wa nuɲgba ma koro na Yennɛɛ li yɛnri ma pinlɛ jɛɛɛ pe ni, naa Zhezu wi nɔ Mari wi ni, naa wi nɔsepiile nambala pe ni.

¹⁵ Ki piliye yi ni, tagafenne mbele pàa pye ma gbogolo wa, pe mbaa cɛnme naa nafa (120) yɔn ko tin. A Pyeri wì si yiri ma yere wa pe sɔgɔwɔ, ma sho fɔ:

16 «Sefenne, Yenhele senre tila daga mberi yee yon fili, nda Yinnekpoyi laa yo faa wa Davidi wi yon Zhudasi wi kanngolo we. Wo wila pye Zhezu wi yigifenne pe yekelewe.

17 Wila pye wa we ngbelege ki ni, ma wi tasaga ta wa we tunngo ki ni.

18 «(Yinggo ki nana wi kere ta lo wi kapege pyege sara wi ni, ko punngo na, a wi si to ma jiile, a wi lara ti fugu, a wi latiire ti yiri ma jaraga.

19 Zheruzalemu ca fenne pe ni fuun pege wogo ki jen, a pege kere ti mege taga pe senre ti ni, nari yinri «Akelidama». Ko koroo wo yen fo «kasanwa kere†.»)

20 «Katugu ki yen ma yonlogo wa Yenhele gbogoyuuro sewe wi ni ma yo fo:

Ye ti wi go ki kannga kataga, lere ka ka cen wa ki nawa naa.

Ki si yen ma yonlogo naa fo: *Lere wa yege mbe cen tunngo ki na wa wi yonlo.†*

21-22 «Ki kala na, wagati na fuun waa pye Zhezu wi ni, na tanri na kee na paan, nambala mbele paa pinle we ni, maga le wa sanga na ni Zhan wila pye na batemu wi piin, fo ma pan ma gbɔn pilige nga Zhezu wila kaa yiri we sogowo ma kari ki na, poro wa nungba we daga mbe wo. Wo wa nungba daga mbe taga we na, we pye Zhezu wi yenme ma yiri wa kunwo pi ni pi serefenne.»

23 Ki kaa pye ma, a pe si nambala shyen naga: Zhozefu na paa pye na yinri Barisabasi, a pe kaa wi mege taga naa yinri Zhusitusi, wo naa Matiyasi.

† 1:19 1.18-19: Mati 27.3-8 † 1:20 1.20: Yuuro 69.26; 109.8

²⁴ Ko punḡo na, a pè si Yenḡele li yenri ma yo fo: «We Fo, mboro ḡa ma yen lere pyew wi kotogo ki jenfo, ḡa mà wò ki leele shyen mbele pe ni, wi naga we na,

²⁵ janḡo wi ye wa ki tunḡo ḡa ki ni, wì pye pitunḡo Zhudasi wi yonlo, wo ḡa wì wò wa ki ni ma kari wi karisaga we.»

²⁶ A pè si pete gbòn, a pete gbongò kì si Matiyasi wi wò. A wo si taga pitunmbolo ke ma yiri nunḡba pe na ma pye pitunḡo wa.

2

Yinnekpoyi li panga ye

¹ Naa Pantikòti feti pilige kila kaa gbòn, tagafenne pe ni fuun paa pye ma gbogolo laga nunḡba.

² Le ki yongolo nunḡba ke ni, a tinme pà si yiri wa yenḡele na paa tifeliḡbogo tinme yen, mee ye wa go ḡa paa pye ma cen ki ni fuun ki ni.

³ A pè si ḡgayinḡele kele yan paa kason yinḡele yen, a kè si walagi walagi ma cencen tagafenne pe ni fuun nunḡba nunḡba pe na.

⁴ A pe ni fuun pè si yin Yinnekpoyi li ni, mee ki le na yuun senfonndò ni ma yala nda Yinnekpoyi làa le wa pe yon paa yuun ti ni.

⁵ Ma si yala, ki piliye yi ni, Zhufuye mbele paa pye na fye Yenḡele li yeḡe, pèle la pan wa Zheruzalemu feti wi na. Paa pan ma yiri dunruya tara pyew ti ni.

⁶ Naa ki tinme pila kaa yiri ma, a janwa wì si gbogolo wi yeḡe na. Kila pe pari, katugu pe ni

fuun nunḡba nunḡba pàa pye na pe senre jate ti nuru tagafenne pe yeri paa ti yuun.

⁷ Kila to pe yon na fo ma pe nawa pi wo, a pe nne pe yee yewe na yuun fo: «Mì yò ki leele mbele paa para yeen, pe ni fuun pe yen Galile tara fenne?»

⁸ A kì si cen mele, we ni fuun nunḡba nunḡba, we senre jate nda pè we se wa ti ni, a we nne ti nuru pe yeri paa ti yuun?

⁹ We pele yen Pariti tara fenne, naa Medi tara fenne, naa Elami tara fenne, naa mbele pè yiri wa Mezopotami tara, naa Zhude tara, naa Kapadosi kinda wo naa Pon kinda wi ni, naa Azi tara ti ni,

¹⁰ naa Firizhi tara ti ni, naa Panfili tara to naa Ezhipiti tara ti ni, naa Libi tara laga nga kì mara Sireni tara ti na ki ni, naa mbele pè yiri wa Jromu ca,

¹¹ ma pye Zhufuye, naa mbele pè ye Zhufuye sherege ki ni pe ni, naa Kireti tara fenne konaa Larabuye pe ni, we ni fuun waa Yennele li kagbogolo ke nuru pe yeri paa ke yuun we senre jate ti ni.»

¹² A kì si pe pari ma pe jatere wi piri pe na, a pe nne ki yuun pe yee kan fo: «Iḡga ko koro wo yen mele?»

¹³ Een fo, pèle la pye na tēge tagafenne pe na, nne yuun fo: «Pè tin duven taan ni.»

Pyeri wi Yennele senre yowo we

¹⁴ Kì kaa pye ma, a Pyeri wì si yiri ma yere, wo naa pitunmbolo ke ma yiri nunḡba sanmbala pe ni. A Pyeri wi nne para ḡbanga janwa wi ni

na yuun fɔ: «Na Zhufuye woolo, konaa mbele fuun pe yen ma cen laga Zheruzalemu ca, ye nungbogolo jan na senre ti yeri, yege jen

¹⁵ ye yo fɔ ki leele mbele pee tin sinme ni paa yege nga na yaa ki jate we; katugu yonlo ki fa ngban gben.

¹⁶ Een fɔ, Yenhele yon senre yofɔ Zhoueli wila para kala na na, loli na li pye yeen we.

¹⁷ Wila ki yo ma yo Yenhele li yo fɔ:

Sanni dunruya kopiliye ni, mi yaa na Yinne la tirige senwee piile pe ni fuun pe na.

Ye pinambiile naa ye sumborombiile pe yaa kaa Yenhele li yon senre yuun.

Ye lefonmbolo pe yaa kaa yariyanra yaan (mbaa yinrigi wa li yeri).

Ye lelengbaara ti yaa kaa wɔɔnrɔ wɔnlɔ, (mbaa yinrigi wa li yeri).

¹⁸ *Ee, ko piliye yo ni, mi yaa na Yinne li tirige na tunmbyeele pe na, nambala o, jeele o.*

Pe yaa kaa Yenhele li yon senre yuun.

¹⁹ *Mi yaa ka kafonngolo pye mbe naga wa naayeri wa yenhele na,*

mbe kacɛn legerɛ pye laga nɔgɔna wa tara ti na.

Ki yaa ka pye kasanwa naa kasɔn konaa wirige wɔgɔ.

²⁰ *Yonlo ki yaa ka kannga diwi,*

yenhe ki yaa yanlaga paa kasanwa yen,

sanni we Fɔ wi pilige ki sa gbon,

ki piligbɔgɔ nga ki yen gbɔgɔwɔ ni we.

21 *Kona, lere na fuun ka we Fɔ wi meɛe ki yeri.†, wo yaa sho†*

22 «Yoro Izirayeli woolo wele, yaa nuru! Nazareti ca fenne Zhezu wo wi yen na Yennele laa naga ye na fanna ni; katugu laa kafonngolo, naa kagbɔgolo, naa kacɛn legere pye wi fanna na laga ye sɔgɔwɔ, paa yege nga na yoro jate yege jen we.

23 Paa ki nana wi le ye kee paa yege nga na Yennele laa ki kon maga tege faa, maga jen ma yo ki yaa ka pye we. A yoo kan kapere pyefenne pe yeri, a poo kan tiparaga na maa gbo.

24 Een fo, Yennele luu yen maa yirige wa kunwo pi ni, maa wo wa kunwo pi jologo ki ni, katugu yawa sila pye kunwo pi ni puu yerege.

25 Davidi wila para wi senre na ma yo fo:
Mila pye na we Fɔ wi yaan wa na yege sanga pyew. Wi yen wa na kalige kee ki na, jango na jatere wi ka ka piri na na.

26 *Ki kala na, na nawa pi yinngi na na, a na yon kila yɔgɔrimɔ senre yuun.*

Ali maga ta na wire ti yen kuworo, na jigi wi yen ma cen yeyinngi na;

27 *katugu ma sanla yinne li yaga wa kuulo tara ti ni.*

Ma se yenle ki na ma woo kpoyi wi fongɔ.

28 *Mà yinwege konngolo ke naga na na.*

Ma yaa kanla nawa pi yinngi, na mi ka ka pye wa ma tanla we.†

† 2:21 2.21: Lere na fuun ka we Fɔ wi meɛe ki yeri ko koro wo yen fo lere na fuun ka yenle mbe taga wi na. † 2:21 2.17-21: Zhoue 3.1-5 † 2:28 2.25-28: Yuuro 16.8-11

29 «Sefenne, ye ti mbe we tɛɛ Davidi wi kala li yo mbeli filige ye kan: Wila ku, a pòo le, wi fanga ki yen laga we sɔgɔwɔ ali ma pan ma gbɔn nala.

30 Wila pye Yennele yɔn senre yofɔ. Wila ki jɛn ma yo Yennele làa yɔn fɔlɔ kɔn ma wugu maa kan, ma yo li yaa ka wi setirige pyɔ wa tɛɛ wi wunluwɔ jɔngɔ ki na†.

31 Ko kala kɔ ti wila para Kirisi wi yenme mbe yiri wa kunwɔ pi ni pi senre na, katugu sanni ki sa pye, wila ki yo ma yo fɔ:

*Wi sila koro wa kuulo tara ti ni,
wi wire ti sila si fɔngɔ.*

32 Ki Zhezu we, Yennele lùu yen maa yirige wa kunwɔ pi ni, we ni fuun we yen ki sere.

33 Ki kala na, wi lenɔlɔ Yennele li yeri maa tɛɛ wa li kalige kɛɛ ki na, a wì si Yinnekpoyi li ta ma yala wi To wila yɔn fɔlɔ na kɔn li ni, ma li tirige we na fɔ jɛngɛ. Koyi nga yingɔ yaa yaan na nuru yɛɛn we.

34 Katugu Davidi jate wi sila yiri mbe kari wa yennele na, ɛɛn fɔ, wila ki yo ma yo fɔ:

*We Fɔ wigi yo na Fɔ wi kan ma yo:
Cɛn wa na kalige kɛɛ ki na,*

35 *fɔ mbe sɔɔn mbenfenne pe ngbanga, mbe pe pye ma tɔɔɔ ti tɛɛsaga.†*

36 «Ki kala na, Izirayeli tara woolo pe ni fuun pe daga mbege jɛn mbe filige ki na, fɔ ki Zhezu ɲa yè kan wa tiparaga ki na, Yennele lùu pye we Fɔ naa Kirisi.»

37 Naa pàa kaa ki senre ti logo, a pe jatere wì si piri pe na. A pè si Pyeri wo naa pitunmbolo

† 2:30 2.30: Yuuro 132.11; 2 Sami 7.12 † 2:35 2.34-35: Yuuro 110.1

sanmbala pe pye fɔ: «Sefenne, yingi we daga mbe pye?»

³⁸ A Pyeri wì si pe pye fɔ: «Ye ye kapere ti jɛn yeri yaga, ye ni fuun nuɔgba nuɔgba ye batize Zhezu Kirisi wi mɛgɛ ki na, jaɔgo ye ye kapere ti kala yagawa ta. Kona, pa ye yaa Yɛnɔɔlɛ li yarikanga ki ta, ko ki yɛn Yinnekpoyi le.

³⁹ Katugu ki yɔn fɔlɔ lɛ kɔn yoro naa ye piile ye kan, naa mbele fuun pe yɛn lalerege na, naa mbele fuun Yɛnɔɔlɛ li yaa ka yeri pe pan li kɔrɔgɔ we.»

⁴⁰ A Pyeri wì si nuru naa ma Yɛnɔɔlɛ sɛnrɛ ta yɛgɛ yo pe kan sɛnlɛgɛrɛ ni, ma pe yeri fɔ: «Ye yɛnlɛ showɔ pi na, ye ye yɛɛ yigi ki nala pilige lepeele pe kapyere ti ni.»

⁴¹ Mbele pàa yɛnlɛ wi sɛnrɛ ti na, poro la batize. Ki pilige ki ni, leele mbele pàa taga pe na, pe mbaa lere waga taanri (3 000) yɔn ko tin.

Tagafenne pe tangalɔmɔ we

⁴² A pè si koro na pitunmbolo pe nagawa sɛnrɛ ti nuru, ma gbogolo pe ni nuɔgba, na nii pe ni ja, na Yɛnɔɔlɛ yɛnri.

⁴³ Leele pe ni fuun pàa pye na fyɛ, katugu pitunmbolo pàa pye na kagbɔgɔlɔ naa kafɔnɔgɔlɔ lɛgɛrɛ piin.

⁴⁴ Tagafenne pe ni fuun pàa pye pe yɛɛ ni, ma pe kɛɛ yaara ti pye pe pe ni fuun woro.

⁴⁵ Pàa pye na pe kɛɛrɛ to naa pe kɛɛ yaara ti pɛrɛ naga penjara ti yɛɛlɛ pe yɛɛ na, ma yala pe ni fuun nuɔgba nuɔgba pe jorowo pi ni.

⁴⁶ Pilige pyew pàa koro na kee wa shɛrigo gbɔgɔ ki ni jatere nuɔgba ni. Na pe yaakara ti

kaa ja wa pe yinre ti ni, na nii nayinme ni, ma pye kapitanra ni.

⁴⁷ Pàa pye na Yenḡele li sɔnni, a pe kala li lere pyew wi ndanla. Pilige pyew Yenḡele làa pye na pele tari pe ḡbelege ki na, mbele Yenḡele làa pye na shoo we.

3

Pyeri wila nana murugu wa sagala

¹ Pilige ka, Pyeri naa Zhan pàa pye na kee ja wa sherigo gbɔɔ ki ni yɔnlɔparaga ka na, ko kila yala Yenḡele yenrisanga wi ni.

² Nana murugu wà la pye wa, pa pàa wi se ma. Kila pye pilige pyew, leele pe maa le ma saa wi tɛge wa sherigo gbɔɔ yeyɔngɔ ka na, ḡga pàa pye na yinri Yeyɔngɔ tiyɔngɔ, janḡo wila yaara yenri leele mbele pàa pye na yiin wa sherigo gbɔɔ ki ni pe yeri.

³ Naa wila kaa Pyeri naa Zhan pe yan paa yiin wa sherigo gbɔɔ ki ni, a wì si pe yenri ma yo pe yaraga ka kan wi yeri.

⁴ A Pyeri naa Zhan pè si pe yengɛle ke kan wi na nɛɛ wi wele. A Pyeri wì suu pye fɔ: «Ta we wele!»

⁵ A nana wi nɛɛ pe wele maga yan ndɛɛ pe yaa yaraga ka kan wi yeri.

⁶ Ɛɛn fɔ, a Pyeri wì suu pye fɔ: «Penjara naa tɛ woro na yeri, ɛɛn fɔ, ḡga ki yen na yeri, mi yaa ki kan ma yeri. Nazareti ca fenne Zhezu Kirisi wi meḡe ki na, yiri maa tanri.»

⁷ A Pyeri wì suu yigi wi kalige kee ki na maa yirige. Le ki yongolo nunḡba ke ni, a wi jegele naa ke kurusara ti si fanḡa ta.

⁸ A wì si yew ma kan ma yere wi tɔɔɔ ti na, nee tanri. A wì si pinle ma ye pe ni wa sherigo gbɔɔ ki ni, na tanri, na yeni, na Yenḡele li sɔnni.

⁹ Leele pe ni fuun paa wi yan wila tanri na Yenḡele li sɔnni.

¹⁰ A pe sigi jen ma yo naḡa ḡa wila pye ma cen wa sherigo gbɔɔ Yeyongɔ tiyongɔ ki na na yaara yenri wo lawi. Nḡa kila pye wi na kila pe pari ma pe jatere wì piri pe na.

*Pyeri Yenḡele senre yogo
wa sherigo gbɔɔ ki ni*

¹¹ Naa ki naḡa wila koro ma pɔ Pyeri naa Zhan pe na, a kì si leele pe ni fuun pe pari. A pè si fe ma kari pe korɔɔ wa tongbo ḡa paa pye na yinri Salomɔ tongbo wi tanla.

¹² Naa Pyeri wila kaa ki yan ma, a wì si janwa wi pye fɔ: « ‹Izirayeli tara woolo, yinḡi na ki naḡa ḡa wì sagala kala li si ye pari ma? Yinḡi na, a yè si ye yengele ke kan we na, ma mbe yo woro yeera fanḡa yi, nakoma naa waa fye Yenḡele li yeḡe ko kala kì ti ki naḡa ḡa wì tanga? »

¹³ Abirahamu naa Izaki naa Zhakɔbu Yenḡele le, we teleye Yenḡele le, lo lùu tunmbyee Zhezu wi gbɔɔ. Yaa wi le kee, ma je wi na wa Pilati wi yeḡe sɔḡowɔ. Ma si yala, Pilati wila ki sɔnni mboo wa wila kee.

¹⁴ Yaa je wo ḡa wi yen kpoyi, ma sin wi na, ma Pilati wi yenri ma yo wi legbolere wo wa.

15 A yè si ña wi yen yinwege ki ni fuun go wi gbo. Eɛn fɔ, Yenɲele lùu yen maa yirige wa kunwɔ pi ni, we yen ki sere.

16 Ki naɲa ña yaa yaan maa jɛn yɛɛn, Zhezu meɣe ñga ki yen fanɲga ni, naa tagawa mba wì taga ki meɣe ki na, ko kìgi kan wì fanɲga ta. Naa wì taga Zhezu meɣe ki na, ko kùu sagala pew ye ni fuun ye yeɣe na we.

17 «Yingɔ, sefenne, m̀igi jɛn ma yo kambajenme po pìla ti yoro naa ye teele pe ni yàa ko pye ma.

18 Eɛn fɔ, Yenɲele làa kagala ñgele yo faa wa li yɔn senre yofenne pe ni fuun pe yɔn, ma yo li Kiriwi wi yaa ka jɔɔ, pa li ke ni fuun ke pye ma ke yɔn fili ma.

19 Ki kala na, ye ye kapere ti jɛn yeri yaga, ye songɔɔ Yenɲele li kɔɔɔ, ye kapere ti ta ti laga ye na pew.

20 Kona, we Fɔ wi yaa wogosanga pye wi pan ye kan, mbe Kiriwi wi torogo ye kan, wo ña wìla wi wɔ faa ye kan we, wo wi yen Zhezu we.

21 Wi daga mbe koro wa yenɲele na fɔ wagati wi sa gbɔn Yenɲele li yeri li yaraga pyew ki gbegele naa fɔɲɲɔ, paa yeɣe ñga na làa ki yo faa wa li yɔn senre yofenne kpoyi pe yɔn we.

22 Moyisi wìla ki yo ma yo fɔ: *«We Fɔ, ye Yenɲele le, li yaa li yɔn senre yofɔ wa yirige ye kan mbe yiri wa ye sefenne pe sɔɔwɔ paa na yen. Senre nda fuun wi yaa ka yo ye kan, yeri logo.»*

23 *Na lere ña fuun si ka yenle mbe logo ki Yenɲele yɔn senre yofɔ wi yeri, wo yaa ka jɔɔ*

mbe wɔ wi woolo pe sɔgɔwɔ.†

²⁴ Yenɲele yɔn senre yofenne mbele fuun pè para maga le wa Samiyeli na, naa mbele fuun pè pan wo punɔ na, pe ni fuun pè para ki piliye yi senre ti na.

²⁵ Ye yen Yenɲele yɔn senre yofenne pe setirige piile. Yɔn folo na Yenɲele làa kɔn we tɛleye pe yeri, yoro yaa ki duwaw wi taa, paa yege ŋga na làa ki yo ma Abirhamu wi kan ma yo fo: *«Sege ŋga fuun ki yen laga tara na, ki yaa ka duwaw ta mbe yiri wa ma setirige ki ni.»*†

²⁶ Kì pye ma, a Yenɲele li si li tunmbyee wi yirige yoro kan gben. Làa wi torogo wi duwaw yoro na, mbe ye ni fuun nuɲgba nuɲgba ye kanɲga ye wɔ wa ye kapyere tijangara ti ni.»

4

*Pyeri naa Zhan pe yerewe
wa kiti kɔnfenne ŋbelege
ki yege sɔgɔwɔ*

¹ Ma Pyeri naa Zhan pe ta pàa pye na para leele pe ni, a saraga wɔfenne, naa sherigo gbɔgɔ sorodasheelee to wi ni konna Sadusiye pèle si kari pe kɔrɔgɔ.

² Pàa nawa ŋgban fo jɛɲge, katugu Zhezu wi yenme senre to pitunmbolo pe shyen pàa pye na yuun na leele pe nari ma yo kuulo pe yaa ka yen.

³ A pè si pitunmbolo pe yigi ma pe le kaso fo ki goto, katugu yembinɛ làa wɔ mako.

⁴ Konna ki ni fuun, mbele pàa pitunmbolo pe Yenɲele senre yowo pi logo, pe legerɛ la taga

† 3:23 3.22-23: Dete 18.18-19 † 3:25 3.25: Zhene 22.18

Zhezu wi na, fɔ tagafenne pe ni fuun pe yɔn ki mbaa nambala waga kanjurugo (5 000) yɔn ko tin.

⁵ Ki goto pinliwɛ pi ni, Zhufuye teele, naa Zhufuye lelele pe ni, konaa lasiri sɛwɛ jɛnfenne pe ni, pɛ si pe yɛɛ gbogolo wa Zheruzalemu.

⁶ Saraga wɔfenne to Anne wila pye wa fun, naa Kayifu, naa Zhan naa Alegizandire konaa saraga wɔfenne to wi woolo pe ni fuun pe ni.

⁷ A pɛ si Pyeri naa Zhan pe yeri ma pe wa nandogomɔ, mɛɛ pe yewe ma yo fɔ: «Yingi yawa, nakoma ambɔ mɛɛɛ fanɲga na, a yɛ sigi naɲa ɲa wi sagala?»

⁸ Kona, ma Pyeri wi ta Yinnekpoyi lùu yin, a wì si pe pye fɔ: «Izirayeli woolo teele konaa lelele,

⁹ mbege ta yaa we yewe nala kagbaraga ɲga kì pye naɲa murugu wi kan, konaa wi sagalalɔmɔ pi ni we,

¹⁰ ye ni fuun ye daga mbege jɛn, Izirayeli tara woolo pe ni fuun pe daga mbege jɛn fun, fɔ kì pye Nazareti ca fenne Zhezu Kirisi wi mɛɛɛ ko fanɲga na. Wo ɲa yàa kan wa tiparaga ki na, a Yɛnɲele lùu yɛn maa yirige wa kuulo pe sɔɔwɔ we. Wo fanɲga na ki naɲa ɲa wì sagala, wi si yɛn ma yere na ye yɛɛɛ sɔɔwɔ.

¹¹ Zhezu wo wi yɛn ɲa Yɛnɲele sɛnre sɛwɛ wi yɛn na para wi kanɲɔlɔ naga finligi fɔ:

*Yoro go wafenne yè je sinndɛleɛɛ ɲga na,
ko kì pye go yɛnle li sinndɛleɛɛ konɲbanɲga ye!†*

¹² Showɔ pi se ta lere wa ni na Zhezu wo ma, katugu Yɛnɲele lii mɛɛɛ ka kan lere wa yeri laga

† 4:11 4.11: Yuuro 118.22; Eza 28.16

dunruya wi ni fuun wi ni, nga we mbe ya sho ki fannga na, na wo mege ko ma.»

¹³ Kila to kiti konfenne ngbelege ki yon na, katugu paa Pyeri naa Zhan pe yan pe kotogo ta. A pe sigi jen le ma yo pe jenme pii gbogo, pe yen sewe mbajeenle. A pe nuru naa maga jen ma yo paa pye Zhezu wi pinleyeenle.

¹⁴ Een fo, naa paa nana na wila sagala wi yan yeresaga le pe yee yege sogowo, pe sila senre ta mbe pe yon sogo.

¹⁵ A pe si Pyeri naa Zhan pe wo wa kiti konsaga. Ko punjo na, a pe si pe yee yan nee pe yee yewe na yuun fo:

¹⁶ «Yingi we yaa pye ki leele mbele pe na? Ki filige Zheruzalemu fenne pe ni fuun pe yege na, fo poro pege kafonno gbolo na li pye, we se ya je li na.

¹⁷ Een fo, na we kaa jaa ki kala liga kaa yari leele pe sogowo mbaa kee yege, ye ti we pe koko gbon, we senngbanra yo pe na paga ka para lere ni ki Zhezu wi mege na naa.»

¹⁸ Kona, a pe si Pyeri naa Zhan pe yeri ma pe lenge wa kiti konsaga, mee ki yo maga ngban pe ni ma yo paga ka para, nakoma mbe nagawa kan lere yeri Zhezu wi mege ki na naa tatata.

¹⁹ Een fo, a Pyeri naa Zhan pe si pe yon sogo ma yo fo: «Kikiin ki yen ma sin Yennele li yege na, we yoro senre to le lee, nakoma we Yennele lo senre to le? Yoro jate ye ka yo.

²⁰ Woro wo na, kagala ngele we yan ma logo, we se ya koro ke mbayowo.»

²¹ A kiti konfenne ngbelege ki si senngbanra yo Pyeri naa Zhan pe na naa, mee pe wa ma

yo paa kee. Pè sila pyewe ta mbe pe jolo leele pe kala na, katugu leele pe ni fuun paa pye na Yenñele li gbogo nga kila pye ki kala na.

²² Naña ña paa ki kafonno li pye wi na maa sagala, wi yele yon kila yele nafa shyen naa ki pungo ko tin.

Tagafenne pe yenrewē we

²³ Pyeri naa Zhan pe wanɔlo ma yiri wa kaso, a pè si kari pe tagafenne yeenle sanmbala pe korogo. Saraga wofenne teele poro naa lelele pe ni paa senre nda yo ma pe kan, a pè si saa ti yegē yo ma pe tagafenne yeenle pe kan.

²⁴ Naa tagafenne paa kaa ki senre ti logo pe yeri, a pè si Yenñele li yenri nawa nungba ni, ma yo fɔ: «We Fɔ, mboro mà naayeri, naa tara, naa kogɔje konaa ti nawa yaara ti ni fuun ti da.

²⁵ Mboro màga yo Yinnekpoyi li fannga na wa ma tunmbyee, we tele Davidi wi yon fɔ:

Yingi na, a cengele kè si yiri ma je?

Yingi na, a tara woolo pè si yon le wagafe ma?

²⁶ *Tara na wunlumbolo pè pe yeē gbegēle mbe malaga gbɔn.*

Tara teele pè pe yeē gbogolo

mbe yiri we Fɔ wo naa Kirisi wi ni pe korogo.†

²⁷ Katugu ki yen kaselege fɔ Erɔdi naa Pɔnsi Pilati, naa Izirayeli woolo poro naa tara woolo pe ni, pè pe yeē gbogolo laga ki ca nga ki ni, ma tunmbyee kpoyi Zhezu ña mà wɔ wi mēge ni.

²⁸ Nga màa kon ma tēge faa, ma yala ma yawa naa ma nandanwa kala li ni, pa pège pye maga yon fili yeen.

† 4:26 4.25-26: Yuuro 2.1-2

29 Ki kala na, yinḡo, we Fɔ, sennḡbanra nda pè yo we na ti logo, ma kotogo kan ma tunmbyeele pe yeri, pe ta paa ma senre ti yuun.

30 Ma kee ki sanga, janḡo yambala paa sagala, kafonḡḡolo, naa kagbɔḡolo mbaa piin ma tunmbyee kpoyi Zhezu wi meḡe ki na.»

31 Naa paa kaa ko Yenḡele yenrewɛ pi na, paa pye ma gbogolo laga ḡa na, a ki si yeḡe. A pè si yin Yinnekpoyi li ni nee Yenḡele senre ti yuun kotogo ni.

Tagafenne pe gbogolomɔ we

32 Tagafenne pe ni fuun pe jatere wila pye nunḡba, naa yinne nunḡba ni. Lere kpe sila pye naga yuun mbe yo wi kee yaara ti yen wo nunḡba woro. Een fɔ, pe yaara tila pye pe ni fuun pe woro.

33 Pitunmbolo paa pye na we Fɔ Zhezu wi yenme pi senre yuun yawa gbɔɔ ni. A Yenḡele li nee yinne kaan pe ni fuun pe yeri.

34 Kewagafɔ sila pye pe soḡowɔ, katugu mbele fuun keere naa yinre la pye pe yeri, paa pye nari pere na paan ki penjara ti ni,

35 nari kaan pitunmbolo pe yeri, a paa ti yeɛɛ lere nunḡba nunḡba pyew wi na, ma yala wi jorowo pi ni.

36 Naḡa wà la pye wa, paa pye naa yinri Zhozɛfu, pitunmbolo paa kaa wi meḡe taga naa yinri Barinabasi. Ko korɔ wo yen fɔ: «Naḡa ḡa wi maa leele kotogo kanni.» Levi setirige pyɔ lawi, pa paa wi se wa Shipiri loḡo fugo tara ti ni.

37 Kere tà la pye wo yeri ma fun, a wiri pere ma pan maga penjara ti kan pitunmbolo pe yeri.

5

Ananiyasi naa Safira kala

¹ Eɛn fɔ, naɲa wà la pye wa, pàa pye naa yinri Ananiyasi wo naa wi jɔ Safira, a poro si pe kere ta pere.

² A wì si ta wɔ wa ki penjara ti ni mari tege, ma yala wi jɔ wi yen ki jenme, mee saa ti sannda ti kan pitunmbolo pe yeri.

³ A Pyeri wì suu yewe ma yo fɔ: «Ananiyasi, ki pye mele, a Sotanla wì si ya ma ye wa ma kotogo na nɔɔ yege sinni, a mà finle ma Yinnekpoyi li kan, mbege ta mà kere ti pere maga penjara ta wɔ ma tege we?»

⁴ Ki pye mee jari pere, ti se jen na koro ma woro le? Ti perengolo, ki penjara ti woro ma woro mari pye ma pyewe le? Ki pye mele, a mà sigi jate wa ma nawa mbege kala cenle na li pye? Mee finle mbe leele kan, eɛn fɔ, mà finle ma Yenɲele lo kan.»

⁵ Naa Ananiyasi wila kaa ki senre ti logo, a wì si to mee ku. Mbele fuun pàa ki kala li logo, pàa fye fɔ jenɲe.

⁶ A lefonmbolo pè si pan maa gboo wi fo paara ni, mee kari wi ni ma saa wi le.

⁷ Ki kaa mɔ na kee leri taanri yeri, a Ananiyasi jɔ wì si pan wa. Kala na làa pye, wi sila li jen.

⁸ A Pyeri wì suu yewe maa pye fɔ: «Ki yo na kan, yon nga ko mboro naa ma polo wi ni, yàa ye kere ti pere ki na le?»

A jele wì suu yon sogo maa pye fɔ: «Ee, ki yon koyi we.»

⁹ Kona, a Pyeri wì suu pye fɔ: «Mɛɛ, a yè si yere ki na mbe we Fɔ wi Yinnɛkpoyi li wa mbe wele? Ta nuru, mbele pòɔn pɔɔ wi le pe mbele le go yɔn ki na, pe yaa mboro fun ma ɛ mbe kari ma ni.»

¹⁰ Le ki yɔngɔɔ nunɔba ke ni, a jɛɛ wì si to le Pyeri wi jegele mɛɛ ku. A lefɔnmbɔɔ pè si ye maa yan wì ku, mɛɛ wi ɛ ma saa wi le wa wi pɔɔ wi tanla.

¹¹ A Legilizi woolo pe ni fuun, naa mbele pàa ki kala li logo, pè si fyɛ fɔ jɛɔɛ.

*Pitunmbolo pàa kafɔnɔɔɔ
naa kagbɔɔɔ pye*

¹² Pitunmbolo pàa kafɔnɔɔɔ naa kagbɔɔɔ ɛɛɛ pye leele pe sɔɔɔ. Tagafenne pe ni fuun pàa pye ma gbogolo wa Salomɔ tongbo wi nawa, ma pe yɔn ki wa nunɔba.

¹³ Leele sanmbala poro na, wa kpɛ sila soro mbe sa pinɛ pe ni. Kona ki ni fuun, leele pàa pye na pe sɔnni fɔ jɛɔɛ.

¹⁴ Ɛɛn fɔ, janwa ɛɛɛ la pye na tari we Fɔ wi na, nambala poro naa jɛɛ wele, na pinɛɛ tagafenne nɔbelege ki ni.

¹⁵ Leele pàa pye na yambala pe lee na paan pe ni wa kɔngolo ke ni, na pe teri sinɛyaara naa fuuro na, jango Pyeri wi torosaga, wi nunu wi ta wi to pele na.

¹⁶ Janwa wila pye na yinrigi wa Zheruzalem kanɔgara na cara ti ni fun, na paan yambala naa yinne tipegele fenne pe ni, a pe ni fuun pè sagala.

*Zhufuye teele
pàa pitunmbolo pe jɔɔ*

17 Kona, a saraga wɔfenne to wo naa wi woolo pe ni, pè si yiri, poro pàa pye Sadusiye wele. A yenjara si ye pe ni pitunmbolo pe kala na. A pè si yere ki yerewe mbe kala la pye pe na.

18 A pè si pitunmbolo pe yigi, mɛɛ pe le wa kaso go gbɔɔ ki ni.

19 Εν φῶ, ki yembinε li ni, we Fῶ wi mερεγε wà si kaso go kῶρῶ ti yengεε, ma pitunmbolo pe yirige wa funwa na, mɛɛ pe pye fῶ:

20 «Yaa kee ye sa yere wa sherigo gbɔɔ ki ni, nga fuun ki yen na para yinwefonngɔ ki senre na, ye saga yo ye leele pe kan.»

21 Naa pitunmbolo pàa kaa ki senre ti logo, a pè si kari ki goto yirifaga ki na wa sherigo gbɔɔ ki ni, mɛɛ ki lε na leele pe nari.

A saraga wɔfenne to wo naa wi woolo pe ni, pè si kiti kɔnfenne ngbelege konaa Zhufuyeleleεεεε pe ni fuun pe gbogolo laga nunɔba. A pè si tun ma yo pe kari wa kaso go ki ni, pe pan pitunmbolo pe ni.

22 Εν φῶ, naa sorodasheelee pàa ka saa gbɔn wa, pe sila sa pitunmbolo pe ta wa kaso go ki ni. A pè si songɔɔ ma pan maga yo kiti kɔnfenne ngbelege ki kan,

23 ma pe pye fῶ: «We saa kaso go ki ta sɔɔsaga fῶ jεngε. Yeyɔngɔ welefenne pe yen yeresaga le yeyɔnrῶ ti na. Εν φῶ, na wè kaa kῶρῶ ti yengεε, lere pyɔ we si wo yan wa nawa.»

24 Naa sherigo gbɔɔ sorodasheelee to wo naa saraga wɔfenne teele pe ni, pàa kaa ki logo, a kɔ si pe nawa pi wɔ pe na. A pe nεε pe yεε yewe ki kala li kɔwɔ pi yaa ka pye yεγε nga na ki ni.

²⁵ A naŋa wà si ye wa pe kòrògò, mɛɛ pe pye fò: «Ye wele, leele mbele yè le wa kaso, pe mbele wa sherigo gbògò ki ni paa leele pe nari!»

²⁶ Kona, a sherigo gbògò sorodasheelee to wo naa wi sorodasheelee pe ni, a pè si kari mɛɛ pan pitunmbolo pe ni yòrò; katugu pàa pye na fyɛ fò leele paga ka poro jate pe wa sinndɛɛɛ ni.

²⁷ Naa pàa kaa pan pe ni, a pè si pe yerege le kiti kɔnfɛnnɛ ŋgbelege ki yɛgɛ sògòwò. A saraga wɔfɛnnɛ to wì si pe yewe ma yo fò:

²⁸ «Wège yo ye kan maga ŋgban ye ni, ma yo fò yaga kaa leele pe nari ki naŋa ŋa wi mɛgɛ ki na naa! Èn fò ye wele, ye nagawa sɛnrɛ tì Zheruzalɛmu ca ki kò, a yaa jaa mboo gbokala li taga woro na.»

²⁹ A Pyeri naa pitunmbolo sanmbala pe ni, pè sho fò: «Ki daga we Yɛnɛlɛ lo sɛnrɛ to lɛ we wɛ leele poro woro to na.

³⁰ We tɛlɛye pe Yɛnɛlɛ lì Zhezu wi yɛn maa yirige wa kunwò pi ni, wo ŋa yàa kan wa tiparaga ki na maa gbo we.

³¹ Yɛnɛlɛ lùu yirige maa tɛgɛ wa li kalige kɛɛ ki na, maa pye wunlunaŋa naa Shofò, jango Izirayeli tara woolo pe ta pe pe kapere ti jɛn peri yaga, pe pe kapere ti kala yagawa ta.

³² Woro wo na, we yɛn ki kagala ke sɛrɛfɛnnɛ, woro naa Yinnekpoyi li ni, lo na Yɛnɛlɛ lì kan mbele pèli sɛnrɛ ti lɛ pe yeri we.»

³³ Naa kiti kɔnfɛnnɛ ŋgbelege kila kaa ki sɛnrɛ ti logo, a pe nawa pì si ŋgban pe na fò jɛngɛ, fò a paa jaa mbe pitunmbolo pe gbo.

³⁴ Èn fò, Fariziye naŋa wà la pye pe ni, pàa pye naa yinri Gamaliyeli. Zhufuye lasiri sɛwɛ

jenfo lawi, leele pe ni fuun pàa pye naa gbogo. A wo si yiri ma yere wa kiti kɔnfenne n̄gbelege ki sɔgɔwɔ, mɛɛ yo fɔ pe pitunmbolo pe yirige wa funwa na wagati jenri ni.

³⁵ Kona, a wì si pe pye fɔ: «Izirayeli tara woolo, ye ye yɛɛ yigi n̄ga yaa jate mbe pye ki nambala mbele pe na ki ni.

³⁶ Ki fa mɔ ma, Tedasi wila yiri maa yɛɛ pye ma yo wi yen legbɔɔ. A nambala cɛnmɛ tijɛɛ (400) si wo taga wi na. Ɛɛn fɔ, pàa wi gbo, leele mbele pàa taga wi na, a pè gbɔn ma jaraga pe yɛɛ na. A ki kala l̄i kɔ jaga.

³⁷ Ko pun̄go na, a Galile tara fenne Zhudasi wì yiri ma je fun, ma yala leele pe jirige wagati wi ni. A wì lelegɛɛ pye ma taga wi yɛɛ na. Wo fun, a pòo gbo, mbele pàa taga wi na, a pè gbɔn ma jaraga.

³⁸ Ki kala na, mi yen naga yuun ye kan, koni wo ni, yaga ka kapege pye ki nambala mbele pe na. Ye pe yaga paa kee. Na kaa pye ki kala na, nakoma ki tun̄go n̄ga k̄i yiri leele yeri, ki yaa ka jɔgɔ.

³⁹ Ɛɛn fɔ, na kaa pye k̄i yiri Yenn̄ɛɛ lo yeri, ye se ya mbege jɔgɔ. Ye ye yɛɛ yigi, kiga ka pye ndɛɛ yaa wiin Yenn̄ɛɛ li ni.»

A kiti kɔnfenne n̄gbelege k̄i si yen̄ɛ Gamaliyeli wi sen̄ɛ ti na,

⁴⁰ mɛɛ pitunmbolo pe yeri naa, ma pe kan, a pè pe gbɔn sapige ni, mɛɛ ki yo maga n̄gb̄an pe ni ma yo paga ka para Zhezu wi mɛgɛ na naa. Kona, a pè si pe wa ma yo paa kee.

⁴¹ A pitunmbolo pè si yiri ma kari, ma yin

nayinme ni, katugu Yenɲele làa ki daga pe ni pe jolo Zhezu wi mege ki kala na.

⁴² Kona, a pè si koro na leele pe nari na Yenɲele senre ti yuun pe kan pilige pyew, fo Zhezu wo wi yen Kirisi we, wa sherigo gbogo konaa leele pe lara ti ni.

6

Pàa nambala koloshyen wo paa pitunmbolo pe sari

¹ Ki piliye yi ni, tagafenne paa pye na lege na kee. Eburuye mbele Gireki senre yofenne, paa pye na kongori Eburuye mbele tara piile pe na, katugu pe nanɲunjaala pe sila pye na jate wa pilige pyew yaakara yewile pi ni.

² A pitunmbolo pe ke ma yiri shyen pè si tagafenne janwa wi ni fuun wi gbogolo, mee pe pye fo: «Ki woro ma yala we Yenɲele senre yowo pi wa kanɲgaga na, we pye yaakara yeefenne.

³ Ki kala na, sefenne, ye nambala koloshyen wo ye ye ni, mbele leele paa pe metanga yinri, pe pye pe yin Yinnekpoyi lo naa tijinliwe ni. We yaa pe le wa ki tunngo ki ni.

⁴ Kona, woro yaa koro mbaa Yenɲele li yenri mbaa li senre ti yuun.»

⁵ A ki senre ti si tanla leele pe ni fuun pe ni. A pè sigi leele mbele pe wo: Etiyeni, wo la pye ma yin tagawa naa Yinnekpoyi li ni, naa Filipu, naa Purokori, naa Nikanori, naa Timo, naa Parimenasi, konaa Nikola, cenle la yege woo lawi wo, ma yiri wa Antiyoshi ca. Wila ye Zhufuye sherege ki ni.

⁶ A pè si pe naga pitunmbolo pe na. A poro si Yenḡele yenri pe kan, ma pe keyen yi taga pe na, ma duwaw pye pe kan.

⁷ Kona, a Yenḡele li senre tì si koro na jaragi na kee. A tagafenne pe nee lege fɔ jenge wa Zheruzalemu. Saraga wofenne pe legere la yenle ma taga Zhezu wi na fun.

Zhufuye teele pàa Etiyeni wi yigi

⁸ Yenḡele làa yinne naa fannga kan Etiyeni wi yeri. Wila pye na kafonḡolo tugbonḡolo naa kagbogolo piin leele pe sɔḡwo.

⁹ Een fɔ, a leele pèle si yiri nee kendige woo Etiyeni wi ni. Ki leele pèle la yiri sherigo ka ni, a paa pe yinri lesele. A pèle yiri wa Sireni naa Alegizandiri cara ti ni. A pèle yiri wa Silisi tara to naa Azi kinda wi ni.

¹⁰ Een fɔ, pe sila ya mbe yo mboo ya, katugu wila pye na para tijinliwe ni Yinnekpoyi li fannga na.

¹¹ A pè si penjara kan leele pele yeri larawa ma yo pege yo fɔ: «Woo yan wila para na Moyisi naa Yenḡele li mege ki jogo.»

¹² A pè si leele poro naa leele, naa lasiri sewe jenfenne pe sun ma pe wa Etiyeni wi na. A poro si saa to Etiyeni wi na maa yigi, mee wi tilele ma kari wi ni wa kiti konfenne ḡbelege ki yege sɔḡwo.

¹³ A pè si pan wa yagbogolo serenfenne pele ni. A poro sho fɔ: «Ki nanja ḡa yeen, wi senpere yowo pii ko we sherigo gbogokpoyi konaa Moyisi lasiri wi na.

14 Katugu wège logo wi yon fò Nazareti ca fenne Zhezu wi yaa ki sherigo gbogo nga ki ya, mbe kalége ngele Moyisi wila kan we yeri ke kannga.»

15 Mbele fuun paa pye wa kiti kɔnfenne ngbelege ki ni, a pè si pe yengèle ke kan Etiyeni wi na, mɛɛ wi yege ki yan kila yengèle paa merege yege yen.

7

Etiyeni Yenɲele senre yowo we

¹ A saraga wɔfenne to wì si Etiyeni wi yewe ma yo fò: «Ki kagala ke yen kaselege le?»

² A Etiyeni wì sho fò: «Na woolo naa na teele, yaa nuru na yeri! Yenɲele ngbogo kila ki yeɛ naga we tele Abirhamu wi na, maa ta wa Mezopotami tara, sanni wi sa cɛn wa Haran ca.

³ Yenɲele làa wi pye fò: *Yiri laga ma tara konaa ma to ca ki ni, ma kari wa tara nda mi yaa naga ma na ti ni!*[†]

⁴ Kì pye ma, a Abirhamu wì si yiri wa Kalide tara ma saa cɛn wa Haran ca. Naa wi to wila kaa ku, ko punɲo na, a Yenɲele li suu torogo laga ki tara nda ti ni, nda ye yen ma cɛn yinɲo we.

⁵ Yenɲele li sila laga kpɛ kan wi yeri laga ki tara nda ti ni, ali yere tɔlogo kansaga nunɲba. Ëɛn fò, Yenɲele làa yon fòlò kɔn wi yeri ma yo li yaa ki tara nda ti kan wi yeri, punɲo na, mberi kan wi setirige piile pe yeri. Ma si yala, ki sanga wi ni, pyo sila pye wi yeri gben.

⁶ Yenɲele làa ki yo wi kan naa, ma yo fò: *Ma setirige piile pe yaa ka sa cɛn tara ta yege ni, ki*

[†] 7:3 7.3: Zhene 12.1

tara woolo pe yaa ka pe pye kulolo, mbe pe jolo fo sa gbɔn yeɛ cɛnmɛ tijɛɛ (400).

⁷ *Ɛɛn fo, pe yaa ka pye cɛnɛ na kulolo, mi yaa ka kiti kɔn ki cɛnɛ woolo pe na; ko punɔo na, pe yaa ka yiri wa mbe pan mbaa na gbogo laga ki laga ŋga ki ni.†*

⁸ Kona, a Yɛnɛɛ lɛ si yɔn finliwɛ le Abirahamu wi ni ma yo wila kɛnrɛkɛnrɛ wi piin paa pi kacɛn yɛn. Ki pye ma, naa Abirahamu wila kaa Izaki wi se, wi pilige kɔlɔtaanri wogo ki na, a wɛ suu kɛnrɛkɛnrɛ. A Izaki wɛ si Zhakɔbu wi se maa kɛnrɛkɛnrɛ. A Zhakɔbu wɛ we tɛɛye kɛ ma yiri shyɛn pe se, maga nunɔba ki pye.

⁹ «Yɛnjara ti kala na, a we tɛɛye pɛ pe nɔsepɔɔ Zhɔzɛfu wi pɛɛɛ, a pɛ kari wi ni paa kulo yɛn wa Ezhɛpiti tara. Ɛɛn fo, Yɛnɛɛ lɛ koro wi ni

¹⁰ maa wɔ wa wi jɔlɔɔ kagala ke ni fuun ke ni. Yɛnɛɛ lɛ wi kala li pye, a li wunlunaɔa Farawɔn wi ndanla, ma kajɛnmɛ kan wi yeri. A Farawɔn wɛ si Zhɔzɛfu wi tɛɛɛ Ezhɛpiti tara to naa wi yɛɛra go ki ni fuun ki go na.

¹¹ Kona, a funɔo gbɔɔ kà si to wa Ezhɛpiti tara ti ni fuun ti ni, naa Kana tara ti ni. Ki jɔlɔɔ kila gbɔɔ jɛnɔɛ, fo we tɛɛye pe sila yaakara ta.

¹² Naa Zhakɔbu wila kaa ki logo ma yo yaakara la pye wa Ezhɛpiti tara, a wɛ si we tɛɛye pe tun wa ki kɔnɔbanɔga ki na.

¹³ Pe karisaga shyɛn wogo ki na wa, a Zhɔzɛfu wɛ suu yɛɛ naga wi nɔsepɛɛɛ pe na. A Farawɔn wɛ si ta maa go woolo pe jɛn.

¹⁴ Ko punɔo na, a Zhɔzɛfu wɛ si tun ma yo pe

† 7:7 7.6-7: Zhɛnɛ 15.13-14; Ɛki 12.40

saa to wi yeri wi pan, naa wi kee woolo pyew pe ni. Pàa pye lere nafa taanri ma yiri ke ma yiri kangurugo.

¹⁵ Kì pye ma, a Zhakòbu wì si kari ma saa cèn wa Ezhipiti tara, a wo naa we teleye sanmbala pe ni pè kaa ku wa.

¹⁶ A pè si pe gboolo pe le ma songoro ma kari pe ni wa Sishemu ca. Abirahamu wila gboolo lesaga nga lo fafafa Amori piile pe yeri penjara ni, ma saa pe le wama.

¹⁷ «Yòn fòlò na Yennéle làa kòn Abirahamu wi yeri, naa li yòn filisanga wila kaa na yongò, Izirayeli woolo pè si se ma lege fò jenge wa Ezhipiti tara.

¹⁸ A wunlunaŋa fònŋo si kaa cèn Ezhipiti tara ti go na. Wo sila Zhozefu wi jèn.

¹⁹ A ki wunlunaŋa wì si we cènle woolo pe fanla ma pe li, ma pe jòlò, fò ma pe jori ma yo paa pe piyengele ke waa kaa kuun.

²⁰ Ko sanga wo lawi pàa Moyisi wi se, wila pye ma yon jenge Yennéle li yege na. A pòo gbegele ma saa gbòn fò yenge taanri wa wi to go.

²¹ Naa pàa ka saa wi wa sanga ŋa ni, a Farawon wi sumborombyo wì suu le maa gbegele maa pye paa wi yeera pyo yèn.

²² A pè si Moyisi wi naga Ezhipiti tara fenne tijinliwe pi ni fuun pi ni. Yawa la pye wi ni wa wi senyoro to naa wi kapyegele ke ni.

²³ «Naa Moyisi wila kaa yele nafa shyen ta, a wì sigi jatere wi ta mbe kari saa sefenne, Izirayeli tara woolo pe wele.

24 A wì si saa Ezhipiti tara fenne woo wa yan wila wi woolo wa jolo. A wì si saga wi woo wi na, mee Ezhipiti tara woo wi gbɔn maa gbo.

25 A wì sigi jate ndee kana wi woolo pe mbege jen fo Yenhele laa jaa mbe wo tege mbe pe sho. Een fo, pe sila ki jen.

26 Ki goto pinliwe pi ni, wì ka saa gbɔn wa wi woolo pe sogowo, a wì si shyen yan paa wiin; a wi nee jaa mbe pe sogowo pi gbegele, mee pe pye fo: *Na wennne, ye yen paa nosepiile yen. Yingi na, a ye nee wiin?*

27 Na wila pye naa nimbye wi jolo, a wì si Moyisi wi wonrogo, ma yo fo: *Ambɔ wɔɔn tege we to konaa we kiti konfo?*

28 *Maa jaa mbanla gbo paa yege nga na yunmbaan maà Ezhipiti tara fenne woo wi gbo wi le?†*

29 Ki senre ti kala na, a Moyisi wì si fe ma saa cen wa Madiyan tara ti ni, ma pinambiile shyen se wa.

30 «Naa yele nafa shyen la kaa toro, a merege wà suu yee naga Moyisi wi na wa Sinayi yanwiga ki na, wa gbinri wi ni, kason yinne la ni tipile la ni laa sori.

31 Naa Moyisi wila kaa ki tipile li yan laa sori ma, a kì suu pari. Naa wila kaa na fulo wa ki tanla mbege wele jenge, a wì si we Fo wi magala li logo wa fo:

32 *<Mi yen ma teleye pe Yenhele, Abirahamu naa Izaki konaa Zhakobu pe Yenhele.>* A Moyisi wi nee seri fyere ti kala na, wii kotogo ta naa mbaa ki wele.

† 7:28 7.26-28: Eki 2.14

³³ Kona, a we Fɔ wì suu pye fɔ: *«Ma sawira ti wɔ wa ma tɔɔɔ ti na, katugu ma yen ma yere laga nga na ki tara ti yen kpoyi.*

³⁴ *Na woolo mbele wa Ezhipiti tara, mi pe jɔlɔgɔ ki yan, ma pe jenge ki logo. Mi tigi ma pan mbe pe shɔ. Pan yingɔ mi yaa ma tun wa Ezhipiti tara.»†*

³⁵ «Ki Moyisi nunɔba ɲa pàa je wi na ma yo fɔ: *«Ambɔ wɔɔn tɛge we to konaa we kiti kɔnfɔ?»* Wo nunɔba wowi Yenɲele làa tun maa pye paa to naa go shɔfɔ yen mɛrɛge wi sagawa pi kala na, ɲa wila wi yeɛ naga wi na wa tipile li ni we.

³⁶ Ki Moyisi wo wila pe yirige ma pe wɔ wa Ezhipiti tara, ma kafɔnɲɔlɔ naa kagbɔgɔlɔ pye wa Ezhipiti tara, naa wa Kɔgɔje yeɛn wi ni, naa yeɛ nafa shyen ni wa gbinri wi ni.

³⁷ Moyisi wo nunɔba wo wila ki yo Izirayeli woolo pe kan ma yo fɔ: *«Yenɲele li yaa ka Yenɲele yɔn senre yofɔ wa yirige ye kan paa na yen, mbe yiri wa ye woolo pe sɔgɔwɔ.»†*

³⁸ Ma Izirayeli woolo gbogolomɔ pi ta wa gbinri wi ni, Moyisi wo wila pye wa pe tanla. Wo wila pye we tɛɛye pe ni naa mɛrɛge wi ni, ɲa wila para wi ni wa Sinayi yanwiga ki na we. A wì si Yenɲele li senre nda ti yen yinwege woro ti ta mari kan we yeri.

³⁹ «Ɛɛn fɔ, we tɛɛye pe sila yenle mboo senre ti le. A pè je wi na, nɛɛ ki jaa wa pe kotogo na mbe songɔɔ wa Ezhipiti tara ti ni.

⁴⁰ A pè sigi yo Arɔn wi kan ma yo fɔ: *«Yarisundo ta gbegele we kan tila we yege sinni. Ki Moyisi*

† **7:34 7.33-34:** Ɛki 3.7-10 † **7:37 7.37:** Dete 18.15

ηα wì we yirige ma we wɔ wa Ezhipiti tara ti ni, yaraga ηga kuu ta we sigi jɛn.>†

⁴¹ Ki piliye yi ni, a pè si napige yanlɛɛ ka fanri, mɛɛ pan ma saraga wɔ ko yarisunηgo ko yeri, nɛɛ yɔgɔri pe kɛɛ tunηgo ki na.

⁴² Kona, a Yɛnηɛɛ lì si punηgo le pe ni ma pe yaga, a paa naayeri wɔnηgɔɔ ke gbogo, paa yɛɛ ηga na ki yen ma yɔnlɔgɔ wa Yɛnηɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe sɛwɛɛɛ pe ni ma yo fɔ:

*Izirayeli woolo, yɛɛɛ nafa shyɛn ηgele yè pye
wa gbinri wi ni,
yaa yaayoro saara konaa saara ta yɛɛ wɔ na yeri
lɛ?*

⁴³ *Ayoo, ɛɛn fɔ, ye yarisunηgo Molɔki ki paraga
go ko yaa lɛ ma kari ki ni,
naa ye yarisunηgo Aranfa ki wɔnnɔ cɛnlɔmɔ pi
ni.*

*Ki yarisunndo yanlɛɛ to yàa gbegele mbe ta mbaa
ti gbogo.*

*Ki kala na, mi yaa ye koli mbe kari ye ni fɔ wa
Babilɔni punηgo na.†*

⁴⁴ «Paraga go la pye we tɛɛye pe yeri wa gbinri wi ni naga nari ma yo Yɛnηɛɛ lì yen pe ni. *Kìla gbegele paa yɛɛ ηga na Yɛnηɛɛ làa ki yo ma Moyisi wi kan we, ma yala ki cɛnlɔmɔ mba wila yan pi ni.†*

⁴⁵ Ko punηgo na, a we tɛɛye pè si paraga go ki ta pe teele pe yeri. A Zhouwe wì si pe yɛɛ sin ma ye ki ni laga ki tara nda ti ni. Yɛnηɛɛ làa tara woolo pe purɔ ma pe yirige wa pe yɛɛ. A kì koro laga fɔ ma saa gbɔn Davidi sɔnlɔ ki na.

† **7:40 7.40:** ɛki 32.1 † **7:43 7.42-43:** Amɔ 5.25-27 † **7:44 7.44:** ɛki 25.40

46 Davidi wila yinne ta Yenñele li yeri, a wi Yenñele li yenri ma yo li kono kan wi yeri, *wi censaga gbegele lo na li yen Zhakobu Yenñele li kan.*†

47 Eɛn fo, Salomɔ wila kaa ki go ki kan.

48 «Ma si yala, Yenñele na yaara ti ni fuun ti go na, laa la cɛɛn leele pè yinne nda kan to ni, paa yege nga na Yenñele yon senre yofɔ wigi yo ma yo fo:

49 *Naayeri wi yen na wunluwo jongo,*

tara ti yen na tɔɔɔ tegesaga?†

Yingi go ye mbe ya kan na kan naa?

Laga kikiin ki yen wa mbe pye na wogosaga?

We Fo wo wì yo ma.

50 *Mi ma miɣi yaara nda ti ni fuun ti gbegele na keɛ ki ni wi le?†*

51 «Ye ta ma pye nunɗbonɗbanla fenne! A ye koto ro naa ye nunɗbogolo kè tɔn Yenñele li senre ti na. Ye maa kendige woo Yinnekpoyi li ni sanga pyew. Ye yen paa ye telɛye pe yen.

52 Yenñele yon senre yofenne pe ni, wiwiin wì koro ye telɛye pe sila wi jolo? Yenñele yon senre yofenne mbele paa Lesinne wi panga ki yari faa, ye telɛye paa pe gbo. Koni yè pye ki Lesinne wi perɛfenne konaa wi gbofenne.

53 Yoro mbele yè Yenñele li lasiri wi ta merɛɣɛye pe yeri, ye suu yigi.»

Etiyeni kunwo we

54 Naa kiti konfenne ngbelege kila kaa ko senre to logo, a kì si pe ya wa pe kotogo na

† 7:46 7.46: Yuuro 132.5 † 7:49 7.49: Ko yen naga nari ma yo Yenñele li yen tara ti go na. † 7:50 7.49-50: Eza 66.1-2

nanɔbanwa pi na, a pe nɛɛ pe yombɛgɛlɛ ke nɔɔri Etiyeni wi kala na.

⁵⁵ Eɛn fɔ, ma Etiyeni wi ta wila pye ma yin Yinnekpoyi li ni, a wì suu yengɛlɛ ke kan wa naayeri, mɛɛ Yenɔɔlɛ li gbogowo pi yan, naa Zhezu wi ni yeresaga wa li kalige kɛɛ ki na.

⁵⁶ A wì sho fɔ: «Ye wele, mi yen na yenɔɔlɛ li yaan li yengɛ, na Lere wi Pinambyɔ wi yaan yeresaga wa Yenɔɔlɛ li kalige kɛɛ ki na.»

⁵⁷ Kona, a pè si jɔɔɔɔ, mɛɛ pe nunɔgbogolo ke tonndɔ, mɛɛ gbinri ja ma saa to wi na, ⁵⁸ maa tilele ma yiri wi ni wa ca, mɛɛ wi wa sinndɛɛɛɛ ni mboo gbo. A sɛɛfɛnnɛ pè si pe deere ti wɔwɔ mari tɛgɛ lefɔnɔɔ wa tanla, paa pye naa yinri Sɔli.

⁵⁹ Sanga ɔa ni paa pye na Etiyeni wi waa sinndɛɛɛɛ ti ni, a wì nɛɛ yenri na yuun fɔ: «We Fɔ Zhezu, na yinne li sho!»

⁶⁰ Kona, a wì si kanɔguuro kan ma gbele nɔɔbanga ma yo fɔ: «We Fɔ, maga kaa ki kapege nɔa ki jate pe go na.»

Naa wila kaa ko sɛnɛ to yo, a wì si ku.

**PITUNMBOLO PAA ZHEZU
SENTANRA TI YARI
WA SAMARI TARA
NAA ZHUDE TARA**

8

8.1-12.25

¹ Sɔli wila yenle Etiyeni gbogo ki na.

Sɔli wila tagafenne pe jɔlɔ

Ki pilige nunɔba ki ni, a pè sigi lɛ na Zheruzalemɛ ca Legilizi wi jɔlɔ fɔ jɛnɔgɛ. A

tagafenne pè si gbɔn ma jaraga ma kari Zhude naa Samari tara ti lagapyew, ndɛɛ pitunmbolo poro cɛ.

² Nambala mbele pàa pye na fyɛ Yɛnɲɛle li yɛgɛ, a poro pèle si saa Etiyeni gboo wi le, mɛɛ wi kunwɔ pi gbele fɔ jɛnɲɛ.

³ Soli wo na, wila pye naga nɲbanga mbe Legilizi wi jɔgɔ. Wila pye na yiin yinɛ pyew ti ni, na tagafenne, nambala naa jɛɛle pe tilele ma saa na pe nii kaso.

*Filipu wila Zhezu Sentanra ti yari
wa Samari tara*

⁴ Tagafenne mbele pàa gbɔn ma jaraga, pe nɛɛ kee lagapyew ma saa na Zhezu Sentanra ti yari.

⁵ A Filipu wo si kari Samari tara ca ka ni, mɛɛ saa na Kirisi wi senɛ ti yari.

⁶ Janwa wi ni fuun wila pye na nuru Filipu wi yeri jatere nuɲgba ni, katugu pàa pye na kafɔnɲgɔlɔ nɲgele wila pye na piin ke senɛ nuru na ke yaan yenle ni.

⁷ Yinɛ tipegele la pye na woo yambala lɛgɛɛ ni, na gbele nɲbanga. A muruguye poro naa jejɔgɔlɔ fenne pè lɛgɛɛ sagala.

⁸ Nayinmɛ gbɔɔ la pye wa ki ca ki ni.

⁹ Naɲa wà la pye wa ki ca ki ni faa makɔ, pàa pye naa yinri Simɔ. Wila pye na taluguya kagala piin, a kè Samari tara fenne pe pari, naa yɛɛ piin ma yo wo yen legbɔɔ.

¹⁰ Leele pe ni fuun, mbege lɛ piile pe na mbe sa gbɔn leleɛle pe na, pàa pye na nuru wi yeri fɔ jɛnɲɛ, nɛɛ yuun fɔ: «Ki naɲa ɲa wo wi yen Yɛnɲɛle li yawa we, mba pe yinri yawa gbɔɔ we.»

¹¹ Pàa pye na nuru wi yeri, katugu wìla pe pari wi taluguya kapyere ti ni, maga lɛ fɔ wagati titɔnlɔwɔ ni.

¹² Eɛn fɔ, a Filipu wì si Yenɲele li wunluwɔ po naa Zhezu Kirisi wi meɛe Sentanra ti yari, a leele pè si taga ti na, a pè pe batize, nambala o, jɛɛe 0.

¹³ Simɔ wo jate wìla taga Zhezu Kirisi wi na, a pòo batize. A wì si koro na yanri Filipu wi punɔo na. Wila pye na kagbɔgɔlɔ naa kafɔnɲgɔlɔ yaan kaa piin, fɔ a koo pari.

¹⁴ Pitunmbolo mbele pàa pye wa Zheruzalemu, naa pàa kaa ki logo ma yo Samari tara fenne pàa yenle Yenɲele senre ti na mari lɛ, a pè si Pyeri naa Zhan pe torogo wa pe yeri.

¹⁵ Naa pàa ka saa gbɔn, a pè si Yenɲele yenri tagafenne pe kan, jango pe ta pe Yinnekpoyi li ta.

¹⁶ Katugu Yinnekpoyi li sila tigi mbe ye wa kpɛ ni pe ni gbɛn. Pàa pe batize we Fɔ Zhezu Kirisi wi meɛe ko na cɛ.

¹⁷ Kona, a Pyeri naa Zhan pè si pe keyen yi taga pe na, a pè si Yinnekpoyi li ta.

¹⁸ Naa Simɔ wìla kaa ki yan Yinnekpoyi li kan tagafenne pe yeri pitunmbolo pe keyen tagawa pi kala na, a wì si pan penjara ni Pyeri naa Zhan pe kan, ma yo fɔ:

¹⁹ «Yege yawa pi kan mi fun na yeri, jango mi kanla keyen yi taga lere ɲa fuun na, wi Yinnekpoyi li ta.»

²⁰ A Pyeri wì suu pye fɔ: «Mboro naa ma penjara ti ni ye pinle ye jɔgɔ, paa maa ki jate

ndεε Yεnηελε li yarikanga ki mbe ya lo penjara ni we.

²¹ Ma tasaga woro wa ki kala na li ni. Yaraga ka kpε woro wa ma wogo, katugu ma kotogo ki woro ma sin Yεnηελε li yege na.

²² Ma tipewe pi jen maa yaga, ma we Fɔ wi yenri wɔɔn jatere pege ki kala yaga ma na, na ki mbe ya pye we;

²³ katugu migi yan, ma yen ma yin nambewe ni, ma pye naa kapege ki kulo.»

²⁴ A Simɔ wì si Pyeri naa Zhan pe pye fɔ: «Yoro jate, ye we Fɔ wi yenri na kan, jango nga yè yo, ka kpε ka kanla ta.»

²⁵ Naa Pitunmbolo pe shyen pàa kaa we Fɔ wi sereya wi yo maa senre ti yari, a pè si songoro wa Zheruzalemu. Pe songorosaga, a pe neε Yεnηελε li Sentanra ti yuun Samari tara cara ti legerε ni.

Filipu naa Etiyopi tara fenne naηa senre

²⁶ Ki piliye yi ni, a we Fɔ wi merεge wà sigi yo Filipu wi kan ma yo fɔ: «Yiri ma kari wa yonloparawa kalige keε ki yeri, wa konɔ na li ma yiri wa Zheruzalemu ca na kee wa Gaza ca li ni. Ki konɔ li yen wa gbinri wi ni.»

²⁷ A Filipu wì si yiri mεε kari. Maa ta wa konɔ wila kee, a wì si Etiyopi tara fenne naηa wa yan. Pàa wi san. Etiyopi tara fenne wunlunjo Kandase wo legboɔ lawi. Wila pye ma cen wi yarijende ti ni fuun ti go na. Wila kari wa Zheruzalemu ma saa Yεnηελε yenri.

28 Wi songoroŋsaga na kee wi ca, wila pye ma cen wa wi wotoro ŋa shon maa tilele wi ni, na Yenŋele yon senre yofɔEzayi sewe wi kara.

29 A Yinnekpoyi li si Filipu wi pye fɔ: «Fulo wa ki wotoro ŋa wi tanla maa tanri maa yala wi ni.»

30 A Filipu wi si fe ma fulo wa wotoro wi tanla, mee Etiyopi tara fenne nana wi magala li logo, wila pye na Yenŋele yon senre yofɔ Ezayi wi sewe wi kara. A wi suu yewe ma yo fɔ: «Nda maa kara maa ti koro wi jenni le?»

31 A nana wi sho fɔ: «Mbe ya mberi koro wi jen mele, na lere suu yo mbanla kan?»

A wi si Filipu wi yeri ma yo wi ye wa wotoro wi ni wi cen le wi tanla.

32 Laga ŋga wila pye na kara wa Yenŋele senre sewe wi ni koyi ŋga fɔ:

*Wila pye paa sumbyɔ yen, ŋa pɛ yigi na kee wi ni
wa wi gbosaga,
paa simbapyɔ yen, ŋa wi pyeri wi sire konfɔ wi
kee.*

Wi suu yon ki yenge.

33 *Wila wi yee tirige, pe sila tanga kan wi yeri.*

Ambɔ wi yaa ka para wi setirige wogo ki na?

Katugu pɔo gbo maa wo laga tara ti ni.†

34 A legboɔ wi si Filipu wi yewe fɔ: «Mila ma yenri, ki yo na kan, ambɔ Yenŋele yon senre yofɔ wila para wi senre na. Wo yeera senre na lee, nakoma lere wa yege senre na?»

35 Kona, a Filipu wi si senre ti le, maga le le ki laga jate ki na, mee Zhezu Sentanra ti yo maa kan. 36 Ma pe ta wa konɔ paa kee, a pɛ si saa gbɔn laga ka na, tonmɔ la pye wama. A legboɔ

† 8:33 8.32-33: Eza 53.7-8

wì sho fɔ: «Tɔnmɔ mba, yingɪ ki yaa ti mi ka si ka batize?»

³⁷ [A Filipu wì suu pye fɔ: «Na kaa pye ma taga Zhezu wi na ma kotogo ki ni fuun ni, ma mbe ya batize.» A legbɔɔ wì sho fɔ: «Mì taga ki na ma yo Zhezu Kirisi wi yen Yenɲele li Pinambyɔ.»]

³⁸ A legbɔɔ wì sho fɔ pe wotoro wi yerege. A pe shyen pè si tigi ma ye wa tɔnmɔ pi ni. A Filipu wì suu batize.

³⁹ Pe yirisaga wa tɔnmɔ pi ni, we Fɔ wi Yinne li si Filipu wi le ma kari wi ni. Legbɔɔ wi suu yan naa, een fɔ, a wì suu konɔ li le na kee, ma yin nayinme ni.

⁴⁰ A Filipu wo suu yee yan wa Azoti ca. Kona, a wi nee toro cara ti ni nunɔba nunɔba na Zhezu Sentanra ti yari wa ki laga ki ni fuun ki ni, fɔ ma saa gbɔn wa Sesare ca.

9

Sɔli wila taga Zhezu wi na (Kapye 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ma si yala, Sɔli wila pye na kasɔn pyew ki tari we Fɔ wi fɔrɔgɔfenne pe na, naga jaa mbaa pe kuun. A wì si kari saraga wɔfenne to wi kɔrɔgɔ,

² ma saa wi yenri ma yo wi sɛwɛɛle kan wi yeri wi kari pe ni wa Damasi ca, wi sa pe kan shɛriyinre fenne pe yeri, jango wi konɔ ta, na wiga we Fɔ Zhezu wi konɔ tangafenne pele yan, nambala naa jɛɛle, wi pe yigi wi pe pɔ wi kari pe ni wa Zheruzalemu.

³ Ma Sɔli wi ta wa konɔ wila kee, ma ka saa yongɔ Damasi ca ki ni, le ki yongɔlo nunɔba ke

ni, a yanwa pà si yiri wa yenn̄ele na ma yin maa maga.

⁴ A wì si to tara, m̄e magala la logo. A lùu pye fɔ: «Soli, Soli, yinḡi na, a ma n̄e na jɔlɔ?»

⁵ A Soli wì si yewe ma yo fɔ: «Ambɔ wi mboro, na Fɔ?»

A li sho fɔ: «Muwi, mi Zhezu ŋa ma yen na jɔlɔ we.

⁶ Ēen fɔ, yiri ma ye wa ca nawa. Ŋga ma daga mbe pye, ki yaa yo mb̄oon kan wa.»

⁷ Soli tangaȳēnle pe sunndo wila k̄on pe na, fɔ a p̄e koro ma yere laga nun̄gba, pe sila ya yaraga ka yo. P̄a ki magala li logo, ēen fɔ, pe sila lere yan.

⁸ A Soli wì si yiri le tara, maa yenḡele ke yenḡe, ēen fɔ, wi sila pye na yaraga ka yaan. A p̄e suu yiḡi wi keyen yi na, m̄e kari wi ni wa Damasi.

⁹ Wila pye piliye taanri na wi fa yan wi yenḡele ke ni, na wi fa ka, na wi fa si wɔ.

¹⁰ Ma si yala, wa Damasi, tagafɔ wà la pye wa, p̄a pye naa yinri Ananiyasi.

A we Fɔ wì suu ȳē naga wi na yariyanga ka ni, maa pye fɔ: «Ananiyasi!»

A Ananiyasi wì si sho ma yo: «Nawu we Fɔ, mi ŋa!»

¹¹ A we Fɔ wì suu pye fɔ: «Yiri f̄oonf̄oon ŋga, ma kari wa konɔ na pe yinri <Kozinne> li ni, Zhudasi m̄eḡefɔ wa wa, maa go ki yewe; Tarisi ca f̄enne woo wa, ma saa lagaja. Poo yinri Soli. Wi yen na Yenn̄ele yenri.

¹² Maa ta wila yenri, a wì si naŋa wa yan yariyanga ka ni, poo yinri Ananiyasi. Wì ye wi

kɔrɔgɔ wa go maa keyen yi taga wi na, janɔgo wi ta wila yaan naa fɔnɔgɔ.»

¹³ A Ananiyasi wì si we Fɔ wi pye ma yo fɔ: «Na Fɔ, tipege nɔga fuun ki nana nɔ wì pye ma woolo pe na wa Zheruzalemu, mìgi logo lelegere yeri.

¹⁴ Lagame fun, yawa yen wi yeri, mba wì ta saraga wɔfenne teele pe yeri mbaa ma mege yerifenne pe ni fuun pe yinri mbaa pe poo.»

¹⁵ Eɛn fɔ, a we Fɔ wì si Ananiyasi wi pye fɔ: «Kari, katugu mùu wɔ mboo pye na tunmbyee, wila na mege ki yari cengele sanngala woolo poro naa pe wunlumbolo, naa Izirayeli woolo pe kan.

¹⁶ Jɔlɔgɔ gbɔgɔ nɔga wi daga mbe kun wi yee ni na kala na, mi jate mi yaa ki naga wi na.»

¹⁷ Kona, a Ananiyasi wì si kari. Naa wila ka saa gbɔn wa ki go ki ni, a wì suu keyen yi taga Soli wi na, ma suu pye fɔ: «Sefɔ Soli, we Fɔ Zhezu nɔ wùu yee naga ma na, mɔɔ ta wa kono maa paan, wìlan tun ma yeri; janɔgo ma ta maa yaan naa fɔnɔgɔ, Yinnekpoyi li ye ma ni lɔɔn yin!»

¹⁸ Le ki yɔngolo nunɔgba ke ni, a yaara tà si yiri wa wi yengele ke ni ma toori paa mbene kɔrɔ yen. A wì nee yaan naa fɔnɔgɔ. A wì si yiri ma batize.

¹⁹ Kona, a wì si li mee fannga ta naa.

*Soli wila Yenɔgele senre yo
wa Damasi ca*

A Soli wì si koro wa tagafenne pe ni wa Damasi, ma piliye jenri pye wa.

²⁰ A wì sigi ɛ teere nɛɛ Yɛnɛɛ sɛnrɛ ti yuun wa shɛriyinrɛ ti ni ma yo Zhezɛ wo wì yɛn Yɛnɛɛ li Pinambyɔ we.

²¹ Mbele pàa pye na nuru wi yeri, kila pe pari, a paa yuun fɔ: «Lere ɲa wila pye na Zhezɛ mɛgɛ yerifɛnnɛ pe jɔlɔ wa Zheruzalɛmu, wo ma ɲa yɛɛn? Wii pan lagamɛ fun mbe pan mbe ki leele pe yigi mbe pe pɔ, mbe kari pe ni saraga wɔfɛnnɛ teepe pe kan wi le?»

²² Ma si yala, Soli wila pye na fanɲga taa wa wi Yɛnɛɛ sɛnrɛ yowo pi ni na kee, fɔ Zhufuye mbele pàa pye wa Damasi pe mbaa wi yɔn sogo yɛgɛ ɲga na, pe sila ki jɛn, naa wila pye naga yɛgɛ nari pe na ma yo Zhezɛ wo wì yɛn Kirisi we.

²³ Naa piliye yà la kaa toro, a Zhufuye pè si yɔn le ma yo pe yaa Soli wi gbo.

²⁴ Ɛɛn fɔ, a Soli wì si yiri pe yɔn lege ki kɔrɔ na. Pàa pye na ca ki yeyɔnrɔ ti singi yɔnlɔ naa yɛmbinɛ mbe ta mbe Soli wi gbo.

²⁵ Ɛɛn fɔ, yɛmbinɛ la ni, a Soli wi fɔrɔgɔfɛnnɛ pè suu ɛ kanja pige ka ni maa tirige wa mbogo ɲga ki ca ki maga ki puɲgo na.

Soli wila sɔngɔrɔ wa Zheruzalɛmu

²⁶ Naa Soli wila ka saa gbɔn wa Zheruzalɛmu, a wi nɛɛ jaa mbe pinɛ tagafɛnnɛ pe ni. Ɛɛn fɔ, pe ni fuun pàa fyɛ wi yɛgɛ, katugu pe sila taga ki na mbe yo wì yɛn tagafɔ kaselege na.

²⁷ Kona, a Barinabasi wì suu ɛ ma kari wi ni pitunmbolo pe kɔrɔgɔ, mɛɛ ki yɛgɛ yo ma pe kan paa yɛgɛ ɲga na Soli wila we Fɔ wi yan wa konɔ, a we Fɔ wì para wi ni we; konaa paa yɛgɛ ɲga na

wa Damasi, Soli wìla kotogo ta na Yenñeɛ senre ti yuun Zhezu wi mege ki na.

²⁸ Maga ɛ le ko sanga wo na, a Soli wì si koro wa pe ni neɛ yanri wa Zheruzalemɔ lagapyew ki ni, ma kotogo ta na Yenñeɛ senre ti yuun Zhezu wi mege ki na.

²⁹ Zhufuye mbele Gireki senre yofenne, wìla pye na para pe ni, na kendige woo pe ni. Ɛɛn ƒo, poro la pye naga lagajaa mboo gbo.

³⁰ Naa tagafenne pàa kaa ko jen ma, a pè si kari Soli wi ni wa Sesare ca, mee saa wi yaga, a wì kari wa Tarisi ca.

³¹ Ko sanga wo ni, Legilizi wìla pye yeyinñge na wa Zhude naa Galile naa Samari tara ti lagapyew. Wìla pye na fanñga taa, na we ƒo wì gbogo, a tagafenne paa lege na kee yege Yinnekpoyi li sagawa pi na.

Pyeri wìla Ene wi sagala

³² Pyeri wìla pye na tara ti ni fuun ti yanri. Pilige ka, a wì si kari tagafenne mbele pàa pye wa Lida ca pe yeri,

³³ mee saa naña wa yan wa, pàa pye naa yinri Ene. Wìla pye ma sinle sinleyaraga ka na maga ɛ ƒo yeɛ kolotaanri, katugu murugu lawi.

³⁴ A Pyeri wì suu pye ƒo: «Ene, Zhezu Kirisi wila ma sagala: Yiri mɔɔ fuuro ti gbegele ma ye!»
Le ki yongolo nungba ke ni, a Ene wì si yiri.

³⁵ A Lida ca fenne poro naa Saron tara fenne pe ni fuun pòo yan, mee pe yeɛ kan we ƒo wi yeri.

Dorikasi wìla yen ma yiri wa kunwo pi ni

³⁶ Wa Zhope ca ki ni, tagafo jele wà la pye wa, pàa pye naa yinri Tabita, Gireki senre ti ni pe maga kannga ma yo Dorikasi. Ko koro wo na: «Lufaa». Wila pye na kajeŋe piin sanga pyew na fyonwo fenne pe sari.

³⁷ Ki sanga wi ni, a wì si to na yaa, mee ku. A pè suu gboo wi woli maa tege yumbyo wa ni wa sanngazo wi ni.

³⁸ Lida ca konaa Zhope ca ki ni ti sila lali ti yee ni. A Zhope ca tagafenne pè sigi logo ma yo Pyeri wila pye wa Lida. A pè si nambala shyen torogo wa wi yeri, maa pye fo: «Waa ma yenri, ma pan laga we yeri fonfon nga, maga ka mo.»

³⁹ Le ki yongolo nungba ke ni, a Pyeri wì si yiri mee pinle pe ni ma kari. Naa wila ka saa gbɔn, a pè si kari wi ni wa sanngazo yumbyo wi ni. A nanngunjaala pe ni fuun pè si fulo wi tanla na gbele. Deere tunmoro naa deere tugboro nda Dorikasi wila pye na tiin maa ta yinwege na wa pe sogowo, a pè si to naga Pyeri wi na.

⁴⁰ A Pyeri wì si leele pe ni fuun pe yirige wa funwa na, mee kannguuro kan ma Yengele yenri, mee yege kannga wa gboo wi yeri, ma yo fo: «Tabita, yiri!»

A jele wì suu yengele ke yenge, naa wila kaa Pyeri wi yan sanga na ni, a wì si yiri ma cen.

⁴¹ A Pyeri wì suu keyen yi yigi maa yirige. Kona, a wì si tagafenne poro naa nanngunjaala pe yeri ma Dorikasi wee wi naga pe na.

⁴² Zhope ca fenne pe ni fuun pàa ki logo, a pe legere taga we Fo wi na.

43 A Pyeri wì si wagati titonlwo wa pye wa Zhope, wa sere tunngo pyefo Simo wi go.

10

Korineyi wila pile tun

Pyeri wi yeri

¹ Wa Sesare ca, naja wa la pye wa, pa pye naa yinri Korineyi. Sorodasheelee ngbelege nga pa pye na yinri Itali ngbelege ki to wo lawi.

² Ki naja wila pye na fye Yennele li yeg. Wo naa wi go woolo pe ni fuun pe ni, pa pye na Yennele li gbogo. Wila pye na Zhufuye fyonwo fenne pe sari fo jenge, na Yennele li yenri suyi.

³ Pilige ka, yonloparaga ka na, a wì si Yennele li merere wa yan yariyanga ka ni. A merere wì si ye wa wi korogo maa pye fo: «Korineyi!»

⁴ A Korineyi wì suu yengele ke kan wi na, mee fye ma suu pye fo: «Yingi yi, we Fo?»

A merere wì suu pye fo: «Yenrewa mba ma yenri, konaa sagawa mba ma kan fyonwo fenne pe yeri, Yennele li yenle ti na, ma nawa to ma na.

⁵ Ki kala na, yingo, leele tun wa Zhope ca, pe sa Simo yeri wi pan laga ma yeri. Pe maa wi yinri naa Pyeri.

⁶ Wi yen ma tugu wa sere tunngo pyefo Simo wi go, ki yen wa kogoje yon ki na.»

⁷ Merere na wila para wi ni, naa wila kaa kari, a Korineyi wì suu go tunmbyeele shyen yeri naa sorodasheelee mbele pa pye wi tanla na tunngo piin wi kan wi nungba ni, wo la pye na fye Yennele li yeg.

⁸ A wì sigi kagala ke yege yo ma pe kan, kona, mee pe tun wa Zhope.

⁹ Ki goto, ma pe ta wa konɔ paa yɔngɔ Zhope ca ki ni, la kee yɔnlɔfugo ki yeri, a Pyeri wì si lugu wa birigo ki naayeri mbe Yenɲele yenri.

¹⁰ A funɔ suu yigi, a wi nɛɛ jaa mbe ka. Maga ta paa pye na yaakara gbegele Pyeri wi kan, a wì si yaara ta yan yariyanga ka ni.

¹¹ A wì si yenɲele li yan lè yenge, mee yaraga ka yan kila tinri ma yiri wa naayeri paa parigbɔgo yen. Kila pye ma pɔ ki go tijere ki ni fuun ki na.

¹² Tɔɔɔ tijere tijere yaara, naa nda fuun ti maa fulolo lara na, ti cenle pyew tà la pye wa ki ni, naa naayeri sannjere ti cenle pyew ti ni.

¹³ A magala là suu pye fɔ: «Yiri Pyeri, ma ta gbo mari ka.»

¹⁴ Ɛɛn fɔ, a Pyeri wì suu pye fɔ: «Ayoo, we Fɔ, katugu yaraga nga kii daga mbe ka, nakoma ma pye fyongɔ ni ma yege na, mi fa ka ka fyew.»

¹⁵ A ki magala lè suu pye naa fɔ: «Yaraga nga Yenɲele lè yo ki yen kpoyi, ma kaa ki jate ki yen fyongɔ ni.»

¹⁶ A ki kala lè pye ma saa gbɔn fɔ taanri, a ki yaara tì si songɔɔ teere wa yenɲele na.

¹⁷ Ma Pyeri wi ta wìla pye naa ye yewe ki yariyanga ki koro wi ni, a kì si yala ko sanga wo ni, Kɔrinɛyi wi pitunmbolo paa Simɔ go ki yewe ma saa gbɔn le yeyongɔ ki na.

¹⁸ A pè si shari ma yewe ma yo fɔ: «Simɔ ɲa pe yinri Pyeri pa wi yen ma tugu lagame le?»

¹⁹ Ma Pyeri wi ta wila pye na jatere piin bere ki yariyanga ki koro wi na, a Yinnekpoyi li suu pye fo: «Wele, leele taanri noo lagajaa.

²⁰ Yiri ma tigi ma pinle pe ni ma kari, maga kaa singi; katugu muwi mi pe tun ma yeri.»

²¹ Kona, a Pyeri wi si tigi ma pan le ki leele pe tanla, mee pe pye fo: «Lere na yaa lagajaa muwi. Ye pango ko yen kikiin?»

²² A pe suu yon sogo ma yo fo: «Sorodasheelee ngbelege to Korineyi wo wi we torogo laga ma yeri. Wi yen lesinne, na fye Yennele li yeye. Zhufuye pe ni fuun pe maa wi metanga yinri. Yennele li merere wa ki yo wi kan ma yo won yeri ma pan wa wi go, jango won senre ta logo.»

²³ A Pyeri wi si pe yaara wo, mee pe pye ma yo pe wonlo wa wi ni.

Ki goto pinliwe pi ni, a wi si yiri ma pinle pe ni ma kari. A Zhope ca tagafenne pele saa wi torogo.

²⁴ Ki goto pinliwe pi ni, a pe si gbɔn wa Sesare. Korineyi wila pye na pe singi, wila wi go woolo pe yeri wa wi go, naa wi wenne jembete pe ni.

²⁵ Pyeri wi yesaga wa go, a Korineyi wi si pan maa fili, mee kannguro kan wi jeele mboo gbogo.

²⁶ A Pyeri wi suu yirige ma yo fo: «Yiri, mi fun senwee wi mi.»

²⁷ Ma pe ta paa para pe yee ni, a pe si ye wa go. A wi si leleere yan pe gbogolo wa.

²⁸ A Pyeri wi si pe pye fo: «Yege jen ma yo mbe yala we lasiri wi ni, kii daga Zhufuye woo wa yeri wi gbogolo mbele pe woro Zhufuye wa ni, nakoma mbe ye wa wi go. Een fo, Yennele ligi

naga na na ma yo mi ka ka lere kpe jate na wi woro kpoyi, nakoma na wi yen fyongo ni.

²⁹ Ko kala kɪ ti, na yànlà yeri, m̀ì pan mii kendige le wa. Ki kala na, yànlà yeri go nga na, mila jaa mbege jɛn.»

³⁰ A Kòrinɛyi ẁì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Nala wi yen ki pilige tijerɛ, mila pye na Yɛnɛlɛ yɛnri laga na go yɔnlɔparaga yɛnrɛwɛ sanga wi ni. Le ki yɔngɔlɔ nunɔba ke ni, a naɲa wà si pan ma yere na yɛgɛ sɔgɔwɔ. Wi paara tìla pye na yɛngɛlɛ.

³¹ A ẁì sigi yo na kan ma yo fɔ: «Kòrinɛyi, Yɛnɛlɛ lɔɔn yɛnrɛwɛ pi logo, ma nawa to sagawa mba mà kan fyɔnwɔ fɛnnɛ pe yeri pi wogo ki na.

³² Yɛngɔ leele pele tun wa Zhope, pe sa Simɔ yeri pe pan wi ni, pe maa wi yinri naa Pyeri. Wi yen ma tugu wa sɛɛɛ tunɔgo pyefɔ Simɔ wi go, wa kɔgoje yɔn ki na.»

³³ Le ki yɔngɔlɔ nunɔba ke ni, a m̀ì si leele pele tun pe sɔɔn yeri. Ma panga k̀igi jɛn. Yɛngɔ yaara nda fuun Yɛnɛlɛ l̀ì kan ma yeri, we ni fuun we yen ma gbogolo laga we Fɔ wi yɛgɛ na mberi logo.»

*Pyeri ẁila Yɛnɛlɛ sɛnrɛ yo
wa Kòrinɛyi wi go*

³⁴ A Pyeri ẁì si sɛnrɛ ti lɛ ma sho fɔ: «Kaselege ko na, m̀ìgi jɛn yɛngɔ ma yo Yɛnɛlɛ laa lere wɔ lere ni.

³⁵ Ɛɛn fɔ, cɛngɛlɛ ke ni fuun ke ni, lere na fuun wi maa fyɛ li yɛgɛ na kasinɔge piin, wi kala li ma pye ma li ndanla.

³⁶ Yennɛɛ li sɛnrɛ nda li torogo Izirayeli woolo pe yeri, tori nda fɔ: Lili yeyinɛge Sentanra ti yo ma pe kan Zhezu Kirisi wo yɔn, wo ɲa wi yen lere pyew wi Fɔ we.

³⁷ Kala na li pye wa Zhude tara ti lagapyew, ye yen maga jɛn. Ki kala làa peli wa Galile tara, Zhan senyoro ti punɔgo na batɛmu wogo ki na.

³⁸ Yennɛɛ làa Yinnɛkpoyi lo naa yawa pi tirige maa le Nazaretɛ ca fɛnnɛ Zhezu wi ni yɛge ɲga na, yège jɛn. Zhezu wila pye na tara ti yanri na kajɛɛge piin, na leele mbele Sotanla wila pye na pe jolo pe sagala yɛge ɲga na, yège jɛn fun; katugu Yennɛɛ làa pye wi ni.

³⁹ Kagala ɲgele fuun Zhezu wì pye laga Zhu-fuye tara ti ni ma pinle Zheruzalemu ca ki ni, we yen ki kagala ke sɛrɛ. Pàa wi kan tiparaga na maa gbo.

⁴⁰ A Yennɛɛ lùu yen maa yirige wa kunwɔ pi ni ki pilige taanri wogo ki na, ma ti a wùu yɛɛ naga leele pe na.

⁴¹ Wi sila wi yɛɛ naga lere pyew na, fɔ sɛrɛfɛnnɛ mbele Yennɛɛ làa wɔ faa poro. Woro wele, woro mbele wàa li, ma wɔ wi ni ja, wi yenmɛ ma yiri wa kuulo pe sɔgɔwɔ ki punɔgo na.

⁴² Zhezu wìgi yo we kan ma yo waa Yennɛɛ sɛnrɛ ti yuun leele pe kan, waa ti yari waa ti finligi pe kan, fɔ wo Yennɛɛ li tɛge weele poro naa kuulo pe kiti kɔnfɔ we.

⁴³ Yennɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe ni fuun pè para Zhezu wi sɛnrɛ na, ma yo lere ɲa fuun ka taga wi na, wi yaa wi kapere ti kala yagawa ta Zhezu wi fannɔga na.»

*Cenle la yege woolo
la Yinnekpoyi li ta*

⁴⁴ Ma Pyeri wi ta wila pye na para, a Yinnekpoyi li si tigi ma ye mbele fuun paa pye naga senre ti nuru pe ni.

⁴⁵ Zhufuye tagafenne mbele paa pan Pyeri wi ni, kila pe ni fuun pe pari, naa Yenjele laa Yinnekpoyi li kan cenle la yege woolo yeri fun paa yarikanga yen we;

⁴⁶ katugu paa pye na yuun senfonndo ni na Yenjele li gbogo, a paa ti nuru. A Pyeri wi sho fo:

⁴⁷ «Ki leele mbele pe Yinnekpoyi li ta paa we yen yen, lere mbe ya mbe pe yege kon mbe yo paga ka pe batize tonmo ni le?»

⁴⁸ Kona, a wi si konon kan ma yo pe pe batize Zhezu Kiriwi mege ki na. Ko pungo na, a pe si Pyeri wi yenri ma yo wi koro wa, wi piliye jenri pye pe ni.

11

*Pyeri wila wi tangalomo
pi yege naga tagafenne pe na
wa Zheruzalemu*

¹ Pitunmbolo poro naa tagafenne mbele paa pye wa Zhude tara ti ni, a pe sigi logo ma yo cenle la yege woolo yenle ma Yenjele senre ti le.

² Naa Pyeri wila kaa songoro wa Zheruzalemu, Zhufuye tagafenne pe suu jeregi ma yo fo:

³ «Mele, a ma si ye wa mbele pee kenrekenre pe go ma li pe ni?»

4 Kì kaa pye ma, a Pyeri wì sigi yege yo pe kan mari tanli, ma yo fò:

5 «Mala ta wa Zhope ca ki ni mila yenri, a mì si yaraga ka yan yariyanga ka ni. Kìla pye paa parigbogo yen. Kìla pye ma pò ki go tijere ki ni fuun ki na. A ki nɛɛ tinri ma yiri wa yenjele na, ma pan le na tanla.

6 A mì silan yengele ke kan ki na naga wele jenge, mɛɛ tɔɔɔ tijere tijere yaara naa yan wongaala, naa nda ti maa fulolo lara na to naa naayeri sannjere ti cenle pyew ta yan wa ki nawa.

7 A mì si magala la logo, a lilan pye fò: <Yiri Pyeri, ma ta gbo mari ka!>

8 A mì suu yon sogo ma yo fò: <Ayoo, we Fò, katugu yaraga nga kii daga mbe ka, nakoma ma pye fyongò ni ma yege na, ka fa ye wa na yon.>

9 A mì sigi magala li logo naa, ma yiri wa yenjele na ma yo fò: <Yaraga nga Yenjele li yo ki yen kpoyi, ma kaa ki jate ki yen fyongò ni.>

10 A ki kala li pye ma saa gbɔn fò taanri. Kona, a kì si yiri yaara ti ni fuun ti ni ma songoro wa yenjele na.

11 Le ki yongolo nungba ke ni, mìla pye go nga ni, a nambala taanri si gbɔn wa, paa pe tun na yeri ma yiri wa Sesare ca.

12 A Yinnekpoyi li silan pye ma yo mbe pinle pe ni mbaa kee, mi ka kaa singi. We sefenne mbele, a pe kogoloni pè si saa na torogo, a we ni fuun wè ye wa Korineyi wi go.

13 A wì sigi yo we kan ma yo wì mɛɛge wa yan wa wi go, a mɛɛge wigi yo wi kan ma yo wi leele pele tun wa Zhope pe sa Simo yeri, pe maa

wi yinri naa Pyeri.

¹⁴ Fɔ wi yaa sɛnrɛ ta yo wi kan, ti yaa wo naa wi go woolo pe ni fuun pe shɔ.

¹⁵ Naa mila kaa sɛnrɛ ti lɛ na para pe ni, a Yinnekpoyi li si tigi ma ye pe ni, paa yɛgɛ nga na lɛa tigi ma ye we ni ki konɔbannga ki na we.

¹⁶ Kona, a mi si nawa to we Fɔ wi sɛnyoro ti na fɔ: <Zhan wila pye na leele pe batize tɔnmɔ ni, ɛɛn fɔ, yoro wo na, ye yaa ka batize Yinnekpoyi lo ni.>

¹⁷ Woro mbele wɛ taga we Fɔ Zhezu Kirisi wi na, Yɛnɛlɛ li yarikanga nga kan we yeri, ko nunɔba ko li kan poro fun pe yeri. Mi wo yɛn ambɔ mbe sila kendige woo Yɛnɛlɛ li ni?»

¹⁸ Naa pɛa kaa ki sɛnrɛ ti logo, a pe nawa pi si yinɔgi. A pɛ si Yɛnɛlɛ li gbɔgɔ ma yo fɔ: «Kaselege ko na, mbe kapere ti jɛn mberi yaga, Yɛnɛlɛ ligi konɔ kan mbele pe woro Zhufuye pe yeri fun, jango pe yinwege jɛngɛ ki ta.»

*Legilizi na wila peli
wa Antiyɔshi ca.*

¹⁹ Etiyeni gbosanga wi ni, tagafɛnnɛ mbele pɛa gbɔn ma jaraga jɔlɔgɔ ki kala na, pɛ si kari wa Fenisi tara naa Shipiri lɔgɔ fugo tara to naa Antiyɔshi ca ki ni. Pe sila pye na Yɛnɛlɛ sɛnrɛ ti yuun lere kpɛ kan naa, na Zhufuye poro la ma.

²⁰ Konaa ki ni fuun, a Shipiri lɔgɔ fugo tara to naa Sireni ca tagafɛnnɛ pɛle si kari wa Antiyɔshi ma saa we Fɔ Zhezu wi Sentanra ti yo ma leele mbele pe woro Zhufuye pele kan fun.

²¹ We Fɔ wi yawa pila pye pe ni, fɔ a lelegɛ taga, ma pe yɛɛ kan we Fɔ wi yeri.

22 Naa Zheruzalemu legilizi woolo pàa kaa ki wogo ki logo, a pè si Barinabasi tun wa Antiyoshi.

23 Naa Barinabasi wila ka saa gbòn wa Antiyoshi ma duwaw ña Yenñele làa tirige tagafenne pe na wi yan, a wì si yògòri, mée kotogo kan pe ni fuun pe yeri ma yo pe koro we Fò wi ni pe jatere wi ni fuun wi ni.

24 Barinabasi wila pye lejenñe, ma yin Yinnekpoyi li ni konna tagawa ni. Ki wogo ki na, lelegere la ta ma taga we Fò wi na.

25 Ko pungo na, a Barinabasi wì si kari wa Tarisi ca mbe sa Sòli wi lagaja.

26 Naa wila kaa wi yan, a wì si kari wi ni wa Antiyoshi. A pe ni fuun shyen pè yeñe nungba poni lo pye wa ki legilizi wi ni, ma lelegere naga Yenñele senre ti ni. Pa pàa ki peli wa Antiyoshi ca na tagafenne pe yinri keretiyenye.

27 Ki piliye yi ni, a Yenñele yon senre yofenne pèle si yiri wa Zheruzalemu ma pan wa Antiyoshi.

28 Pe ni, nungba la pye wa, pàa pye naa yinri Agabusi. A wo si yiri maga yo Yinnekpoyi li fannga na, ma yo sanni jenri fungo gbogo yaa to wa tara ti lagapyew ki ni. Ki wogo kila kaa pye wunlumbolo to Kulodi wi sònlò ki na.

29 A fòrogofenne pè si yere ki yerewe ma yo pe yaa sagawa pa torogo Zhude tara sefenne pe kan, ma yala lere nungba nungba pyew wi mbe ya nga kan ki ni.

30 Ko pàa pye, mée ki yarikanra ti torogo legilizi leleñe pe kan. Barinabasi naa Sòli pàa kari ti ni.

12

*Pàa Zhaki wi gbo,
ma Pyeri wo le kaso*

¹ Ki sanga wi ni, a wunlunaṅa Erōdi wì si to legilizi woolo pele na na pe jòlò.

² A wì si Zhan nòsepyò lenaṅa Zhaki wi gbo tokobi ni.

³ Naa wìla kaa ki yan kì tanla Zhufuye pe ni, a wì si Pyeri wi yigi fun. Kìla pye ma yala leve fu buru feti piliye yo ni.

⁴ Naa Erōdi wìla kaa Pyeri wi yigi, a wì suu kan, a pòò le kaso, maa kan sorodasheelee tijeṛe tijeṛe tẹgesaga tijeṛe yeri, paa wi wele paa ki waa paa pe yee kaan. Wìla pye naga jate mbe kari wi ni wa leele pe ni fuun pe yegẹ na, na Paki feti wiga toro mbe kò we.

⁵ Pyeri wìla pye wa kaso paa wi wele, ẹen fò, legilizi woolo pè si bala na Yenṅelee li yenri wi kan.

Pyeri wìla sho wi kaso wi ni

⁶ Pilige ṅga ni Erōdi wìla pye na jaa mbe kari Pyeri wi ni wa leele pe yegẹ sògòwò, ki yembinẹ li ni, Pyeri wìla pye na wònlò sorodasheelee shyen sògòwò. Pàa wi pò jòrògò shyen ni. Sorodasheelee pèle la pye yeresaga le kaso go ki yon na naga singi.

⁷ Le ki yongòlò nungba ke ni, a we Fò wi merẹgẹ wà si pan, a yanwa pà si yin wa kaso go ki nawa. Merẹgẹ wì si Pyeri wi gbònṅbòn wa wi kanṅaga ki na maa yen, ma sho fò: «Yiri fyaw.»

Kona, a jorogɔ wì si wɔ wa Pyeri wi keyen yi na ma toori le tara.

⁸ Kona, a merεge wì suu pye fɔ: «Ma yariporo to nɔɔ sawira ti ni ti le, mɔɔ kurusijara wi pɔ.»

A Pyeri wì si ko pye. Kona, a merεge wì suu pye fɔ: «Ma derigbɔɔ ki le ma taga na na.»

⁹ A Pyeri wì si yiri wa kaso go, mεε taga merεge wi na. Nga merεge wìla pye na piin, Pyeri wi sila ki jɛn mbe yo ki yɛn kaselege. Eɛn fɔ, wìla pye naga jate ndεε yariyanga wì yan.

¹⁰ Sorodasheele tεgesaga kongbannga nga kila pye na yeyɔngɔ ki singi, a pège toro, ma shyen wogo ki toro, ma saa gbɔn tugurɔn koro ki na, nga pe ma toro wa ki ni ma yiri wa funwa na nεε kee wa ca nawa we. A ki koro kì yenge ki yε wa pe yεge. A pè yiri, mεε konɔ la le na kee. Le ki yɔngɔlɔ nunɔba ke ni, a merεge wì si laga Pyeri wi na mεε kari.

¹¹ Kona, a Pyeri wì si jatere ta ma sho fɔ: «Mìgi jɛn ma filige ki na yingɔ ma yo we Fɔ wùu merεge wi torogo wi pan wìlan sho Erɔdi wi keε, konaa jɔlɔɔ nga Zhufuye pe jɛn nala jɔlɔ ki keε.»

¹² Naa wìla kaa jatere pye, a wì si kari wa Mari wi go, Zhan na pàa pye na yinri Mariki wi nɔ we. Lelegerε la pye ma gbogolo wa na Yenɛle yɛnri.

¹³ A Pyeri wì si laga ki jasa koro ki gbɔn, a tunmbyee jεle wà si fulo ki tanla mbege yenge. Pàa pye naa yinri Orodi.

¹⁴ Naa wìla kaa Pyeri magala li logo ma li jɛn sanga na ni, wii koro ki yenge nayinmε ndorogo ki na. A wì si fe ma ye wa go nawa, ma sigi yo ma yo fɔ Pyeri wi yɛn ma yere le yeyɔngɔ ki na wa funwa na.

15 A pè suu pye fɔ: «Yara tila yiin ma ni wi le?»

Ξεη fɔ, a wì sigi yo pe kan maga filige ma yo kaselege yi. Kona, a pè sho fɔ: «Wi mερεγε wowi.»

16 Ma si yala, Pyeri wìla koro na kɔrɔ ki gbɔɔn bere. Naa pàa kaa ki yenge maa yan, a ki si pe pari fɔ jεηγε.

17 A Pyeri wì si kεε wa pe yeri ma yo pe pyeri. We Fɔ wìla wi yirige wa kaso go ki ni yege ηga na, a wì sigi yege yo ma pe kan, mεε pe pye naa fɔ: «Ye saga yo ye Zhaki naa sefenne sanmbala pe kan.»

Kona, a wì si yiri le, mεε kari laga ka na.

18 Naa laga kila kaa laga, tinme pila gbɔgo sorodasheelee pe sɔgɔwɔ fɔ jεηγε, katugu Pyeri wìla pye yege ηga na, pe sila ki jen.

19 A Erɔdi wì si ti, a pè Pyeri wi lagaja. Naa kila kaa pye pe suu yan, a wì si sorodasheelee pe yaga, a pè pe yewe jεηγε, mεε konɔ kan ma yo pe pe gbo. Ko pungo na, a Erɔdi wì si yiri wa Zhude tara, mεε kari wa Sesare ca ma saa sanga wa pye wa.

Erɔdi wi kunwɔ senre re

20 Nanɔbanwa la pye wunlunaηa Erɔdi wi ni Tiri ca fenne poro naa Sidɔn ca fenne pe kala na fɔ jεηγε. A poro si yo ma fili ki na mbe kari wa Erɔdi wi yege sɔgɔwɔ. A pè si Erɔdi wi sinleγο ki welefo Bilasitusi wi yigisaga ta pe yɔn senre ti ni, wo mbe ta wi pe saga, mεε saa ki yenri Erɔdi wi yeri ma yo pe pye yeγinηge na; katugu pe tara ti yaakara pa tila pye na yinrigi wa wunlunaηa wi tara.

²¹ Pilige nga kì tēge, naa kila kaa gbon, a Erōdi wì suu wunluwo derigboḡo ki le, mee cen wi wunluwo jongo ki na, mee wi senyoro ti yo pe kan.

²² A leele pè si jorogō ngbanga ma yo fō: «Yenḡele lali li yen na para, lere ma.»

²³ Le ki yongolo nunḡba ke ni, a we Fō wi mērege wà si pan ma yama wa Erōdi wi na, katugu wi sila gbogowo pi kan Yenḡele li yeri. A fyenre tà si ye wi ni maa ka, a wì si ku.

²⁴ Ma si yala, Yenḡele li senre tìla pye na jaragi na kee yege suyi.

²⁵ Barinabasi naa Soli pàa pan wa Zheruzalemu tunḡo nga na, naa pàa kaa ki pye, a pè si songoro mee kari wa Antiyoshi. Zhan ḡa pàa pye na yinri Mariki, pàa wi le ma kari wi ni fun.

**POLI WI KONDANGALA
KONGBANNA YENḡELE
TUNḡO KI NA
WO NAA BARINABASI
KONAA ZHAN MARIKI**

13

13.1–15.35

*Pàa Barinabasi naa Soli pe wo
ma pe tun
pe saa Yenḡele senre ti yuun*

¹ Wa Antiyoshi ca legilizi wi ni, Yenḡele yon senre yofenne naa leele nagafenne la pye wa. Poro la wele mbele wele: Barinabasi, naa Simeyon ḡa pàa pye na yinri Lewoo, naa Lusiyusi

ɲa wìla yiri wa Sireni ca, naa Manaye, konaa Sɔli. Manaye naa tara ti to Erɔdi wi ni, pàa poro koro ja go nunɠba.

² Pilige ka, ma pe ta pàa pye na we Fɔ wi gbogo ma yenɠe le, a Yinnekpoyi lì sigi yo pe kan ma yo fɔ: «Ye Barinabasi naa Sɔli pe tɛɠe pe ye na kan, tunɠo ɲga m̀ pe yeri ki mɛɠe ni, pege pye.»

³ Naa pàa kaa kɔ yenɠe lege naa Yenɲele yenɲewe pi na, a pè si pe keyen yi taga Barinabasi naa Sɔli pe na, mɛɛ pe yaga paa kee.

*Barinabasi naa Sɔli pàa kari
wa Shipiri lɔɔ fugo tara ti ni*

⁴ Naa Yinnekpoyi làa kaa Barinabasi naa Sɔli pe tun ma, a pè si kari wa Selesi ca. A pè si kaa yiri wa ma ye tɔnmɔkɔrɔ ka ni ma kari wa Shipiri lɔɔ fugo tara ti ni.

⁵ Naa pàa ka saa gbɔn wa Salamini ca, a pe nɛɛ Yenɲele senɲe ti yuun wa Zhufuye pe sheriyyinɲe ti ni. Zhan Mariki wìla pye pe ni na pe sari.

⁶ A pè si lɔɔ fugo tara ti ni fuun ti kɔn ma yiri, mɛɛ kari wa Pafɔsi ca, mɛɛ saa fili naɲa taluguya fɔ wa ni wa. Zhufuye woo lawi, wìla pye naa yeɛ piin ma yo wo yen Yenɲele yɔn senɲe yofɔ wa. Pàa pye naa yinri Barizhezu.

⁷ Wìla pye wa lɔɔ fugo tara gboforoneri Serigiyusi Polusi wi yeri. Ki gboforoneri, lere tijinliwe fɔ lawi. Wìla tunɠo torogo, a pè saa Barinabasi naa Sɔli pe yeri wi kan, katugu wìla pye na jaa mbe Yenɲele senɲe ti logo.

⁸ Eɛn fɔ, taluguya fɔ Elimasi we, pa pàa pye naa yinri ma Gireki senɲe ti ni, a wi nɛɛ kendige woo Barinabasi naa Sɔli pe ni, nɛɛ pyewe jaa mbe

gboforoneri wi yegε kɔn wiga ka taga Zhezu wi na.

⁹ Kona, Soli wo ηa p̄aa pye na yinri fun P̄oli, maa ta w̄i yin Yinnekpoyi li ni, a w̄i suu yengele ke kan taluguya f̄o wi na, ma yo f̄o:

¹⁰ «Mboro ηa yeen, ma yen ma yin tijinliwε pee naa nambara wi ni fuun wi ni, sɔtanla wi pyɔ wi mboro, kasinηge ki yen mɔɔ mben. Mbaa we F̄o wi kozinηgele ke kanηgi mbaa ke piin yagbogolo, mεε yaa ki yaga?

¹¹ Ta nuru yingɔ: We F̄o wi yaa ma gbɔn, ma yaa kanηga fyɔɔn, ma se yɔnlɔ yanwa pi yan naa f̄o sa gbɔn sanga wa ni.»

Le ki yɔngɔlɔ nungba ke ni, a Elimasi wi yengele k̄ε si wɔ wi na binriw, a w̄i si fun. A wi nεε talitali na toro lagapyew, na lere jaa wuu yigi k̄εε na wi kari wi ni.

¹² N̄ga k̄ila pye, naa gboforoneri w̄ila kaa ki yan ma, a w̄i si taga Zhezu wi na. Nagawa mba pi yen na para we F̄o wi senre na, pi wogo k̄ila wi pari f̄o jεηge.

*P̄oli naa Barinabasi pe Yenηεle
senre yowo wa Antiyoshi ca,
wa Pisidi tara*

¹³ A P̄oli wo naa wi tangayeenle pe ni p̄ε si ye wa tɔnmɔkɔrɔ ki ni wa Pafosi ca, mεε kari wa Perizhi ca, wa Panfili tara. A Zhan Mariki w̄i si laga pe na wa ki laga ki ni, mεε songɔrɔ wa Zheruzalem̄u.

¹⁴ A p̄ε si kono li le naa, ma yiri wa Perizhi ma saa gbɔn wa Antiyoshi, wa Pisidi tara. Cenpilige k̄i kaa gbɔn, a p̄ε si ye wa sherigo ma cen.

¹⁵ Naa pàa kaa Moyisi lasiri sɛwɛɛɛ poro naa Yɛnɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ sɛwɛɛɛ pe kara, a shɛrigo teeɛlɛ pɛ si tunɔŋgo ka torogo pe yeri ma yo fɔ: «Sɛfɛnnɛ, na kaa pye sɛnrɛ yɛn ye yeri mbe yo janwa wi kan mbe pe kotogo kan, ye mbe ya para yinɔ.»

¹⁶ Kona, a Pɔli wì si yiri, maa kɛɛ ki yirige mbe ta mbe para pe ni, ma sho fɔ: «Yoro Izirayeli woolo, naa yoro sanmbala mbele ye maa fyɛ Yɛnɛɛlɛ li yɛgɛ, yaa nuru na yeri!

¹⁷ Izirayeli tara woolo pe Yɛnɛɛlɛ làa we tɛɛye pe wɔ. Làa pe cɛnlɛ woolo pe pye, a pɛ lɛgɛ, sanga ŋa ni pe yɛn ma cɛn wa Ezhipiti tara we. Ko punɔgo na, a lɛ si pe yirige ma pe wɔ wa li yawa gbɔɔ pi fannɔga na.

¹⁸ A lɛ pe kala li kun li yɛɛ ni ma saa gbɔn paa yeɛ nafa shyɛn yɛn.

¹⁹ Ma cɛngɛɛ kɔlɔshyɛn koro tɔngɔ wa Kana tara, kona, mɛɛ poro tara to kan pe yeri, a tì pye pe woro.

²⁰ A ko saa ki yɛɛ fili paa yeɛ cɛnɛɛ tijɛɛ naa nafa shyɛn ma yiri kɛ (450) yɛn.

«Ko punɔgo na, a lɛ si kiti kɔnfɛnnɛ kan we tɛɛye pe yeri fɔ ma saa gbɔn Yɛnɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Samiyeli wi sɔnlɔ ki na.

²¹ Kona, a pɛ si wunlunaŋa lagaja Yɛnɛɛlɛ li yeri. A lɛ si naŋa ŋa pàa pye na yinri Kisi wi pinambyɔ Sawuli wi kan pe yeri, pa wo la yiri wa Benzhamɛ cɛnlɛ li ni. A wì cɛn pe go na ma saa gbɔn fɔ yeɛ nafa shyɛn.

²² Naa Yɛnɛɛlɛ làa kaa je Sawuli wi na, a lɛ si Davidi wi kan pe yeri pe wunlunaŋa, mɛɛ ki sɛrɛya ŋa wi yo wi kanɔgɔlɔ ma yo fɔ: *Mì*

Izayi pinambyo Davidi wi yan, wi kala li yen mala ndanla.† Wi yaa kanla nandanwa kagala ke ni fuun ke pye mbe ke yon fili.

²³ Davidi wi setirige woo wo wawi Zhezu we. Yenñele lùu tēge Izirayeli tara woolo pe Shofō ma yala li yon fōlo na làa kōn li ni.

²⁴ Sanni wi sa pan, Zhan Batisi wila pye na Yenñele senre ti yuun Izirayeli tara woolo pe kan ma yo pe pe kapere ti jēn peri yaga, pe batize.

²⁵ Naa Zhan tunngo ki kōsanga wila kaa na yongō, a wi nēe yuun fō: <Yaa ki jate ambo wi mi? Na kōnō yaa wele, wo ma mi. Ye wele! Wi yen na paan na pungo na, mii daga mboo sawira manda ti sangala (katugu na go kologo ki na!)>

²⁶ «Sefenne yoro mbele Abirahamu wi setirige piile, konaa yoro sanmbala mbele ye maa yenri Yenñele li yeri, ki showō senre nda pa tila torogo woro yeri.

²⁷ Zheruzalemu ca fenne poro naa pe teele pe ni, pe sila Zhezu wi jēn paa pe Shofō yen. Yenñele yon senre yofenne pe senre nda ti maa kara cēnpilige pyew ki ni, ali maga ta pe sila ti kōrō wi logo, paa ki senre ti tanga mari yon fili, naa paa Zhezu wi gbo we.

²⁸ Ali maga ta pe sila tanga yan wa, nga kila daga wi gbowo ni, a pē Pilati wi yenri ma yo poo gbo.

²⁹ Kagala ngele fuun kaa yonlogō wa Yenñele senre sēwe wi ni Zhezu wi kanngolo, naa paa kaa ke pye ma ke yon fili, a pē suu tirige maa laga wa tiparaga ki na, mēe saa wi le.

† 13:22 13:22: 1 Sami 13.14; Yuuro 89.21

30 Ξεν fɔ, Yennɛɛ lɔa wi yen maa yirige wa kunwɔ pi ni.

31 Naa Zhezu wila kaa yen, pilige legere na, wila wi yeɛ naga leele mbele paa pinle wi ni ma yiri wa Galile tara ma kari wa Zheruzalɛmu pe na. Yingo pɛ pye wi serɛfenne mbaa wi senre yuun Izirayeli tara woolo pe kan.

32 Woro fun, ki Sentanra to waa yari na ye kaan, fɔ Yennɛɛ lɔa yon folo na kon we telɛye pe yeri,

33 li yon kɪ fili we kan, woro mbele wɛ pye pe setirige piile wele. A li si Zhezu wi yen maa yirige wa kunwɔ pi ni, paa yege nga na ki yen ma yonlogɔ wa Yennɛɛ gbogoyuuro sewe wi go shyen ki ni ma yo fɔ:

*Ma yen na Pinambyɔ,
a mi pye ma To nala.†*

34 Yennɛɛ lɔa ki yo ma yo li yaa kaa yen mboo yirige wa kunwɔ pi ni, jango wiga ka fongɔ. Pa lɔa ki yo yeɛn ma yo fɔ:

*Yon folo na mila kon Davidi wi yeri,
mi yaa ki duwaw jenne wi tirige ye na, ki wogo ki
se ya koro.†*

35 Ki kala na, ligi yo wa Yennɛɛ gbogoyuuro sewe wi laga ka ni naa ma yo fɔ:

Ma se yenle ki na, ma woo kpoyi wi fongɔ.†

36 Ma si yala, Davidi wo na, kala na Yennɛɛ lɔa jate ma tege ma yo wi pye, wila li pye ma li yon fili wi sonlo ki na. Ko pungo na, a wi si ku. Paa wi le wa wi telɛye pe tanla, a wi fongɔ jate.

† 13:33 13:33: Yuuro 2.7 † 13:34 13:34: Eza 55.3 † 13:35 13:35: Yuuro 16.10

³⁷ Ξεν ƒɔ, Yennɛɛle li ɲa yen maa yirige wa kunwo pi ni, wo si fongo.

³⁸ Ki kala na, seƒenne, yege ɲen ye yo ƒɔ Zhezu wo mege na ki yen na yari ye kan ma yo kapere ti mbe ya kala yaga. Moyisi lasiri wi saa ya mbe ye pye lesinmbele kagala ɲegele ni,

³⁹ mbele fuun pè taga Zhezu wi na, pè pye lesinmbele Yennɛɛle li yege na wa ki kagala ke ni.

⁴⁰ Ki kala na, ye ye yee yingiwɛ ɲen, jango ɲga Yennɛɛle yɔn senre yofenne pàa yo, kiga ka ye ta; ki ɲga ƒɔ:

⁴¹ *Ye wele, yoro mbele yaa na tifaga, ye ti ki to ye yɔn na, ye kɔ ye wɔ wa; katugu mi yaa kala la pye ye sɔnlɔ ki na, na lere wa kali yege yo ye kan, ye se taga ki na.»†*

⁴² Naa Pɔli naa Barinabasi pàa kaa yiri wa sherigo ki ni, a leele pè si pe yenri ma yo ki cɛnpilige ɲga kila paan, pe pan pe para pe ni naa ki kala nunɲba li na.

⁴³ Naa finliwɛ pila kaa kɔ, Zhufuye poro naa mbele pàa ye Zhufuye sherege ki ni, pe legerɛ la taga Pɔli naa Barinabasi pe punɲo na. A poro nɛɛ para pe ni na pe kotogo kanni ma yo pe koro pe yere ɲenge wa Yennɛɛle li yinme pi ni.

⁴⁴ Ki cɛnpilige lurumbanna, ca woolo pe gbɔɔ la pe yee gbogolo mbe Yennɛɛle senre ti logo.

⁴⁵ Naa Zhufuye pàa kaa ki janwa gbɔɔ li yan ma, a pè si yin yenjara ni nɛɛ kendige woo ɲga Pɔli la pye na yuun ki ni, naa tegele.

⁴⁶ Kona, a Pɔli naa Barinabasi pè si kotogo ta na para pe ni, ma yo ƒɔ: «Kila daga Yennɛɛle li

† 13:41 13.41: Aba 1.5

senre ti yo yoro kan gben. Een fo, na ye kaa je ti na ma ye yee yan yee daga yinwege mbakogo ki ni, een, we yaa la kee mbele pe woro Zhufuye pe korogo.

⁴⁷ Katugu nga we Fo wi yo ma we kan, koyi nga fo:

Mòò tēge ma pye paa yanwa yen cengele ke kan, jango ma kari shòwò senre ti ni fo wa tara ti kòsaga ki na.†

⁴⁸ «Mbele pe woro Zhufuye, naa paa kaa ti logo, a pè si yin nayinme ni nēe we Fo wi senre ti gbogo. Kila kon ma tēge mbele fuun kan pe yinwege mbakogo ki ta, poro pe ni fuun poro la taga Zhezu wi na.»

⁴⁹ A we Fo wi senre ti si jaraga wa ki tara ti lagapyew.

⁵⁰ Een fo, a Zhufuye pè si jēele megbogo fenne naa ca ki legboolo pele sun ma wa Pòli naa Barinabasi pe na, nēe pe jolo ma pe puro ma pe yirige wa pe tara. Ki jēele paa pye na Yenjele li gbogo.

⁵¹ A Pòli naa Barinabasi pè si pe tōoro gbannghan wi pepe† maa wo pe kala na, mēe kari wa Ikoniomu ca.

⁵² A Antiyoshi tagafenne pè si yin nayinme naa Yinnekpoyi li ni.

14

Pòli naa Barinabasi

† **13:47 13:47:** Eza 49.6 † **13:51 13:51:** Paa pe tōoro gbannghan wi pepe maa wo wa mbege naga fo ki ca woolo paa kapege pye a ki pye pe yee go kala.

*pàa Yennεε senre yo
wa Ikoniyomu ca*

¹ Wa Ikoniyomu, a Pɔli naa Barinabasi pè si ye wa sherigo ki ni, paa yεε nga na pege piin faa we, mεε para paralomɔ pa na, fɔ a Zhufuye poro naa mbele pe woro Zhufuye pe lεgere taga Zhezu wi na.

² Eεn fɔ, Zhufuye mbele pe sila taga, a pè si mbele pe woro Zhufuye pe sun ma pe wa tagafenne pe na.

³ Konaa ki ni fuun, Pɔli naa Barinabasi pàa mɔ wa Ikoniyomu. Pàa kotogo ta na para ma pe jigi wi taga we Fɔ wi na. We Fɔ wila pye naga nari fɔ senre nda pàa pye na yuun wi yinme wogo ki na, ti yen kaselege. Yawa mba wila kan pe yeri, a paa kagbɔgɔlɔ naa kafɔnɔgɔlɔ piin pi kala na.

⁴ A ca woolo pè si kɔn shyen. Pèle la pye Zhufuye pe punɔgo na, a pèle taga pitunmbolo pe punɔgo na.

⁵ Zhufuye poro naa mbele pe woro Zhufuye, naa pe teele pe ni, pàa pye na pe yεε gbεgele mbe kapege pye Pɔli naa Barinabasi pe na, mbe pe wa sinndεere ni mbe pe gbo.

⁶ Naa pàa kaa ki jatere wi ta sanga na ni, a pè si fe ma kari wa Likawoni tara, wa Lisiti ca naa Deribi ca ki ni, naa ti kanɔgara na cara ti ni,

⁷ mεε Zhezu wi Sentanra ti yari wa ki lara ti ni fun.

*Pɔli naa Barinabasi
pàa Yennεε senre yo
wa Lisiti naa Deribi cara ti ni*

⁸ Wa Lisiti, naŋa wà la pye wa, wila pye censaga sanga pyew; katugu pàa wi se murugu, wi sila ya tanga bɔbɔbɔ.

⁹ Nda Pɔli wila pye na yuun, wila pye nari nuru. A Pɔli wì suu yengele ke kan wi na, ma suu yan tagawa yen wi ni mbe ya mbe sagala.

¹⁰ Kona, a wì sigi yo naŋa wi kan ngbanga ma yo fɔ: «Yiri ma yere ma sin ma tɔɔɔ ti na!»

A naŋa wì si yew ma kan wi tɔɔɔ ti na, nɛɛ tanri.

¹¹ Naa janwa wila kaa Pɔli kapyege ki yan, a pè si jɔɔɔ ngbanga Likawoni fenne senre ti ni ma yo fɔ: «Yarisunndo tà kanŋa leele ma pan laga we sɔɔwɔ.»

¹² A pe nɛɛ Barinabasi yinri Zusi†, nɛɛ Pɔli wo yinri Erimesi, katugu wo wila pye na para.

¹³ Zusi gbɔɔɔo nga kila pye wa ca ki yesaga ki na, wi saraga wɔfɔ wila pan napene ni wa yeyɔnɔ ti na, pàa pe fere tige fyɛnre ni. Wila pye na jaa, wo naa janwa wi ni, mbe saraga wɔ Barinabasi naa Pɔli pe yeri.

¹⁴ Naa pitunmbolo pe shyenme, Barinabasi naa Pɔli, pàa kaa ko logo ma, a pè si pe yaripɔɔ ti walagi maga naga fɔ pè je ki na, mɛɛ fe ma ye wa janwa wi sɔɔwɔ, mɛɛ gbele ngbanga ma yo fɔ:

¹⁵ «We wennɛ, yingɪ na, a ye nɛɛ ko piin? We yen leele fun paa ye yen. Sentanra to wè pan mbe kan ye yeri, nɛɛ ye yinri ma yo ye punɔ le ki yarijagara nda ti ni, ye ye yɛɛ kan Yenɛle na

† **14:12 14.12:** *Zusi:* Wila pye Girekiye pe yarisunngo gbɔɔo ka. *Erimesi:* Wila pye Girekiye pe yarisunngo gbɔɔo ka, nga pàa pye na jate paa Zusi wi pitunngo yen.

yinwege wolo li yeri, lo li naayeri, naa tara, naa kɔgɔje, naa ti nawa yaara ti ni fuun ti da.

¹⁶ Wagati ɲa fuun wì toro wi ni, Yɛnɲɛlɛ làa cɛngɛlɛ woolo pe ni fuun pe yaga paa kee wa pe yɛɛ nandanwa kala kɔngolo ke ni.

¹⁷ Ma si yala, li li yɛɛ cɛnlɔmɔ pi naga wa kajɛɲɛ ɲga fuun li maa piin ki ni. Li ma tisaga ki kan ye yeri ma yiri wa yɛnɲɛlɛ na, ma yarilire kan ye yeri ti wagati wi na, ma yaakara lɛgɛrɛ kan ye yeri ma ye nawa pi yin nayinmɛ ni.»

¹⁸ Ali pitunmbolo pe yogo konaa ki ni fuun, pe sila ya mbe janwa wi yerege wiga ka saraga wɔ pe yeri.

¹⁹ A Zhufuye pèle si yiri wa Pisidi tara, wa Antiyɔshi naa Ikoniyoɔmu cara ti ni ma pan, mɛɛ janwa wi jatere wi wa maa kanɲga pe na. A pè si Pɔli wi wa sinndɛɛrɛ ni mboo gbo, mɛɛ wi tilele ma yiri wi ni wa kayege, katugu pàa ki yan ndɛɛ wì ku.

²⁰ Ɛɛn fɔ, naa tagafenne pàa ka saa gbogolo maa maga sanga ɲa ni, a wì si yiri ma ye wa ca nawa. Ki goto pinliwɛ pi ni, a wo naa Barinabasi pè si yiri wa ma kari wa Deribi.

*Pɔli naa Barinabasi
pe sɔngɔrɔmɔ wa Antiyɔshi ca,
wa Siri tara*

²¹ A Pɔli naa Barinabasi pè si Sentanra ti yari wa Deribi ca nawa ma tagafenne lɛgɛrɛ ta wa. Ko punɲo na, a pè si sɔngɔrɔ wa Lisiti, naa Ikoniyoɔmu, naa Antiyɔshi cara ti ni, wa Pisidi tara.

²² Pàa pye na tagafenne pe kotogo kanni na pe yeregi ma yo pe koro wa tagawa pi ni, nɛɛ pe

piin fɔ: «Ki daga jɔlɔgɔ legere mbe we ta, sanni we sa ye wa Yenɲele li wunluwɔ pi ni.»

²³ A pè si lelele tegetege legilizi nunɲba nunɲba pyew wi ni. Naa pàa kaa yenɲe le ma Yenɲele li yenri, a pè si pe le we Fɔ wi kee, wo ŋa pàa taga wi na we.

²⁴ Ko punɲo na, a pè si Pisidi tara ti kɔn ma yiri, mee gbɔn wa Panfili tara.

²⁵ A pè si Yenɲele senre ti yo wa Perizhi ca, kona, mee kari wa Atali ca.

²⁶ Wama, a pè si ye tɔnmɔkɔrɔ ka ni mee kari wa Antiyɔshi, wa Siri tara. Pa pàa pe le Yenɲele kee wa ki ca ki ni, jango li yinme tirige pe na tunɲo ŋa pàa pye ma yɔn fili makɔ ki kala na.

²⁷ Naa pàa ka saa gbɔn wa Antiyɔshi, a pè si tagafenne pe gbogolo. Kagala ngele Yenɲele làa pe saga, a pè pye, konaa làa tagawa konɔ li yenge mbele pe woro Zhufuye pe kan yege ŋa na pe ta pe taga, a pè si ke yege yo ma pe kan.

²⁸ A pè si koro wa tagafenne pe ni, ma wagati titɔnlɔwɔ pye wa pe ni.

15

*Finliwe mba pila pye
wa Zheruzalɛmu ca*

¹ Kona, a leele pèle si pan wa Antiyɔshi ca ma yiri wa Zhude tara. A pe nɛe tagafenne pe nari na yuun fɔ: «Na yee kenrekenre mbe yala Moyisi lasiri wi ni, ye se ya shɔ.»

² A yolere naa kendige gbɔgɔ si ye poro naa Poli naa Barinabasi pe sɔgowɔ. A pè si yere ki yerewe ma yo Poli, naa Barinabasi, naa leele

sanmbala pele ni, pe kari wa Zheruzalemu pe sa para pitunmbolo poro naa lelele pe ni ki wogo ki na.

³ A legilizi wì si pe torogo. Pe karisaga, a pè si Fenisi naa Samari tara ti pari ma toro. Mbele pe woro Zhufuye pàa taga Yennele li na yege nga na, a pe nee ki yari na tagafenne pe kaan, fo a ki pye nayinme gboo pe ni fuun pe yeri.

⁴ Naa Poli naa Barinabasi pàa ka saa gbɔn wa Zheruzalemu, a legilizi woolo, naa pitunmbolo pe ni konaa lelele pe ni, pè si pe yigi jenge. Yennele làa Poli naa Barinabasi pe saga, a pè kagala ngele pye, a pè si ke ni fuun ke yege yo ma pe kan.

⁵ Kona, Fariziye ngebelege ki ni, mbele pàa pye tagafenne, a poro pèle si yiri ma sho fo: «Ki daga tagafenne mbele pe woro Zhufuye pe kenrekere, ki yo pe kan paa tanri Moyisi lasiri wi na paa wi yon fili.»

⁶ A pitunmbolo poro naa lelele pe ni, pè si gbogolo mbege kala li yewe jenge.

⁷ Naa pàa kaa kendige gbogo wo ma ko, a Pyeri wì si yiri, mee pe pye fo: «Sefenne, yege jen ma yo Yennele lilan wo laga ye sogowo, ki mo, jango mbe Sentanra ti yo mbele pe woro Zhufuye pe kan, pe ta peri logo, pe taga we Fo wi na.

⁸ Yennele na li yen ma leele pe kotoro ti jen, ligi naga ma yo li yenle pe na, ma Yinnekpoyi li kan pe yeri paa yege nga na làa li kan woro fun we yeri we.

⁹ Woro naa poro ni, lii wa wo wa ni. Lì pe kotoro ti pye kpoyi, naa pè taga ki kala na.

¹⁰ Yिंगo wo ni, ki cen mele, a ye nee Yenhele li waa na wele? Na tugugboro tari tagafenne pe go na, nda we teleye o, woro o, wa si ya ti ni mberi tugo.

¹¹ We taga ki na ma yo Yenhele li yen na we shoo we Fɔ Zhezu wi yinne mba tirige we na po kala na. Ko nungba koyi pe wogo ye fun.»

¹² Kona, a janwa wi ni fuun wi si pyeri dinw nee nuru Barinabasi naa Poli pe yeri, Yenhele laa pe saga, a pe kafonngolo naa kagbɔgolo hegele pye wa mbele pe woro Zhufuye pe sogowa, a pe nee ke yege yuun.

¹³ Naa paa kaa para ma ko, a Zhaki wi si senre ti le ma sho fo: «Sefenne, yaa nuru na yeri!

¹⁴ Simo wigi yege yo paa yege nga na maga le wa faa, Yenhele laa li jatere wi taga mbele pe woro Zhufuye pe na, ma pele wo wa pe sogowa ma pe pye li woolo.

¹⁵ A Yenhele yon senre yofenne pe senre ti saa pye nungba ti ni, paa yege nga na ki yen ma yonlogo wa Yenhele senre sewe wi ni ma yo we Fɔ wi yo fo:

¹⁶ *Ko pungo na, pa mi yaa songoro mbe pan,
mbe Davidi wi paraga go nga kila toori ki kan naa
fonngo.*

*Mi yaa kaga jogsara ti gbegele mbege yirige
mbege sin;*

¹⁷ *janngo leele sanmbala pe we Fɔ wi lagaja,
naa cengele hegele fuun mi yeri ke pye na woolo
ke ni.*

¹⁸ *We Fɔ wo wi yo ma, wo na wigi kagala ke pye,
a ke jen, maga le wa faa we.»†*

† 15:18 15.16-18: Amō 9.11-12

¹⁹ A Zhaki wì sho naa fɔ: «Ko kì ti mila ki jate fɔ mbele paa pe yɛɛ kaan Yɛnɲɛɛ li yeri, pe si woro Zhufuye, waga ka kangbanra taga pe na.

²⁰ Ɛɛn fɔ, ye ti we sɛwɛ torogo pe yeri, fɔ paga kaa yarisunndo kara kaa mbe pe yɛɛ le fyɔngɔ. Pe pe yɛɛ yigi kɛɛnɛ limɛ pi ni. Paga ka yaraga ɲga pe maga sere wa ki yɔlɔgɔ maga gbo ki kara ta ka. Paga si ka kasanwa ka.

²¹ Katugu maga ɛ wa faa, leele pe maa Moyisi lasiri sɛnɛ ti yuun ca pyew ki ni, nari kara shɛriyinɛ ti ni cɛnpilige pyew ki ni.»

*Sɛwɛ ɲa pàa torogo tagafɛnnɛ
mbele pe woro Zhufuye pe kan*

²² Kì kaa pye ma, a pitunmbolo poro naa leleɛɛ, naa legilizi woolo pe ni fuun pe ni, pè si yere ki yerewe mbe leele pele wɔ pe yɛɛ ni, mbe pe torogo wa Antiyɔshi ca pe pinɛ Pɔli naa Barinabasi pe ni. A pè si Zhude ɲa pàa pye na yinri Barisabasi wo naa Silasi wɔ. Pe ni fuun shyɛn pàa pye legbɔɔlɔ tagafɛnnɛ pe sɔgɔwɔ.

²³ Sɛwɛ ɲa pàa kan pe yeri pe kari wowi ɲa:

«Pitunmbolo naa leleɛɛ, poro mbele pè pye ye woolo, poro paa pe sharaga ki torogi yoro mbele ye woro Zhufuye, mɛɛ pye pe woolo ye kan. Yoro mbele ye yɛn ma cɛn wa Antiyɔshi, naa Siri tara to naa Silisi kinda wi ni we.

²⁴ Wège logo ma yo leele pèle yiri laga we sɔgɔwɔ ma saa ye jatere wi ɛgɛ ye na pe sɛnɛ ti ni, ma ye nawa pi piri ye na. Woro ma we pe tun.

²⁵ Ki kala na, wège yan ki yɛn ma yɔn, a wè yo ma fili ki na mbe leele pele wɔ mbe pe tun wa ye yeri. Pe yaa ka pinɛ mbe kari Barinabasi naa

Poli pe ni, poro mbele pè pye we wenne jembèlè we.

²⁶ Poro pàa pe yee go ki pere we Fò Zhezu Kirisi wi mege ki kala na.

²⁷ Kì pye ma, we yaa Zhude naa Silasi pe tun wa ye yeri. Senre nda waa yonlogi laga, poro jate pe yaa sari yo mbe ye kan.

²⁸ Katugu Yinnekpoyi lo naa woro ni, wège yan ki yen ma yon fò waga ka tuguro ta yegè taga ye go na mbe wò ki kagala ngele ke daga pyewe ni yeen koro ni. Ke ngele:

²⁹ Yaga ka yarisunndo kara ka, yaga ka kasanwa ka, yaga ka yaraga nga pe maga sere wa ki yologo maga gbo ki kara ta ka. Ye ye yee yigi keenre lime pi ni. Na yaga ye yee yingiwè jen ki yaara ti ni, ko kì yon. We yen pilige ka.»

³⁰ Kona, a pè si leele mbele pàa tun pe yaga, a pè kari wa Antiyoshi ca, mee saa tagafenne ngbelege ki gbogolo maga sewe wi kan pe yeri.

³¹ Naa pàa kaa wi kara sanga na ni, a pe nee yogori ki kotogo kanga senre ti kala na.

³² Zhude naa Silasi poro kpaw mbele pàa pye Yennele yon senre yofenne, pàa senlegerè yo sefenne pe ni ma pe kotogo kan, ma fannga kan pe yeri wa tagawa pi ni.

³³ A pè si wagati jenri pye wa. Ko pungo na, a tagafenne pè si pe yaga paa kee nee pe piin ma yo pe songoro pe gbòn yinngè wa pe tunvenne pe na.

³⁴ [Kona ki ni fuun, kila Silasi wo ndanla wi koro wa pe ni.]

³⁵ A Poli naa Barinabasi poro si koro wa Antiyoshi. Poro naa lelegerè pèlè la pye na we

Fo wi Sentanra ti yuun, nεε leele pe nari.

POLI WI KONDANGALA SHYEN WOLO YENNELE TUNNGO KI NA

WO

NAA SILASI KONAA TIMOTE

15.36-18.23

*Poli naa Barinabasi
pàa laga pe yεε na*

³⁶ Naa piliye yà la kaa toro, a Pòli wì si Barinabasi wì pye fò: «Wè toro cara nda fuun ni ma we Fò wì Sentanra ti yo, ti we songoro wa ti ni, we sefenne pe wele, pe yen yεε nga na we ta wege jεn.»

³⁷ Barinabasi wo la pye na jaa mbe Zhan na pàa pye na yinri Mariki wi le wi pinle pe ni wi kari.

³⁸ Eεn fò, a Pòli wì sigi jate kii daga poo le pe kari wi ni; katugu wila laga pe na wa Panfili tara, wi sila yenle mbe kari pe ni pe tunngo ki na naa.

³⁹ A kendige gbogò kà si ye pe sɔgɔwɔ, fò a pè laga pe yεε na. A Barinabasi wo si Mariki le ma kari wi ni, pàa ye tonmòkòrò ka ni ma kari wa Shipiri lògò fugo tara ti ni.

⁴⁰ Naa tagafenne pàa kaa Pòli wi le we Fò wi keε wi yinme tirige pe na, a Pòli wo si Silasi wo wo mεε kari wi ni.

⁴¹ A wì si Siri tara to naa Silisi kinda wi yanri, na fannga kaan legiliziye woolo pe yeri wa tagawa pi ni.

16

Timote wila saa Pɔli naa Silasi pe torogo

¹ Kona, a Pɔli wì si kari wa Deribi naa Lisiti cara ti ni. Tagafɔ wà la pye wa, pàa pye naa yinri Timote. Wi nɔ wila pye Zhufuye mbele pàa taga wo wa. Wi to wo la pye Girekiye woo.

² Tagafenne mbele pàa pye wa Lisiti naa Ikoniyoumu cara ti ni, pàa pye naa metanga yinri.

³ Pɔli wila pye naga jate mbe Timote wi le mbe kari wi ni. Kì kaa pye ma, a wì suu kenrekenre Zhufuye mbele pàa pye wa ki lara ti ni pe kala na, katugu pe ni fuun pàa ki jen ma yo wi to wila pye Girekiye woo.

⁴ Pàa pye na toro cara nda fuun ni, pitunmbolo poro naa lelele pe ni pàa yo ma yere kagala ngele na wa Zheruzalemu, a pe nee ke yuun na tagafenne pe kaan, nee pe yenri ma yo pe ke yigi paa tanri ke na.

⁵ A legiliziye woolo pe nee fannga taa wa tagawa pi ni. A pele nee tari pe na pilige pyew.

Pɔli wila yariyanga ka yan wa Tirowasi ca

⁶ A Yinnekpoyi lì si pe yege kon ma yo paga ka Yennele senre yo wa Azi tara ti ni; ki pye ma, a pè si Firizhi tara to naa Galasi kinda wi pari ma toro.

⁷ Naa pàa kaa yongɔ Misi tara ti ni, a pè sigi ngbanga mbe kari wa Bitini kinda wi ni, en ɔ, Zhezu wi Yinne li sila yenle pe kari wa.

⁸ Kona, a pè si Misi tara ti kon ma yiri, mee kari wa Tirowasi ca.

⁹ Ki yembine li ni, a Pòli wì si yariyanga ka yan, ma Maseduwani kinda woolo nanja wa yan yeresaga, wi yen naa yenri na yuun fo: «Toro laga Maseduwani, ma pan ma we saga!»

¹⁰ Naa Pòli wìla kaa ki yariyanga ki yan ma, le ki yongolo nungba ke ni, a we nɛɛ jaa mbe kari wa Maseduwani; katugu wàa taga ki na ma yo Yenɲele làa we yeri we sa Sentanra ti yari wa ki tara woolo pe kan.

*Lidi wìla taga we Fɔ wi na
wa Filipi ca*

¹¹ A wè si ye tɔnmòkoro ka ni wa Tirowasi ca, mɛɛ kari teere wa Samotirasi lɔgɔ fugo tara ti ni. Ki goto, a wè si kari wa Neyapolisi ca.

¹² A wè si yiri lema, mɛɛ kari wa Filipi ca. Maseduwani kinda naa pòo kɔɔnlo kɔɔnlo, ti kɔnsaga kɔnɔgbannɔga ki cagbɔgɔ ko layi. Ɔromu tara fɛnɛ pe cɛnsaga ko ka layi. A wè si piliye jenri pye wa ki ca ki ni.

¹³ Naa Zhufuye cɛnpilige kila kaa gbɔn, a wè si yiri wa ca nawa, mɛɛ kari lafogo ka yɔn na, nɛɛ ki jate ndɛɛ we yaa sa Yenɲele yenrisaga ka yan wa. Jɛɛle pèle la pye ma gbogolo wa, a wè si cɛn mɛɛ yo poro ni.

¹⁴ Jɛɛle wà la pye wa, pàa pye naa yinri Lidi, pa wìla yiri wa Tiyatiri ca ki ni. Pariyenre tiyɔnrɔ pɛrɛfo lawi. Wìla pye na fyɛ Yenɲele li yeɛɛ. A wi nɛɛ nuru we yeri, a we Fɔ wì suu kotogo ki yɛngɛ, jango wi ta wi nungbolo jan wìla nuru Pòli wì yeri.

¹⁵ A wì suu yeɛ kan, a pòo batize wo naa wi go woolo pe ni. A wì si we yenri ma yo fo: «Na

kaa pye yaa na jate m̀ taga jεηγε we Fɔ wi na, ye p̄an ye sa tugu wa na go.»

A ẁ si we ηgbanga, fɔ a wè yenle.

*Pàa Pɔli naa Silasi pe le kaso
wa Filipi ca*

¹⁶ Pilige ka, ma we ta waa kee wa Yenηεle yenrisaga, a kulojɔ wà si pan ma fili we ni. Gbosho jεlefo lawi. Wi jεεε yogo ki kala na, wila pye na penjalegere taa wi tafenne pe kan.

¹⁷ A ẁ si taga woro naa Pɔli we puηgo na, nεε gbele ηgbanga na yuun fɔ: «Ki nambala mbele yεen, Yenηεle na yaraga pyew ki go na, lo tunmbyeele wεle. Showɔ konɔ lo paa yari ye kan.»

¹⁸ Wila pye na ko piin ma, ma piliye legere ta. Kì ka saa Pɔli wi yongo, a ẁ si kanηga ma gbosho wi pye fɔ: «Mila ki yuun ma kan Zhezu Kirisi wi mege ki na, wɔ wi ni!»

Le ki yongolo nuηgba ke ni, a gbosho ẁ si wɔ wi ni.

¹⁹ Naa kulojɔ wi tafenne pàa kaa ki yan pe penjara tajele l̀ kɔ, a pè si Pɔli naa Silasi pe yigi ma pe tilele ma kari pe ni wa kiti konfenne pe yege na wa katogo.

²⁰ A pè si saa pe yerege kiti konfenne pe yege sogowɔ, mεε pe pye fɔ: «Ki nambala mbele, paa we ca ki pinri. Zhufuye poro pele wεle.

²¹ Pe yen na kalεgele kele nari, kee daga woro Ɔromu tara fenne we yeri we yenle ke na waa tanri ke na.»

²² A janwa ẁ si yiri pe korogɔ fun. A kiti konfenne pè si Pɔli naa Silasi pe pagala, ma kono kan ma yo pe pe gbon sapige ni.

²³ Naa pàa kaa pe gbɔn jɛŋɛ, a pè si pe le kaso, mɛɛ ki yo kaso go welefɔ wi kan ma yo wila pe wele jɛŋɛ. ²⁴ Naa kaso go welefɔ wila kaa ko konɔ lo ta pe yeri, a wì si pe le wa kaso go yumbyɔ ɲa wi yɛn ma lara wi ni, mɛɛ pe le ɲgbɛɛɛ na.

²⁵ La kee yindɛɛ ki yeri, a Pɔli naa Silasi pe nɛɛ Yɛnɲɛɛ li yɛnri, na li sɔnni yuuro ni. Kasopiile sanmbala pàa pye na nuru pe yeri.

²⁶ Le ki yɔŋɔɔɔ nungba ke ni, a tara tì si yɛɛ ɲgbanga, ma kaso go nɔɔɔ ki yɛɛ. A kɔɔɔ ti ni fuun tì si yɛŋɛɛ. Kasopiile pe ni fuun pàa pe pɔ jɔɔɔɔye mbele ni, a pè sangala.

²⁷ A kaso go welefɔ wì si yɛn. Naa wila kaa kaso go kɔɔɔ ti yan tì yɛŋɛɛ, a wì suu tokobi wi tile maa kɔw, maa yirige na jaa mboo yɛɛ gbo, katugu wila ki yan ndɛɛ kasopiile pè fe.

²⁸ Ɛɛn fɔ, a Pɔli wì si gbele ɲgbanga wi fannɲa ki ni fuun ki ni, ma yo fɔ: «Maga ka kapege pye ma yɛɛ na, we ni fuun we yɛn laga.»

²⁹ Kona, a kaso go welefɔ wì sho fɔ pe pan kasɔn yanwa ni. A wì si fyɛɛɛ ma ye wa kaso go yumbyɔ wi ni, nɛɛ seri fyɛɛɛ ti kala na ma saa to le Pɔli naa Silasi pe jegele.

³⁰ Ko punɲo na, a wì si pe yirige ma pe yewe ma yo fɔ: «Na teele, yinɲi mi daga mbe pye mbe si shɔ?»

³¹ A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Taga we Fɔ Zhezu wi na, pa ma yaa shɔ, mboro naa ma go woolo pe ni.»

³² A pè si we Fɔ wi sɛnrɛ ti yo maa kan, konnaa mbele fuun pàa pye wa wi go pe ni.

³³ Ki yembinε sanga nunḡba wi ni, a kaso go welefɔ wì si kari pe ni ma saa pe sagbanra ti jogojogo. A wì si batize le teere wo naa wi go woolo pe ni fuun pe ni.

³⁴ A wì si kari Pɔli naa Silasi pe ni wa wi go, ma saa yaakara kan pe yeri. A ki kaso go welefɔ wo naa wi go woolo pe ni, pè si yin nayinmε ni, katugu pàa taga Yenḡε li na.

³⁵ Naa laga kila kaa laga, a kiti kɔnfenne pè si polisiye torogo wa kaso go welefɔ wi yeri ma yo wigi nambala pe wa.

³⁶ A kaso go welefɔ wì si saa ki yo Pɔli wi kan ma yo fɔ: «Kiti kɔnfenne pe tunḡgo torogo laga ma yo mbe ye wa. Ki kala na, yinḡo ye yiri yaa kee yeyinḡe na.»

³⁷ Εεν fɔ, a Pɔli wì sigi yo polisiye pe kan ma yo fɔ: «Woro mbele we yen Ɔromu tara piseele, pè we gbɔn lere pyew wi yeḡe na, pee kiti kɔn we na. Ko puḡgo na, a pè saa we le kaso. Ko yinḡo, paa jaa mbe we wa larawa wi le? Kaari! Poro jate pe pan pe we yirige laga.»

³⁸ A polisiye pè si kari ma saa ki yo kiti kɔnfenne pe kan. Naa pàa kaa ki logo ma yo Pɔli naa Silasi pe yen Ɔromu tara piseele, a pè si fyε.

³⁹ A pè si pan ma pe sunlu, kona, mεε pe yirige wa kaso, ma pe yenri ma yo pe wɔ wa ca.

⁴⁰ Naa pàa kaa yiri wa kaso, a pè si kari wa Lidi go. Naa pàa kaa tagafenne pe yan, ma pe kotogo kan, a pè si kari.

17

Jɔlɔgɔ la gbɔn Pɔli naa Silasi pe na wa Tesaloniki ca

¹ A Pɔli naa Silasi pè si toro ma yiri wa Anfipolisi ca naa Apoloni ca, mɛɛ gbɔn wa Tesaloniki ca. Zhufuye pe shɛrigo kà la pye wa ki laga ki na.

² A Pɔli wì si ye wa shɛrigo ki ni, paa yɛgɛ nɔga na wi maa ki piin faa we. A wì si cɛnpilige taanri pye, na Yɛnɔɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛ wi nawa sɛnrɛ ti yuun nari finligi leele pe kan.

³ Wila pye naga yɛgɛ nari naga finligi pe kan, fɔ mbe yala Yɛnɔɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛ wi ni, kila daga Kirisi wì jɔlɔ wi ku, ko pɔngɔ na, wii yɛn wi yiri wa kunwɔ pi ni. A wì sho fɔ: «Ki Zhezɔ nɔ mila wi sɛnrɛ yuun na ye kaan, wo wi yɛn Kirisi we.»

⁴ Pe ni, a pèle taga ki na, ma pinlɛ Pɔli naa Silasi pe ni, konaa Giresi tara fɛnnɛ mbele pàa pye na Yɛnɔɛlɛ li gbogo pe lɛgɛrɛ ni, naa jɛɛlɛ mɛgbɔgɔ fɛnnɛ pe lɛgɛrɛ ni.

⁵ Ɛɛn fɔ, a Zhufuye pè si yin yɛnjara ni, mɛɛ saa lejagala pele gbogolo wa ca nawa, ma janwa wi pye maa yirige, ma tinmɛ gbɔɔ pa yirige wa ca nawa. A pè si gbɛnri ma kari wa Zhasɔn go, ma saa na Pɔli naa Silasi pe lagajaa mbe pe yigi, mbe kari pe ni wa janwa wi pilesaga.

⁶ Naa kì kaa la pee pe yan, a pè si Zhasɔn naa tagafɛnnɛ pele tilele ma kari pe ni wa ca ki kiti kɔnfɛnnɛ pe yeri, nɛɛ jɔrɔgi na yuun fɔ: «Ki nambala mbele yɛɛn, pè dunruya lombɔngɔ ki gbɔn maga piri, pè pan lagamɛ yingɔ,

⁷ a Zhason saa pe yaara wo wa wi go. Ki leele mbele pe ni fuun pe yen na wunlumbolo to wi ngasegele ke jogo, katugu pe yen naga yuun ma yo wunlunana wa fonjo wa, na pe yinri Zhezu.»

⁸ Ki senre tila janwa wo naa kiti konfenne pe jatere wi piri pe na.

⁹ A pe si Zhason naa nambala pe pye, a pe penjara yon ka sara, ko punjo na, mee pe wa paa kee.

Bere ca fenne pe legere la taga

Poli wi senre ti na

¹⁰ Naa yembine laa kaa wo, le ki yongolo nungba ke ni, tagafenne pe si Poli naa Silasi pe torogo, a pe kari wa Bere ca. Naa paa ka saa gbɔn wa, a pe si kari wa Zhufuye sherigo ki ni.

¹¹ Poro jatere wo la yenge ma we Tesaloniki ca fenne Zhufuye poro na. Paa yenle Yennele senre ti na nawa jembe ni. Paa pye na Yennele senre ti kara nari cancan pilige pyew, na kaa pye nda Poli wila pye na yuun pe kan ti yen kaselege.

¹² A pe legere taga Zhezu wi na. Giresi tara fenne pe ni, jele megbogo fenne pe legere la taga Zhezu wi na, naa nambala legere ni.

¹³ Een fo, naa Tesaloniki Zhufuye paa kaa ki logo ma yo Poli wila pye na Yennele senre ti yari wa Bere, a pe si kari wa, ma saa janwa wi yirige wila tinni, maa sun maa wa pe na.

¹⁴ Kona, a tagafenne pe si Poli wi torogo le teere wa kogoje kee ki yeri. Een fo, a Silasi naa Timote poro si koro wa Bere.

¹⁵ Mbele paa kari sa Poli wi torogo, paa wi torogo ma gbɔn wa Ateni ca. Pe songorosaga,

a Pɔli wì si tunngo kan pe yeri ma yo Silasi naa Timote pe fyeele pe pan wi koroŋo fyaw.

*Pɔli wila para
Ateni ca fenne pe ni*

¹⁶ Ma Pɔli wi ta wa Ateni ca wila Silasi naa Timote pe singi, wi jatere wila piri wi na fo jenge, naa wila ki ca ki yan kì yin yarisunndo ti ni we.

¹⁷ Wila pye na yuun Zhufuye pe ni wa sherigo ki ni, naa mbele pe woro Zhufuye mee pye Yenjele li gbogofenne pe ni. Wila pye na finli mbele ni wa katoro, wila pye na yuun pe ni pilige pyew.

¹⁸ Kajenmbele mbele pe yinri Epikuriye naa Sitoyisiye, a poro pèle si senre ti le Pɔli wi ni nee yuun fo: «Ki yogofɔ ŋa, yingi senre wila yuun?» A pele nee yuun fo: «Ki yen ndee wi yen na para yarisunndo nambannda ta senre na.» Katugu Pɔli wila pye na para Zhezu senre naa kuulo pe yenme senre na.

¹⁹ Kona, a pè suu le mee kari wi ni wa Aropagi†, pe kiti konsaga ye, ma sho fo: «Nagawa fonmbo mba maa pi senre yuun, we mbe ya mboo jen le?»

²⁰ Katugu maa yaara fonndo yuun wa we nungbogolo, we yen na jaa mberi koro jen.»

²¹ Ateni ca fenne pe ni fuun, ma pinle nambanmbala mbele paa pye ma cen wa pe ni, paa pye na pe wagati wi ni fuun wi piin na nagawa fonmbo pi senre yuun, nakoma naa nuru.

²² A Pɔli wì si yiri ma yere wa Aropagi wi ni, wa janwa wi yeye sogowo, ma sho fo: «Ateni ca

† **17:19 17.19** Yanwiga kayi, pa kiti konfenne ngbelege kila pye na gbogolo wa ki na faa.

fenne, mīgi yan ye yen yarisunndo gbogofenne jembele yege ki ni fuun ni.

²³ Naa mi pye na yanri laga ye ca na ye yarisunndo ti wele, mi yere ye saraga wosaga nunɗba yan, ki yen ma yonlogo wa ki na ma yo fo: <Yarisunngo nga kii jen, ki saraga wosaga.> Wele! Na yaa gbogo, ma si yala, ye suu jen we, wo senre mila yuun na ye kaan.

²⁴ Yenɗele le, lo na li dunruya wo naa wi nawa yaara ti ni fuun ti da, lo li yen naayeri wo naa tara ti Fo. Li woro ma cen wa sheriyyinre nda leele pe kan to ni.

²⁵ Lii jori leele paa gbegele paa yaraga ka kaan li yeri; katugu lo li maa yinwege ki kaan pe ni fuun pe yeri, naa wonwon po naa yaara ti ni fuun ti ni.

²⁶ Li tara woolo pe ni fuun pe da ma pe yirige nana nunɗba ni, ma pe tege tara ti lagapyew, ma wagati wi konkon pe kan, ma tara nda pe yaa cen ti kongolo ke wo faa.

²⁷ Li ko pye ma, pe ta paa lo na li yen Yenɗele li lagajaa, kana pa pe mbe kali yan, na pe kaa talitali we. Ma si yala, li laga si lali wa kpe ni we ni,

²⁸ katugu

lo fannga na, yinwege ki yen we ni, we ma si ya na tigile, we si yen.

Yoro jate ye yurukoolo pele ki yo ma yo fo:

We yen li piile fun.

²⁹ Ki kaa pye we yen Yenɗele li piile, wee daga mbaa ki jate ndee li yen paa te yarisunngo yen, nakoma warifuwe, nakoma paa sinndelege yen,

nda leele pè tɛ pe keyen yi ni, ma yala pe kapɔɔ jɛnmɛ naa pe jatere wo ni.

³⁰ Leele pe kambajɛnmɛ wagati ɲa wì toro faa, Yɛnɲɛle li woro na wo wele naa. Ɛɛn fɔ, koni, li yɛn na leele pe ni fuun pe yinri lagapyew ma yo pe pe kapere ti jɛn peri yaga;

³¹ katugu l̀ pilige tɛgɛ, ɲga ni li yaa ka kiti sinɲɛ kɔn dunruya woo pyew wi na, naɲa nunɲba ɲa l̀ wo wo kɛɛ. L̀gi wogo ki pye maga naga lere pyew wi na, naa l̀gi naɲa wì yɛn maa yirige wa kunwɔ pi ni we.»

³² Naa pàa kuulo pe yɛnmɛ wogo ki logo Pɔli wi yeri, a pèle si tɛgɛ wi na. A pèle sho fɔ: «We yaa ka logo ma yeri naa pilifɔnɲɔ.»

³³ Kona, a Pɔli wì si yiri wa pe sɔgɔwɔ mɛɛ kari.

³⁴ Konaa ki ni fuun, a pèle si pinle wi ni, ma taga Zhezu wi na. Pe ni, pàa pye na wa yinri Denisi. Aropagi kiti kɔnfɛnnɛ wo wa lawi, naa jɛle wa ni, pàa pye naa yinri Damari, ma taga leele pele ni naa.

18

Pɔli wila Yɛnɲɛle sɛnrɛ yo wa Korenti ca

¹ Ko punɲo na, a Pɔli wì si yiri wa Atenɪ ca, mɛɛ kari wa Korenti ca ki ni.

² A wì si saa fili Zhufuye naɲa wa ni, pàa pye naa yinri Akilasi, pa pàa wi se wa Pɔn kinda wi ni. Wila pan fɔnɲɔ ma yiri wa Itali tara, wo naa wi jɔ Pirisili wi ni; katugu wunlumbolo to Kulodi wila kono kan Zhufuye pe ni fuun pe yeri ma yo pe yiri wa Ɔromu ca. A Pɔli wì si kari pe kɔrɔgɔ,

³ mεε saa cεn pe ni na tunngo piin ja pe ni, katugu tunngo cεnle nuᅅgba pe ni fuun pàa pye na piin. Paara yinre gbegelefenne la wele.

⁴ Pòli wila pye na Yεnᅅele senre ti yuun wa sherigo ki ni cεnpilige pyew ki ni, na Zhufuye poro naa Giresi tara fenne pe jatere wi kanᅅgi pe na.

⁵ Naa Silasi naa Timote pàa kaa yiri wa Maseduwani tara ma gbɔn wa, a Pòli wì suu wagati wi ni fuun wi le, na Yεnᅅele senre ti yuun nari finligi Zhufuye pe kan, ma yo Zhezu wo wi yen Kirisi we.

⁶ Εεn fɔ, Zhufuye pàa pye na kendige woo Pòli wi ni naa tegele. Kì kaa pye ma, a Pòli wì suu yaripɔɔ ti yangara pe mεε ni ma yo fɔ: «Na yaga punᅅo Yεnᅅele li na, yoro jate go kala li! Mi na wogo woro wa ki ni. Mbege le yinᅅo wo na, mi yaa la kee mbele pe woro Zhufuye pe kɔɔᅅo.»

⁷ Kona, a wì si yiri wa, mεε kari naᅅa wa go, pàa pye naa yinri Titiyusi Zhusitisi. Wila pye na Yεnᅅele li gbogo. Wi go kila pye wa sherigo ki tanla.

⁸ A sherigo to Kiripusi wì si taga Zhezu wi na, naa wi go woolo pe ni fuun pe ni. Korenti ca fenne mbele pàa pye na nuru Pòli wi yeri, pe leᅅere la taga Zhezu wi na, a pè pe batize.

⁹ Yembine la ni, a Pòli wì si yariyanga ka yan. Wa ki ni, we Fɔ wila wi pye ma yo fɔ: «Maga ka fyε, ta para suyi, maga ka pyeri,

¹⁰ katugu mi yen ma ni, lere se ya to ma na mbe kapege pye ma na; katugu na woolo pe leᅅere yen laga ki ca ᅅga ki ni.»

¹¹ A Pòli wì si koro wa Korenti ma yeɛ nungba naa walaga pye wa, na leele pe nari Yenɲele senre ti ni.

¹² Sanga ɲa ni Galiyɔn wìla pye Ɔromu tara fenne gboforoneri wa Akayi kinda wi go na, a Zhufuye pè si yɔn wa nungba mɛɛ yiri Pòli wi kɔrɔɔ. A pè si kari wi ni wa kiti kɔnsaga,

¹³ ma yo fɔ: «Ki naɲa ɲa, wi yen naga jaa mbaa leele pe jatere wi kanɲgi pe na paa Yenɲele li gbogo gbɔgɔlɔmɔ mba na, pi yen na we lasiri wi jogo.»

¹⁴ Sanga ɲa ni Pòli wi yaa senre ti le mbaa para, a Galiyɔn wì si Zhufuye pe pye fɔ: «Yoro Zhufuye, ki pye kambasinɲge, nakoma kapege gbɔɔ yi, ki woro nala kɔɔn shyen, mi jen na logo ye yeri.

¹⁵ Eɛn fɔ, kì kaa pye kendige ki yen na woo senre naa mere na, naa ye lasiri wogo na, yoro jate ye daga mbe to yege wɔ. Mi se yenle mbe pye ko yaara nda to kiti kɔnfɔ!»

¹⁶ A wì si pe purɔ ma pe yirige wa kiti kɔnsaga.

¹⁷ Kì kaa pye ma, a pe ni fuun pè si sherigo to Sositeni wi yigi maa gbɔn le kiti kɔnsaga ki yɔn na, eɛn fɔ, Galiyɔn wi sila yɔn le wa ki kala li ni.

*Pòli wìla sɔngɔrɔ wa Antiyɔshi ca,
wa Siri tara ti ni*

¹⁸ A Pòli wì si koro naa wa Korenti ca ma wagati titɔnlɔwɔ pye wa. Ko punɲo na, a wì si yiri wa tagafenne pe yeri, a wo naa Pirisili naa Akilasi pè si ye tɔnmɔkɔrɔ ka ni mbe kari wa Siri tara. Sanni wi sa ye wa tɔnmɔkɔrɔ ki ni wa Sankere ca wila kee, a wì suu go ki kan pège kulu, katugu wìla yɔn fɔlɔ kɔn Yenɲele li yeri.

¹⁹ Naa pàa kaa gbɔn wa Efɛzi ca, a Pɔli wì si Pìrisili naa Akilasi pe yaga le. A wo jate wì si kari wa sherigo ki ni, ma yo Zhufuye pe ni.

²⁰ A Pè suu yɛnri ma yo wì wagati wa pye wa pe ni, ɛn fɔ, wì sila yɛnlɛ.

²¹ A wì si sara pe na ma yo fɔ: «Mi yaa ka songɔɔ laga ye yeri naa, na Yɛnɛlɛ li ka yɛnlɛ we.» Kona, a wì si ye wa tɔnmɔkɔɔ ki ni wa Efɛzi mɛɛ kari.

²² Naa wìla kaa gbɔn wa Sesare ca, a wì si kari wa Zheruzalɛmu ma saa legilizi wì shari, ko pɔngɔ na, mɛɛ kari wa Antiyɔshi.

²³ Naa wìla kaa wagati wa pye wa, a wì si yiri ma saa na Galasi kinda naa Firizhi tara ti yanri na tagafenne pe ni fuun pe sari pe fanɔga ta wa tagawa pi ni.

POLI WI KONDANGALA TAANRI WOLO YENNELE TUNNGO KI NA

18.24–21.16

*Apolosi wi Yɛnɛlɛ sɛnrɛ yowo
wa Efɛzi naa Korɛnti cara ti ni*

²⁴ Zhufuye naɔa wà la pan wa Efɛzi, pàa pye naa yinri Apolosi. Alegizandiri ca fenne woo lawi. Wìla pye sɛnnjɛn ma Yɛnɛlɛ sɛnrɛ sɛwɛ wì jɛn fɔ jɛngɛ.

²⁵ Pàa wì naga we Fɔ wì kologo ki ni. Wìla pye na Zhezu wì sɛnrɛ ti yari na leele pe nari, nari finligi pe kan wì jatere wì ni fuun wì ni. ɛn fɔ, wì jɛnmɛ pa pìla yere le Zhan wì batɛmu sɛnrɛ to na.

²⁶ A wì si sɛnrɛ ti lɛ ma kotogo ta na para wa sherigo. Naa Pìrisili naa Akilasi pàa kaa ki logo, a

pè si kari wi ni wa pe go, mɛɛ saa Yɛnɛɛ kologo ki naga wi na, maga filige wi kan.

²⁷ A Apolosi wi nɛɛ ki jaa mbe kari wa Akayi tara. A tagafɛnnɛ pè suu kotogo kan ki wogo ki na, ma sɛwɛ torogo wa ki laga ki tagafɛnnɛ pe yeri ma yo poo yigi jɛɛɛ. Naa wila kaa gbɔn wa, mbele paa taga we Fɔ wi na Yɛnɛɛ li yinmɛ pi fanɲa na, a wì si pe saga fɔ jɛɛɛ;

²⁸ katugu wi sɛnɛ tila Zhufuye pe sɛnɛ ti jan lere pyew wi yɛɛ na. Wila pye naga nari naga finligi na yinrigi wa Yɛnɛɛ sɛnɛ sɛwɛ wi ni ma yo Zhezu wo wi yɛn Kirisi we.

19

*Pɔli wila Yɛnɛɛ sɛnɛ yo
wa Efezi ca*

¹ Sanga ɲa ni Apolosi wila pye wa Korɛnti ca, a Pɔli wì si Azi yanwira tara ti pari ma kari wa Efezi. A wì si saa tagafɛnnɛ pele yan wa.

² A wì si pe yewe ma yo fɔ: «Yàa taga Zhezu wi na sanga ɲa ni, yàa Yinnekpoyi li ta le?»

A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «We yɛɛ sigi logo mbe yo Yinnekpoyi wa.»

³ Kona, a Pɔli wì si pe yewe ma yo fɔ: «Batɛmu wiwiin yàa pye?»

A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Zhan batɛmu wo lawi.»

⁴ A Pɔli wì si pe pye fɔ: «Mbele paa yɛnlɛ ma pe kapere ti jɛn mari yaga, poro Zhan wila pye na batize naga yuun Izirayɛli woolo pe kan, ma yo ɲa wila paan wa wi puɲgo na pe taga wi na, wo wi yɛn Zhezu we.»

⁵ Naa pàa kaa ki sɛnrɛ ti logo, a pè si pe yɛɛ kan, a pè pe batize we Fɔ Zhezu wi mɛgɛ ki na.

⁶ A Pɔli wì suu keyɛn yi taga pe na, a Yinnekpoyi lì si tigi ma ye pe ni. A pe nɛɛ yuun sɛnfɔnnɔ ni, na Yɛnɛɛ li yɔn sɛnrɛ yuun.

⁷ Ki leele pàa nambala kɛ ma yiri shyɛn yɔn ko tin.

⁸ Ko pɔngo na, a Pɔli wì si ye wa shɛrigo ki ni ma kotogo kan na para ma saa gbɔn fɔ yɛngɛ taanri. Wìla pye na Yɛnɛɛ li wunluwɔ pi sɛnrɛ yuun pe kan, naga jaa mbe pe jatere wi kanɔga pe na.

⁹ Ɛɛn fɔ, pèle la pe kotoro ti nɔgban pe yɛɛ na, pe sila yɛnlɛ mbe taga Zhezu wi na, nɛɛ sɛnpere yuun we Fɔ wi kologo ki na janwa wi yɛgɛ na. Kona, a Pɔli wì si laga le pe tanla, mɛɛ kari tagafɛnnɛ pe ni, ma saa na pe nari pilige pyew wa nanɔ na pàa pye na yinri Tiranusi wi lokoli.

¹⁰ Wìla ko pye ma saa ta yɛɛ shyɛn, fɔ mbele fuun pàa pye ma cɛn wa Azi kinda wi ni, Zhufuye naa mbele pe woro Zhufuye, a pè we Fɔ wi sɛnrɛ ti logo.

Seva pinambiile pe sɛnrɛ re

¹¹ Yɛnɛɛ làa pye na kafɔnnɔgɔ tugbɔnnɔgɔ piin Pɔli wi kɛɛ.

¹² Ali paara naa mbɔgɔ nɛgele kàa jiri Pɔli wi wire ti na, pàa pye na kee ma saa nari tari yambala pe na, a paa sagala, a yinne tipegele kaa woo leele pe ni.

¹³ Zhufuye mbele pàa pye na yanri na toro, na yinne tipegele ke puro na ke woo leele pe ni, a poro pèle sigi pye ma wele, na kaa pye pe mbe ya

we Fɔ Zhezu wi mɛgɛ ki yeri mbe yinnɛ tipegele purɔ mbe wɔ leele ni. A pe nɛɛ yinnɛ tipegele ke piin fɔ: «Zhezu ɲa Pɔli wila wi sɛnrɛ yuun, waa ki yuun ye kan wi mɛgɛ ki na, fɔ: <Ye wɔ yaa kee.> »

¹⁴ (Zhufuye saraga wɔfɛnnɛ to Seva wi pinambiile kɔlɔshyɛn poro pàa pye na ko piin ma.)

¹⁵ Ɛɛn fɔ, a yinnɛ tipele li si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Mì Zhezu wi jɛn, ma Pɔli wi jɛn fun, yoro wo yɛn ambɛnɛ?»

¹⁶ Yinnɛ tipele làa pye naɲa ɲa ni, wì si to pe na, ma ya pe ni fuun pe ni, ma pe wɛlɛgɛ, fɔ a pè fe ma yiri wa ki go ki ni witiwaga.

¹⁷ Efɛzi ca fɛnnɛ pe ni fuun, Zhufuye naa mbele pe woro Zhufuye, pàa ki wogo ki jɛn. A pe ni fuun pè si fyɛ nɛɛ we Fɔ Zhezu wi mɛgɛ ki gbogo.

¹⁸ Mbele pàa taga Zhezu wi na, pe lɛgɛrɛ la pye na paan na kapyere nda pàa pye ti yuun nari finligi leele pe kan.

¹⁹ Taluguya pyɛfɛnnɛ pe lɛgɛrɛ la pan pe sɛwɛɛrɛ ti ni mari sogo lere pyew wi yɛgɛ na. A pègɛ sɛwɛɛrɛ ti sɔnɲɔ ki jate maga yan kɔ warifuwe pyɔ waga kɛ (10 000) yɔn ko tin.

²⁰ Pa we Fɔ wi sɛnrɛ tila pye na jaragi yawa ni yɛɛn, naa fanɲga ki nari.

Efɛzi ca fɛnnɛ pàa yiri ma je

²¹ Ko kagala koro pyɛnɲɔlɔ, a Pɔli wì si yere ki yerewe mbe Maseduwani kinda naa Akayi kinda wi pari mbe kari wa Zheruzalɛmu. A wì sho fɔ: «Nà ɲga kari, ki daga mbe sa Ɔromu ca ki yan fun.»

²² A wì suu sagafenne shyen tun, Timote naa Erasiti wa Maseduwani. A wo jate wì si koro wa Azi kinda wi ni naa, ma wagati wa pye wa.

²³ Ki sanga wi ni, a yolεgere tà si yiri we Fɔ wi konɔ li kala na.

²⁴ Warifuwe gbɔnfɔ wà la pye wa, pàa pye naa yinri Demetiriyusi. Wìla pye na warifuwe wi gbɔɔn tunmɔlowɔ naa gbegele paa yarisunngo jεle nga pàa pye na yinri Aritemisi wi gbɔgɔgo ki yen. A wìla tɔnli gbɔɔ taa wa wi tunmbyeele pe kan.

²⁵ A wì sigi tunmbyeele poro naa mbele pàa pye ki tunngo nunɔba ki ni pe gbogolo, mεε pe pye fɔ: «Na woolo, yège jen ma yo pa waa we tɔnli wi taa wa ki tunngo nga ki ni.

²⁶ Ye yen naga yaan, naga nuru, nga ki Pɔli wila piin we. Wì yo yarisunndo nda leele keyen gbegele, to woro yarisunndo jendε. Wì ya ma leεgere go jɔgɔ ma pe punɔgo laga Efezi, ko nunɔba ma, εen fɔ, wa Azi kinda wi lalεgere ni fun.

²⁷ We yen na fyε fɔ paga ka we tunngo ki tifaga. Ko nunɔba ma, εen fɔ, yarisunngo jεle Aritemisi, ki gbɔgɔgo paga kaa ki jate ki woro yaraga ka. Pa ki gbɔgɔwo pi yaa to, ko nga Azi kinda woolo pe ni fuun pe maa gbogo, naa dunruya woolo pe ni fuun pe ni we.»

²⁸ Naa ki leele pàa kaa ki senre ti logo ma, a pè si nawa nɔban, nεε gbele nɔbanga na yuun fɔ: «Efezi ca fenne pe yarisunngo Aritemisi ki yen ma gbɔgɔ!»

²⁹ A ca ki nεε tinni lagapyew. A leele pe ni fuun pè si gbinri ma kari wa pe gbogolosaga. A pè

si Pòli tangayeenle Gayusi naa Arisitariki mbele pàa yiri wa Maseduwani kinda wi ni, pe tilele ma kari pe ni wa.

³⁰ Pòli wìla pye na jaa mboo yee naga janwa wi na, een fò, tagafenne pe sila yenle ki na.

³¹ Azi kinda legbòòò mbele pàa pye Pòli wi wenné, a poro si tunngo torogo wa wi yeri maa yenri ma yo wiga ka kari wa pe gbogolosaga.

³² Ki sanga wi ni, janwa wi ni fuun wìla pye na tinni. Pèle la pye na jòrògi na senre nungba yuun, a pele na jòrògi na ta yegé yuun. Pe gbòò sila pe yee gbogologo ki jèn.

³³ A leele pele nêe ki kala li yegé yuun na Alegizandire kaan, ma yala Zhufuye pàa pye naa wònrògi na kee wi ni wa yegé. A wì si kèe yirige janwa wi kan mbe ta mboo woyoro ti yo mbe pe yee go shò.

³⁴ Een fò, naa pàa kaa ki jèn ma yo Zhufuye woo lawi, a pe ni fuun pe nêe jòrògi ja ma saa gbòn fò leri shyen, na yuun fò: «Efezi ca fenne pe yarisunngo Aritemisi ki yen ma gbògò!»

³⁵ Ko pungo na, a ca ki sekereteri wì si ya ma janwa wi pye, a wì pyeri, mée yo fò: «Efezi ca woolo, leele pe ni fuun pège jèn ma yo Efezi ca ko ki yen yarisunngo gbògò Aritemisi ki gbògògo ki welefò, naa ki cènlòmò mba pìla yiri wa naayeri ma to laga tara pi ni.

³⁶ Kì kaa pye lere se ya mbe kendige wò ki na, ki kala na, ye pyeri, yaga ka kala la pye jatere mbapyewe.

³⁷ Yè pan ki nambala mbele pe ni lagame, ma si yala, pee yaraga ka yu wa gbògòyinre ti ni, pee

si we yarisunṅo jεε ki mεε jοḡo.

³⁸ Na kaa pye Demetiriyusi naa wi tunmbyeele pe ni, paa jaa mbe бага lere wa na mbe yo wi kapege pye, kiti kōnpiliye yεn ma tεε, kiti kōnfenne yεn wa fun, poo yeri wa ki laga ki na.

³⁹ Na kaa si pye kala la yεε wa ye yeri naa mbe gbegele, li yaa gbegele ca woolo pe gbogolomō pilige ki ni.

⁴⁰ Pe mbe ya mbege yo mbe yo wè kapege pye, nala kala na wè yiri ma je li na; katugu tanga woro we yeri we ya wege yo fō we sin wa we kapyege ki ni, ki janwa ṅa wi gbogolomō pi na.»

⁴¹ Naa wìla kaa ko senre to yo, a wì si janwa wi pye wi jaraga.

20

*Pōli wìla songōrō ma kari
wa Maseduwani kindā wo
naa Giresi tara ti ni naa*

¹ Naa tinme pìla kaa kō, a Pōli wì si tagafenne pe gbogolo, mεε pe yeri ma pe kotogo kan, ma sara pe na, mεε kari wa Maseduwani kindā wi ni.

² Wìla ki tara ti yanri na tagafenne pe kotogo kanni Yenṅele senre yowo legere ni. Ko punḡo na, a wì si kari wa Giresi tara,

³ ma pye wa yenḡe taanri. Wìla pye na jaa mbe ye tōnmōkōrō ka ni mbe kari wa Siri tara. Eεn fō, naa wìla kaa ki logo ma yo Zhufuye pàa pye na yōn nii wi na, a wì si yere ki yerewe mbe songōrō mbe toro wa Maseduwani kindā wi ni.

⁴ Leele mbele pàa saa wi torogo poro la wεε yεen: Bere ca fenne naṅa Pirusi wi pinambyō

Sopateri, naa Tesaloniki ca fenne Arisitariki naa Sekondusi, naa Gayusi ma yiri wa Deribi ca, naa Azi kinda woolo Timote, naa Tishiki konaa Tirofimu.

⁵ A poro si keli we yege ma saa we sige wa Tirowasi ca.

⁶ Naa Leve fu buru feti wila kaa toro, woro wo na, a we si ye tonmokoro ka ni wa Filipi ca ma kari. Waa pilige kangurugo pye wa ki ni, mee gbɔn pe na wa Tirowasi. A we si yapelege nungba pye wa.

*Poli wi karaga pungo wogo
wa Tirowasi ca*

⁷ Yapelege ki pilige kongbannga ki na, a we si gbogolo mbe gbogolomo suro ti li. A Poli wi nee Yenjele senre ti yuun janwa wi kan. Naa wila pye na jaa mbe kari ki goto ki kala na, wila mo Yenjele senre yowo pi na fo ma saa yige ki le.

⁸ Waa pye ma gbogolo sanngazo wi yumbyo na ni, fitanlaye legere la pye wa.

⁹ Lefonjo wa la pye ma cen fenetiri wi na, pa pye naa yinri Etikusi. A wi si kaa wonlo ma ku, ma yala Poli wila pye na Yenjele senre ti yuun nari tonlo na kee. Wonlowo pila toro wi ni, fo a wi wo wa sanngazo taanri woo wi ni ma to laga tara. A pe suu yirige mee wi yan wi ku.

¹⁰ A Poli wi si tigi, ma foli wi na maa le wa wi keyen yi ni, ma sho fo: «Ye jatere wiga ka piri ye na, wi yen yinwege na.»

¹¹ A Poli wi si lugu naa mee buru wi konlo maa ka. A wi si yo pe ni naa fo ma saa laga ki laga. Ko pungo na, a wi si kari.

12 A pè si kari lefɔnɔ wi ni yinwege na, kila pye nayinme gbɔɔ pe yeri.

*Pɔli wi yinriwe wa Tirowasi
mbe kari wa Mile ca*

13 A wòro si keli pe yege tɔnmòkòrò ki ni ma kari wa Asosi ca. Pa waa daga sa Pɔli wi le wa ki laga ki na tɔnmòkòrò ki ni; katugu wo jate wila yere ki yerewe ma yo wi yaa tanga tɔrò na mbe kari wa ki laga ki na.

14 Naa wila kaa pan we kòrɔgɔ wa Asosi, a wè suu le tɔnmòkòrò ki ni, mɛɛ kari wa Mitileni ca.

15 A wè si yiri lema ma kari, ki goto mɛɛ gbɔn wa Kiyɔ tara ti tanla. Ki pilige shyen wogo ki na, a wè si gbɔn wa Samosi lɔgɔ fugo tara ti ni. Ki pilige taanri wogo ki na, a wè si gbɔn wa Mile ca.

16 Pɔli wila yere ki yerewe mbe toro wa Efezi ca ki tanla, wi sila pye na jaa mbe yere le, jango wi wagati wiga ka toro mboo ta wa Azi kinda wi ni; katugu wila pye na fyeele Pantikoti feti pilige ko mboo ta wa Zheruzalemu, na ki mbaa ya pye we.

*Pɔli wila yo Efezi ca legilizi
lelele pe ni*

17 Sanga ɲa ni Pɔli wila pye wa Mile ca, a wì si tunɲɔ torogo ma yo Efezi ca legilizi lelele pe pan wì kòrɔgɔ.

18 Naa paa kaa pan, a wì si pe pye fɔ: «Wagati ɲa fuun m̀ pye laga ye ni, maga le pilige koɲbanɲa ɲa m̀ pan laga Azi kinda wi ni, m̀ tanga yege ɲa na yège jen.

19 Mìlan yεε tirige jεnγε ma tunngo pye we Fɔ wi kan yentunwɔ ni, ali maga ta kanɔbanra na ta Zhufuye pe yɔn lege ki kala na.

20 Yεge jεn ma yo nga fuun ki mbe ye wogo ki yɔn, mii ka lara ye na. Mì ti ni fuun ti yari ye kan ma ye naga ti ni leele pe ni fuun pe yεge na, naa wa ye yinre ti ni.

21 Mì Zhufuye poro naa mbele pe woro Zhufuye pe yeri ma yo pe pe kapere ti jεn peri yaga, pe pe yεε kan Yenɔjele yeri, pe taga we Fɔ Zhezu wi na.

22 Koonga yingɔ mi yεn na kee wa Zheruzalemu paa yεge nga na Yinnekpoyi li yεn nala nɔbanga mbe kari wa we. Eεn fɔ, nga ki yaa sa pye na na, mi sigi jεn.

23 Nga mì jεn ko yεn fɔ mi ka ye ca nga fuun ni, Yinnekpoyi li mala kɔgɔri ma yo kaso yege naa jɔlɔgɔ legerε yεn nala singi.

24 Eεn fɔ, konaa ki ni fuun, mi woro nala yinwege ki jate yaraga, jango mbe ya mbe gbɔn wa na tunngo ki kɔsaga ki na, tunngo nga we Fɔ Zhezu wì telege na na mbege pye mbege yɔn fili. Ko yεn: Mbaa Sentanra nda ti yεn na para Yenɔjele li yinme wogo ki na ti yari leele pe kan.

25 «Mì yanri yoro mbele fuun sɔgɔwɔ ma Yenɔjele li wunluwɔ Sentanra ti yari ye kan, yingɔ migi jεn ma yo yoro wa sanla yan naa.

26 Ki kala na, mi yεn naga yuun naga finligi ye kan nala, fɔ na wa ka punngo Yenɔjele li na ye ni, mi na go kala ma.

27 Katugu mì Yenɔjele li nandanwa kala li ni fuun li yo ma ye kan, mi si yaraga ka lara ye na.

²⁸ Ye ye yεε yingiwε jεn, yaa simbaŋbelege† ki wele. Nga Yinnekpoyi li ye pye ki welefenne we. Ye Yenηεle li Legilizi wi yigi, wo ηa li pye li yεε woo, naa li Pinambyo wi ku, a wi kasanwa pi wo we.

²⁹ Miigi jεn ma yo na karingolo, leele pele yaa ye laga ye sogowo paa cenre pere pere yen. Pe se ka simbaŋbelege ki yaga na pee to ki na.

³⁰ Leele pele yaa ka yiri laga ye sogowo mbaa yagbogolo senre nari, jaŋgo mbe ta mbe tagafenne pe pye pe kanŋa pe taga pe punjo na.

³¹ Ki kala na, ye ye yεε yingiwε jεn, yaa ye yεε nawa tuun ki na, fo maga yigi ma saa gbɔn yele taanri, ki sonlo naa ki yembine, ye ni fuun nungba nungba, mii ye yerewe pi yaga, ali yentunwo ni.

³² «Yiŋgo mi yen na ye nii Yenηεle lo naa li yinme senre ti keε. To nda ti mbe ya mbe fanŋa le ye ni, mbe yarijende kan ye yeri, nda li tege paa korogo yen mbele fuun pe pye li woolo pe kan we.

³³ Na yege si yiri lere wa kpe penjara na, nakoma te na, nakoma yariporo na.

³⁴ Yoro jate yege jεn ma yo mi tunngo pye na keyen yi ni, ma mi naa na tangayεenle pe ni we jorowo pi ko.

³⁵ Miigi naga ye na kala li ni fuun ni, fo ye daga mbaa tunngo piin mbe ta mbaa fanŋa fu fenne pe sari, ye sila nawa tuun senre nda we Fo Zhezu jate wila yo ti na, fo: <Mbaa kaan, ferewe yen ko

† 20:28 20:28: Simbaŋbelege nga senre ti yo ko ki yen tagafenne wele.

ni ma we mbaa taa ko na.> »

³⁶ Naa Pɔli wila kaa para ma saa ko, a wè si kannguuro kan wo naa poro ni, mee Yenɲele li yenri.

³⁷ A pe ni fuun pe nɛɛ yanli, nɛɛ keyen waa Pɔli wi yologo, na sara wi na nandanwa ni.

³⁸ Pe jatere wila piri pe na, katugu Pɔli wila pe pye ma yo pe soo yan naa. Ko punɲo na, a pè suu torogo fo wa tonmoko ko ki yon na.

21

Pɔli wila kari wa Zheruzalemu

¹ Naa waa kaa laga we yee na ma ko, a wè si ye tonmoko ko ka ni, mee sin teere ma kari wa Kosi ca. Ki goto, a wè si gbɔn wa Jrodi ca. A wè si yiri lema, mee kari wa Patara ca.

² A wè si tonmoko ko ka ta wa, kila pye na kee wa Fenisi tara, a wè si ye wa ko ni ma kari.

³ A wè si saa gbɔn wa Shipiri logo fugo tara ti tanla na yaan wa, ma sigi yaga kameɲɛ na, mee kari yegɛ, wa Siri tara kee ki yeri. A wè si saa yere wa Tiri ca tonmoko ko yeresaga ki ni, katugu pa pe mbaa tonmoko ko ki tuguro ti tirige wa.

⁴ A wè si tagafenne pele ta wa, ma yapelege nunɲba pye pe ni. A pè si koro naga yuun Pɔli wi kan Yinnekpoyi li fanɲa na, ma yo wiga ka kari wa Zheruzalemu.

⁵ Eɛn fo, ko yapelege ko filisaga wa pe ni, a wè si yiri nɛɛ kee. A pe ni fuun pè si saa we torogo, poro naa pe jeele naa pe piile, fo wa ca ki punɲo na. A wè si kannguuro kan wa kogoje wi yon na, ma Yenɲele yenri.

⁶ Naa wàa kaa sara we yεε na, a wè si ye wa tɔnmòkòrò ki ni, a poro si songòrò ma kari pe ca.

⁷ Naa wàa yiri wa Tiri ma saa gbɔn wa Pitolemayi ca, a we tɔnmòkòrò tangala lì si kò. A wè si tagafenne pe shari, ma pilige nunḡba pye wa pe ni.

⁸ Ki goto, a wè si yiri ma kari, mεε saa gbɔn wa Sesare. Wama, a wè si saa tugu Zhezu Sentanra yofò Filipu wi na. Leele kòlòshyɛn mbele pàa wò wa Zheruzalemu paa pitunmbolo pe sari, wo wa nunḡba lawi.

⁹ Wi sumborombiile pàa pye tijere, pe sila nana kala jɛn. Pàa pye na Yenḡele li yɔn senre yuun.

¹⁰ A wè si piliye jɛnri pye wa pe yeri. Ma we ta wa, a Yenḡele yɔn senre yofò Agabusi wì si pan wa, ma yiri wa Zhude tara.

¹¹ A wo si pan we kòrògò, mεε Pòli kurusijara wi le maa yεε tòrò naa wi keyen yi pò, ma sho fò: «Iḡga Yinnekpoyi li yen na yuun, koyi ḡga. Ki kurusijara ḡa, nana ḡa woo wi, Zhufuye pa pe yaa kaa pò ki pòlómò mba pi na wa Zheruzalemu, kona, mbe suu le mbele pe woro Zhufuye pe kεε.»

¹² Naa wàa kaa ki senre ti logo, a woro naa ki laga ki woolo pe ni, wè si Pòli wi yenri ma yo wiga ka kari wa Zheruzalemu.

¹³ A Pòli wì si we yɔn sogo ma yo fò: «Yinḡi na, a ye nεε gbele na jaa mbanla kotogo ki gbo na na? Mi we, mi yen ma gbegεle panla pò, ko cε ma, εen fò, mbe ku fun we Fò Zhezu wi mεge ki kala na, wa Zheruzalemu.»

¹⁴ Naa wàa kaa ki yan we se ya mboo jatere wi kanḡga, a wè suu yenreḡe ko yaga ma sho fò:

«Yenɲele li nandanwa kala lo mbe pye!»

¹⁵ Naa piliye yà la kaa toro jenri, a wè si we yaara ti gbegele, mɛɛ kari wa Zheruzalemu.

¹⁶ Sesare ca tagafenne pèle la saa we torogo, ma kari we ni wa Shipiri logɔ fugo tara fenne naɲa wa go, pàa pye naa yinri Minasɔ. Wo wila daga we sa tugu wi na. Tagafɔ lɛɛ lawi.

**PŒLI WI YINGIWE WA
ZHERUZALEMU KONAA
WI KASO YEGE WA SESARE CA**
21.17-26.32

PŒli wila saa Zhaki wi shari

¹⁷ Naa wàa kaa gbɔn wa Zheruzalemu, a tagafenne pè si we yigi nayinne ni fɔ jɛngɛ.

¹⁸ Ki goto pinliwe pi ni, a PŒli wì si kari we ni wa Zhaki go. A legilizi lelele pe ni fuun pè si pe yeɛ gbogolo wa fun.

¹⁹ A PŒli wì si pe shari. Ko punɲo na, kagala ngele fuun Yenɲele làa pye wi kɛɛ wa wi tunɲo ki ni, wa mbele pe woro Zhufuye pe sɔgɔwɔ, a wì si ke ni fuun nuɲgba nuɲgba ke yeɛ yo.

²⁰ Naa pàa kaa ke logo, a pe nɛɛ Yenɲele li gbogo. Kona, a pè si PŒli wi pye fɔ: «Sefɔ, màga yan, Zhufuye mbele pè pye tagafenne, pe lere waga yɔn legerɛ ko tin, a pe ni fuun pè bala Moyisi lasiri wi na.

²¹ Pège yo pe kan ma yo Zhufuye mbele pe yen ma cɛn wa mbele pe woro Zhufuye pe sɔgɔwɔ, ma yen na pe nari ma yo pe laga Moyisi lasiri wi na, naga yuun pe kan ma yo paga kaa pe piile pe kenrekenre, paga si kaa tanri Zhufuye kalɛgele ke na.

22 Yin̄gi we daga mbe pye san? Katugu sigiya woro ki ni, pe yaa ki j̄en mbe yo mà pan laga.

23 Ki kala na, nga we yaa yo ma kan, maga pye. Nambala tijer̄e ȳen laga we ni, p̄e ȳon f̄ol̄o k̄on Ȳen̄jele li yeri.

24 Ngasele na pe ma k̄o si pye kpoyi Ȳen̄jele ȳege na, ma pinle pe ni mali k̄o. Penjara nda ti ma w̄o, ma pe woro ti w̄o, j̄ango pe ta pe pe yinr̄e ti kulu†. Kiga pye ma, pa lere pyew wi yaa ki j̄en mbe yo kagala n̄gele p̄e logo ma kann̄golo, kaselege kpe woro ke ni, ɛ̄en f̄o, mboro fun ma ȳen na tanri na yala Moyisi lasiri wi ni.

25 Tagaf̄enne mbele pe woro Zhufuye, poro wo na, nga w̄e yo ma yere ki yerewe, w̄e s̄ewe torogo pe yeri ma yo: Pee daga mbe yarisunndo kara ka, mbe kasanwa ka, mbe yaraga nga fuun pe maga sere wa ki ȳologo maga gbo ki kara ta ka. Pe pe ȳe yigi k̄eenr̄e lim̄e pi ni.»

26 Ki kaa pye ma, a P̄oli w̄i sigi nambala tijer̄e pe le ma kari pe ni. Ki goto pinliw̄e pi ni, a p̄e si pinle ma ngasele na pe ma k̄o mbe si pye kpoyi Ȳen̄jele ȳege na li k̄o. A w̄i si ye pe ni wa sh̄erigo gb̄oḡo ki ni. Ngasele na pe ma k̄o mbe si pye kpoyi, li yaa k̄o piliye ȳon nga na, a w̄i sigi naga, ko k̄or̄o wo ȳen wagati na pe ni fuun nun̄gba nun̄gba pe saraga ki mbe ya w̄o we.

*Pàa P̄oli wi yigi
wa sh̄erigo gb̄oḡo ki ni*

27 Piliye k̄ol̄sh̄ȳen ȳila pye na kee sa k̄o sanga na ni, a Azi kinda Zhufuye p̄e si P̄oli wi yan wa

† 21:24 21.24: Kila pye Zhufuye paga ȳon f̄ol̄o k̄on Ȳen̄jele li yeri, pe kali t̄on pe ma pe yinr̄e ti kulu.

sherigo gbogɔ ki ni. A pè si janwa wi ni fuun wi sun maa wa wi na, mɛɛ saa wi yigi.

²⁸ A pe nɛɛ jɔrɔgi na yuun fɔ: «Izirayeli woolo, ye we saga laga oo! Ki nana na wo wila para leele pe ni fuun pe ni lagapyew, na jaan Izirayeli tara woolo poro naa Moyisi lasiri wi ni, naa ki sherigo gbogɔ nga ki ni. Yingo, mbele pe woro Zhufuye wì pele le yere ma ye pe ni wa sherigo gbogɔ ki ni, ko nga ki yen laga kpoyi, maga tɛge fyongɔ ni.»

²⁹ Pàa pye na yuun ma, katugu pàa Efezi ca fenne Tirofimu wi yan Pɔli wi ni faa wa ca nawa. A pe nɛɛ ki jate ndɛɛ Pɔli wila ye wi ni wa sherigo gbogɔ ki ni.

³⁰ A tinme gbɔɔ nɛɛ yinrigi wa ca ki lagapyew. A leele pe nɛɛ gbinri na yinrigi lagapyew na paan. A pè si Pɔli wi yigi maa tilele ma yiri wi ni wa sherigo gbogɔ ki ni, mɛɛ kɔɔrɔ ti tɔnndɔ le teere.

³¹ Naa pàa pye na Pɔli wi lagajaa mboo gbo, a ki tinme pì si gbɔn wa Ɔromu tara sorodasheelee ngbelege togbɔɔ wi na ma yo Zheruzalemu ca lagapyew ki yen na tinni.

³² Le ki yongɔlɔ nungba ke ni, a wì si sorodasheelee naa sorodasheelee teele pele le ma yɛge kan wa janwa wi yeri. Naa pàa kaa sorodasheelee togbɔɔ wo naa sorodasheelee pe yan, a pè si Pɔli wi gbɔnrɔ ti yaga.

³³ A sorodasheelee togbɔɔ wì si fulo Pɔli wi tanla maa yigi, ma konɔ kan ma yo poo pɔ jɔrɔgɔ shyen ni. A wì si yewe ma yo: «Ambo fɔ wi? Yingi wì pye?»

³⁴ Eɛn fɔ, wa janwa wi ni, pèle la pye na jɔrɔgi

na nunḡba yuun, a pele na j̄or̄ogi na ka yeḡe yuun. Sorodasheelee togboɔ wi sila senfire jen ki tinme pi kala na. Kì pye ma, a wì si konɔ kan ma yo pe kari Pòli wi ni wa sorodasheelee pe malaga sigego ki ni.

³⁵ Naa pàa ka saa gb̄on yeȳonḡo lugusaga ki na sanga ḡa ni, a sorodasheelee pè si Pòli wi gbo wa naayeri, naa janwa wìla pye na weli ki kala na;

³⁶ katugu pe ni fuun pàa taga wi punḡo na na j̄or̄ogi na yuun f̄o: «Yoo gbo.»

Pòli wìla para mboo yeḡe sho

³⁷ Naa sorodasheelee pàa kaa na jaa mbe ye Pòli wi ni wa malaga sigego ki ni, a wì si sorodasheelee togboɔ wi pye f̄o: «Ma mbe yenle mbe senre ta yo ma ni le?»

A sorodasheelee togboɔ wì suu yewe ma yo f̄o: «A! Jaga mà Gireki senre ti jen?

³⁸ Ezhipiti tara fenne woo ḡa wì yiri ma je punḡo ḡa na, ma kari legboleele waga tijere (4 000) ni wa gbinri wi ni, wo ma mboro?»

³⁹ A Pòli wì suu ȳon sogo ma yo f̄o: «Muu yen Zhufuye woo. Silisi kinda ca ḡa pe yinri Tarisi ko pȳo wi mi, ko ḡa ki meḡe ki yen ma gb̄oḡo we. Mila ma yenri, ma ti mbe yo janwa wi ni.»

⁴⁰ A sorodasheelee togboɔ wì si yenle. A Pòli wì si yere wa yeȳonḡo lugusaga ki na, mee kee wa janwa wi yeri. A pe ni fuun pè si pyeri. A Pòli wì si yo pe ni Zhufuye senre ni, ma yo f̄o:

22

¹ «Sefenne naa na teelee, senre nda mi yaa yo yinḡo mbanla yeḡe sho, yaa ki senre ti nuru!»

² Naa pàa kaa wi yan wila para pe ni Zhufuye senre ni, kona, a pè si pyeri dinw. A Pòli wì sho fò:

³ «Mi yen Zhufuye woo. Pa pànla se wa Tarisi ca, wa Silisi kinda wi ni. Een fò, pa mì yiri ma pye lere laga ki Zheruzalemu ña wi ni. Gamaliyeli wi yen na nagafo we, wìlan naga we teleye pe lasiri wi ni fuun wi ni. Na jatere wi yen Yenñele wogo ki na paa yege ñga na ye ni fuun ye woo wi yen ki na nala we.

⁴ Mbele pàa taga we Fò wi kologo ki na, mìla pe jòlò fò ma pele gbo, ma nambala naa jeele pele pò ma pe le kaso.

⁵ Saraga wofenne to wo naa leleele janwa wi ni, pe mbe ya mbege yo mbege filige fò kaselege ko mila yuun. Mila seweele ta pe yeri mbe sa pe kan we Zhufuye woolo mbele wa Damasi pe yeri. Mila kari sa tagafenne mbele wa pe pò, mbe pan pe ni laga Zheruzalemu, mbe pe kan pe pe jòlò.

*Pòli wila wi tagawa pi senre yo
(Kapye 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ «Mìla pye wa konò na kee, ma ka saa yongò Damasi ca ki ni, yonlofugo yege ki ni, le ki yongòlò nungba ke ni, a yanwa gbòò pà si yiri wa yenñele na ma yin mala maga.

⁷ A mì si to le tara, mee magala la logo, laa na piin fò: <Sòli, Sòli, yingì na, a ma nee na jòlò?>

⁸ A mì sho fò: <Ambò wi mboro, we Fò?> A wì sho fò: <Muwi, mi Zhezu, Nazareti ca fenne woo ña ma yen na jòlò we.>

⁹ Na pinleyeenle pàa ki yanwa pi yan, een fò, pe sila ña wila para na ni wi magala li logo.

¹⁰ Kona, a mì si yewe ma yo fɔ: <Yiŋgi mi daga mbe pye we Fɔ?> A wì silan pye fɔ: <Yiri ma kari wa Damasi, nga Yennɛɛ li yen na jaa ma pye, ki yaa yo wa mboon kan.>

¹¹ Ki yanwa gbɔɔ pila na pye fyɔɔn. A na pinleyɛɛnɛ pè silan yigi keyen na ma kari na ni wa Damasi.

¹² «Nana wà la pye wa, pàa pye naa yinri Ananiyasi. Wila pye na fyɛ Yennɛɛ li yɛɛ fɔ jɛŋɛ. Wila pye na tanri na yala lasiri kongolo ke ni. Damasi ca fenne Zhufuye pe ni fuun pàa pye naa metanga yinri.

¹³ A wo si pan na kɔrɔɔ, ma yere le na tanla, mɛɛ na pye fɔ: <Sefɔ Soli, ta yaan naa!> Le ki yɔngɔɔ nunɔba ke ni, a na yengeɛ kè si yenge, a mì si Ananiyasi wi yan.

¹⁴ A wì sho fɔ: <We tɛɛye Yennɛɛ làa ma wɔ faa, jango ma ta ma li nandanwa kala li jen, ma li Woo sinɛ nunɔba wi yan, maa yon senyoro ti logo;

¹⁵ katugu nga mà yan, naa nga mà logo, ma daga mbe pye ki sɛɛfɔ.

¹⁶ Yiŋɔ, yiŋgi maa singi naa? Yiri, ma we Fɔ wi mɛɛ ki yeri†, ma batize, ma kapere ti jogo ti laga ma na.> »

*Pɔli wila ki yɛɛ yo
paa yɛɛ nga na wila kari
wa mbele pe woro Zhufuye
pe yeri*

† 22:16 22:16: Mbe we Fɔ wi mɛɛ ki yeri, ko yen mboon yenri wɔon saga.

17 «A mì si songoro wa Zheruzalemu. Naa mila kaa na yenri wa sherigo gbogo ki ni, a mì si yariyanga ka yan.

18 A mì si we Fɔ wi yan, a wilan pye fɔ: <Fyεεε ma yiri laga Zheruzalemu fyaw, katugu ca woolo pe se yenle serɛya ɲa maa yuun na kanngolo wi na.>

19 A mì suu yon sogo ma yo fɔ: <We Fɔ, pège jɛn jɛnge ma yo mila pye na kee wa shɛriyinre ti ni, na mbele pè taga ma na pe yinri, na pe nii kaso, na pe kaan, a paa pe gbɔɔn.>

20 Pàa ma serɛfɔ Etiyeni wi gbo sanga ɲa ni, mila pye wa fun. Mila yenle mbele pàa pye naa kuun pe kapyege ki na, ma pe yariporo ti tɛge na yεε tanla nari wele.>

21 Kona, a we Fɔ wì silan pye fɔ: <Ta kee, katugu mi yaa ma tun lalerege na, wa mbele pe woro Zhufuye pe yeri.> »

Pɔli wila yo wi yen Ɔromu tara pisee

22 Janwa wila logo Pɔli wi yeri ma saa gbɔn fɔ ki senre ti na. Kona, a pè si jorogo ɲgbanga ma yo fɔ: «Ki naɲa ɲa yoo wo laga dunruya! Yoo gbo! Wii daga mbe koro yinwege na!»

23 Pàa pye na jorogi ɲgbanga, na pe yariporo ti woo nari waa, na tara ti kori nari waa wa naayeri nanɲbanwa pi na.

24 A Ɔromu tara sorodasheelee togboɔ wì si konɔ kan ma yo pe ye Pɔli wi ni wa malaga sigego ki ni, poo gbɔn sapige ni, kì pye yεge ɲga na, a janwa wi nεε jorogi wi punɲo na, wì ta wigi go ki jɛn.

²⁵ Naa paa kaa na Pɔli wi poo mboo gbɔn sanga ŋa ni, a wì si sorodasheelee tojɛɛ ŋa wìla pye le wi pye fɔ: «Pege konɔ kan ma yeri ma Ɔromu tara pisee wa gbɔn sapige ni, na pe fa kiti kɔn wi na le?»

²⁶ Naa sorodasheelee tojɛɛ wìla kaa ki sɛnrɛ ti logo ma, a wì si saa ki yo sorodasheelee togbɔɔ wi kan ma yo fɔ: «Yingɪ maa jaa mbe pye yɛɛn? Ki nana ŋa Ɔromu tara pisee wi!»

²⁷ A sorodasheelee togbɔɔ wì si pan le Pɔli wi tanla maa yewe, ma yo fɔ: «Ki yo na kan, ma yen Ɔromu tara pisee le?»

A Pɔli wì sho fɔ: «Ee.»

²⁸ Kona, a sorodasheelee togbɔɔ wì sho fɔ: «Penjagbɔɔ m̀uu wɔ, mɛɛ jɛn ma pye Ɔromu tara pisee.»

A Pɔli wì sho fɔ: «Mi wo se wa ki ni.»

²⁹ Le ki yɔngɔlɔ nungba ke ni, mbele pe mbaa Pɔli wi gbɔn, pè si laga wi na. Naa sorodasheelee togbɔɔ wo jate wìla kaa ki jɛn ma yo Pɔli wi yen Ɔromu tara pisee, a wì si fyɛ, katugu wìla wi kan pòo pò.

*Pàa kari Pɔli wi ni
wa kiti kɔnfɛnnɛ ŋbelege
ki yɛɛ sɔgɔwɔ*

³⁰ Zhufuye pàa бага Pɔli wi na go ŋga na, sorodasheelee togbɔɔ wìla pye na jaa mbege jɛn mbe filige ki na jɛngɛ. Ki kala na, ki goto pinliwɛ pi ni, a wì suu sanga, mɛɛ konɔ kan saraga wɔfɛnnɛ teele poro naa kiti kɔnfɛnnɛ ŋbelege ki ni fuun ki yeri, ma yo pe gbogolo. Ko punɔgo na, a wì si kari Pɔli wi ni, mɛɛ saa wi yerege le pe yɛɛ sɔgɔwɔ.

23

¹ A Pòli wì suu yengèle ke kan kiti kɔnfenne ngbelege ki na, ma sho fɔ: «Sefenne, na nawa jatere wi koro jenne na na wa na kapyegele ke ni Yennele li yege na, fɔ ma pan ma gbɔn nala.»

² A saraga wɔfenne to Ananiyasi wì si konɔ kan mbele pàa pye le Pòli wi tanla pe yeri ma yo poo gbɔn wa wi yɔn ki na.

³ A Pòli wì suu pye fɔ: «Yennele lo li yaa kɔɔn gbɔn, mboro ŋa ma yen paa mbogo ŋa pè filige ka yen we. Mâ cen wa na kiti kɔɔn na na, na yala lasiri wi ni, ma si yala, lasiri wo maa jogo, naa mà konɔ kan ma yo panla gbɔn we!»

⁴ Mbele pàa pye le Pòli wi tanla, a pè sho fɔ: «A! Yennele li saraga wɔfenne to wo maa tegele we!»

⁵ A Pòli wì si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Sefenne, mi si jaga jen mbe yo saraga wɔfenne to wowi; katugu ki yen ma yɔnlɔɔ wa Yennele senre sewe wi ni, ma yo fɔ: «Maga ka senpere yo ma woolo pe to wi na†.» »

⁶ Pòli wila ki jen ma yo kiti kɔnfenne ngbelege ki kanngeyege nunɔba la pye Sadusiye, a ki sanɔga ki yen Fariziye. Kì kaa pye ma, a wì si gbele ngbanga pe yege na ma yo fɔ: «Sefenne, Farizi wi mi, na sevenne Fariziye wele. Naa na jigi wi yen ki na ma yo kuulo pe yaa ka yen mbe yiri wa kunwɔ pi ni, ko kala na paa kiti kɔɔn na na.»

⁷ Naa wila kaa ko senre to yo ma, a Fariziye poro naa Sadusiye pe ni, pe nɛɛ para pe yeɛ na, a janwa wì si kɔn shyen.

† 23:5 23.5: Eki 22.27

⁸ Katugu Sadusiye poro ma yo kuulo pe se ka yen, fɔ mɛrɛgɛ woro wa, yinnɛ woro wa. Ma si yala, Fariziye poro taga to ti ni fuun to na.

⁹ A yogo kɪ si gbɔgɔ ma serege. Fariziye kanɲgeyɛgɛ ki ni, lasiri sɛwɛ jɛnfennɛ pɛlɛ si yiri, mɛɛ sɛnrɛ ti lɛ ɲgbanga, ma yo fɔ: «Wee kapege ka kpɛ jɛn, ɲga ki naɲa ɲa wɪ pye. Anmɛ yinnɛ, nakoma mɛrɛgɛ wa wɪ para wɪ ni.»

¹⁰ A kendige kɪ si gbɔgɔ jɛɲgɛ, fɔ a sorodasheelee togbɔɔ wɪ fyɛ ma yo paga ka Pɔli wi kɔɔnɔ curo curo. A wɪ si konɔ kan sorodasheelee pe yeri ma yo pe tigi pe sa Pɔli wi lɛ poo wɔ wa pe sɔgɔwɔ, pe kari wɪ ni wa malaga sigego ki ni.

¹¹ Ki pilige nunɲba ki yembine li ni, a we fɔ wɪ suu yɛɛ naga Pɔli wi na, maa pye fɔ: «Kotogo ta! Yɛgɛ ɲga na mɔla sɛrɛya wɪ yo laga Zheruzalɛmu, ki daga ma saa yo ma fun wa Jromu ca.»

Zhufuye pàa yɔn le mbe Pɔli wi gbo

¹² Ki goto pinliwɛ pi ni, a Zhufuye pɛ si yɔn le, ma wugu ma pe yɛɛ danɲa ma yo pe se ka, pe se si wɔ, fɔ pe sa Pɔli wi gbo gbɛn.

¹³ Mbele pàa ki yɔn ki le, pàa wɛ lere nafa shyɛn wo na.

¹⁴ A pɛ si kari saraga wɔfennɛ teelee poro naa leleɛɛ pe kɔrɔgɔ, mɛɛ pe pye fɔ: «Wɛ wugu ma we yɛɛ danɲa ma yo we se yaraga ka, fɔ we sa Pɔli wi gbo gbɛn.

¹⁵ Yoro wele, naa kiti kɔnfennɛ ɲgbelege ki ni fuun ki ni, yege yo ye sorodasheelee togbɔɔ wi kan wi Pɔli wi torogo laga ye yɛgɛ sɔgɔwɔ, yege pye ndɛɛ yaa jaa mboo kala li yewe mbeli jɛn jɛɲgɛ.

Woro wo na, we yen ma gbegele mboo gbo sanni wi sa gbɔn laga.»

¹⁶ Eɛn fɔ, a Pɔli wi nɔsepyɔ sumboro wi pinambyɔ wì sigi yɔn lemɛ pi logo. A wo si kari wa sorodasheelee pe malaga sigego ki ni ma saa ki yo Pɔli wi kan.

¹⁷ A Pɔli wì si sorodasheelee tojɛɛ wa yeri, ma suu pye fɔ: «Kari ki lefɔnɔɔ ɲa wi ni wa sorodasheelee togbɔɔ wi yeri, katugu senɛ ta yen wi yeri wi yo wi kan.»

¹⁸ A sorodasheelee tojɛɛ wì si kari ki lefɔnɔɔ wi ni wa sorodasheelee togbɔɔ wi yeri, ma sho fɔ: «Kasopyɔ Pɔli wo wìlan yeri, mala yenri ma yo mbe pan ki lefɔnɔɔ ɲa wi ni ma kɔrɔgɔ, fɔ senɛ yen wi yeri wi yo ma kan.»

¹⁹ A sorodasheelee togbɔɔ wì si lefɔnɔɔ wi yigi kɛɛ na, mɛɛ kari wi ni kanɲgaga na, ma suu yewe ma yo fɔ: «Yiŋgi maa jaa mbe yo na kan?»

²⁰ A wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Zhufuye pè yɔn wa nunɲba mbɔɔn yenri Pɔli wi ni, mbe kari wi ni wa kiti konfenne ɲgbelele ki yege sɔgɔwɔ goto, mbege pye ndɛɛ paa jaa mboo kala li yewe mbeli jɛn jɛɲge.

²¹ Eɛn fɔ, maga ka yenlɛ, katugu mbele pe yaa ka lara mboo gbo, pè wɛ lere nafa shyen wo na. Pè wugu ma pe yeɛ danɲa ma yo pe se ka, pe se si wɔ, fɔ pe sa Pɔli wì gbo gbɛn. Pe yen ma gbegele yiŋgɔ, pe woro na yaraga ka singi ndɛɛ ma woyoro to.»

²² A sorodasheelee togbɔɔ wì sigi yo lefɔnɔɔ wi kan ma yo wiga kaga yo lere kpɛ kan mbe yo wigi yo maa kan. Kona, a wì suu torogo ma yo wila kee.

*Pàa kari Pòli wi ni
wa gboforoneri Felisi wi yeri*

²³ Ko punḡo na, a sorodasheelee togbɔɔ wì si sorodasheelee teele jɛɛɛ jɛɛɛ pe shyen yeri, mɛɛ pe pye fɔ: «Ye sorodasheelee cɛnmɛ shyen (200) pye pe gbɛgɛɛ, naa mbele pe maa nuru shɔn na pe nafa taanri ma yiri kɛ ni, naa njaanra fɛnnɛ pe cɛnmɛ shyen (200) ni, pe kari wa Sesare ca. Yɛmbine suro tiga li mbe kɔ yee kari.

²⁴ Ye shɔnye pele gbɛgɛɛ, janḡo Pòli fun wi lugu wa na wi sa gbɔn yinḡe wa gboforoneri Felisi wi na.»

²⁵ A sorodasheelee togbɔɔ wì sigi sɛwɛ ḡa wi yɔnlɔḡo ma yo fɔ:

²⁶ «Mi Kulodi Lisiyasi, mila ki sɛwɛ ḡa wi torogi legbɔɔ gboforoneri Felisi wi kan. Mòɔ shari.

²⁷ Zhufuye pàa ki naḡa ḡa wi yigi na jaa mboo gbo. A mi naa na sorodasheelee pe ni, wè si saa wi shɔ pe yeri, katugu m̀ila ki logo ma yo wi yen Ɔromu tara pisee.

²⁸ Pàa бага naḡa wi na go ḡa na, m̀ila pye na jaa mbege jɛn. Kì pye ma, a m̀i si kari wi ni wa pe kiti konfɛnnɛ ḡbelege ki yeḡe sɔḡwɔ.

²⁹ A m̀i sigi yan fɔ pè бага wi na na kendige woo wi ni poro jate pe lasiri kapyere na, ɛɛn fɔ, wii yaraga ka pye ḡa ki daga kunwɔ ni, nakoma kaso yege ni.

³⁰ Naa k̀i kaa yo na kan ma yo pè yɔn le wi na, le ki yɔngɔlɔ nunḡba ke ni, a m̀i suu torogo wa ma yeri, ma sigi yo mbele pè бага wi na pe kan ma yo pe sa бага wi na wa ma yeḡe sɔḡwɔ. We yen pilige ka o!»

³¹ A sorodasheelee pè si kari Pòli wi ni ki yembinε li ni fɔ wa Antipatirisi ca, paa yege nga na kila yo ma pe kan we.

³² Ki goto pinliwε pi ni, sorodasheelee mbele pàa pye tɔɔɔ na, a poro si sɔngɔɔ wa pe malaga sigego ki ni, mεε mbele pàa pye shɔnye na poro yaga, a pè kari Pòli wi ni.

³³ Naa pàa ka saa gbɔn wa Sesare, a pè si sewε wi wɔ maa kan gboforoneri wi yeri, mεε Pòli wi le wi keε.

³⁴ A gboforoneri wì si sewε wi kara, mεε Pòli wi yewe wì yiri kinda ña ni wi ni. Naa wila kaa ki logo ma yo wì yiri wa Silisi kinda wi ni,

³⁵ a wì sho fɔ: «Mbele pè бага ma na, na paga ka gbɔn laga, pa mi yaa ma yewe.»

A wì si konɔ kan ma yo pe Pòli wi le wa Erɔdi yungbɔɔ ki ni, paa wele wi na.

24

*Zhufuye pàa saa бага Pòli wi na
wa gboforoneri Felisi
wi yege sɔgɔwɔ*

¹ Naa piliye kangurugo la kaa toro, a saraga wɔfenne to Ananiyasi wì si gbɔn wa Sesare ca, wo naa Zhufuyeleleεεε pele ni, naa naña sennjεen wa ni, ña wila pye na para na sunlu leele na. Pàa pye naa yinri Teritulusi. A pè si saa бага Pòli wi na wa gboforoneri Felisi wi yeri ma yo wì kapege pye.

² A pè si Pòli wi yeri, a wì pan. A Teritulusi wi nεε бага wi na na yuun fɔ: «Legbɔɔ Felisi, we yen yeyinngε gbɔɔ ñga na, pa kì yiri mboro

yeri. Ma kagala gbegewe pì we tara ti kanṅga fò jēṅgē.

³ Kì tanla we ni fuun we ni. A waa ma shari lagapyew ki kagala ke kala na.

⁴ Ἐεν fò, mi woro na jaa mbɔɔn te naa mbe kari yegē, ki kala na, mila ma yenri ma kagbaraga pyege ki kala na, ma logo we yeri jēnri.

⁵ Wège yan ki nana ṅa, wi yen na we jɔɔ ndεε tifεgε yama ye we sɔgɔwɔ. Wi yen na Zhufuye mbele dunruya wi lagapyew pe pinri. Wo wi yen Nazareti ca fenne gbogolomɔ pi to.

⁶ Wì yerε la pye na jaa mbe sherigo gbogɔ ki tεge fyongɔ ni fun. Kì pye ma, a wè suu yigi. [Waa pye na jaa mbe kiti kɔn wi na mbe yala we lasiri wo ni.

⁷ Ἐεν fò, sorodasheelee togbɔɔ Lisiyasi wì si pan maa sho we yeri fanṅga gbogɔ ni,

⁸ mεε konɔ kan mbele pè бага wi na pe yeri pe pan laga ma yegε sɔgɔwɔ.] Na maga ki nana ṅa wi yewe, kagala ṅegele wè yo wì pye, pa ma yaa ke kaselege jēn.»

⁹ Pè бага wi na kagala ṅegele na, a Zhufuye pè yenle ki na ma yo pa ke yen ma.

*Pɔli wila para mboo yεε sho
Felisi wi yegε na*

¹⁰ Kona, a gboforoneri wì si senre ti kan Pɔli wi yeri. A Pɔli wì si senre ti le ma sho fò: «Mìgi jēn ma yo maga le wa yegεle legere ni ma yen ki tara nda ti kiti kɔnfɔ. Ki kala na, na jigi wi yen ma cɛn mbe para mbanla yεε sho ma yegε sɔgɔwɔ.

¹¹ Mboro jate ma mbe ya mbege yewe mbege jēn jēṅgē, fò ki fa toro pilige ke ma yiri shyen

na, naa m̀ kari wa Zheruzalemu mbe sa Yenɲele gbogɔ we.

¹² Pee na yan mila kendige woo lere kpɛ ni, mbanla yan mila janwa wi sunnu naa waa wa sherigo gbogɔ ki ni, nakoma wa sheriyrɛ ti ni, kana laga ka na wa ca nawa.

¹³ Ki leele mbele paa бага na na kagala ɲgele na yingɔ, pe se ya mbege naga ma na mbe yo ke yen kaselege.

¹⁴ Ma si yala, mi yen naga yuun naga finligi ma yege na fɔ: Zhezu konɔ na pe yen na yuun ma yo li woro kaselege, mi yen na tunɲgo piin we teleye Yenɲele li kan na yala lo ni. Eɛn fɔ, nda fuun ti yen ma yɔnlɔgɔ wa lasiri seweɛle poro naa Yenɲele yɔn sɛnrɛ yofenne pe seweɛle pe ni, m̀ taga ti na.

¹⁵ Na jigi wi yen ma taga Yenɲele li na, paa yege ɲga na poro fun pe woo wi yen ma taga li na we, fɔ kuulo pe ni fuun, lesinmbele naa kapere pyefenne, pe yaa ka yen mbe yiri wa kunwɔ pi ni.

¹⁶ Ko k̀ ti mi fun, mila ki ɲgbanga na nawa jatere wi koro jɛnɲɛ na na pilige pyew Yenɲele lo naa leele pe ni fuun pe yege na.

¹⁷ «Naa yegele kele la kaa toro mala ta mi woro laga Zheruzalemu, a m̀ si kaa songɔrɔ ma pan penjara ni mbanla cɛnlɛ woolo pe saga, mbe saara wɔ Yenɲele li yeri.

¹⁸ A pɛ si saa na ta wa sherigo gbogɔ ki ni m̀lan yeɛ pye kpoyi Yenɲele li yege na. Janwa sila pye wa na ni, tinmɛ sila si yiri.

¹⁹ Eɛn fɔ, Azi kinda Zhufuye pɛle la pye wa. Poro pe ja daga mbe pan laga, na kaa pye kala la

yen pe yeri pe baga na na, peli yo ma yege na.

²⁰ Nakosima, mila yere wa kiti konfenne ngbelege ki yege na, kambasinngɛ nga mila pye, a pɛ yan, ki leele mbele laga yɛɛn pege yo.

²¹ Kaawɔ ki sɛnrɛ nunɔba nda mila yere ma yo ngbanga pe yege na to cɛ, fɔ: «Mì taga kuulo pe yenmɛ pi na, ko kigi kan kiti yen na koon na na nala laga ye yege sɔgɔwɔ.» »

²² Felisi wila ki Zhezu konɔ li wogo ki jɛn fɔ jɛngɛ. A wì si pe songɔɔ ma yo punɔgo na sorodasheelee togbɔɔ Lisiyasi wiga ka pan, pa wi yaa pe kala li gbegɛle.

²³ A wì si konɔ kan sorodasheelee tojɛɛ wi yeri, fɔ wi sa Pɔli wi le wa kaso wila wele wi na, ɛɛn fɔ, wi tifeliwaa kan wi yeri jɛnrɪ, wuu wɛnnɛ pe yaga paa wi kala li yongɔ wi kan.

Pɔli wila para Felisi naa Duruzili ni

²⁴ Naa piliye jɛnrɪ la kaa toro, a Felisi wì si pan wo naa wi jɔ Duruzili wi ni. Wo la pye Zhufuye woo. A Felisi wì si tun, a pɛ saa Pɔli wi yeri wi kan ma pan ma tagawa mba pe ma taga Zhezu Kirisi wi na pi sɛnrɛ logo wi yeri.

²⁵ ɛɛn fɔ, naa Pɔli wila kaa na para leele pe daga mbe sin wa pe yinwege ki ni yege nga na, naa yɛɛ yingiwɛ, naa Yɛnnɛle li kiti kongo nga kila paan ti wogo ki na, a Felisi wì si fyɛ, ma sho fɔ: «Ma mbe ya kari yingɔ. Na mi ka ka wagati ta, pa mi yaa ma yeri naa.»

²⁶ Wi jigi wila pye ki na fun ndɛɛ Pɔli wi yaa penjara kan wi yeri. Ki kala na, wila wi yeri yerisaga lɛgɛrɛ na ma pan na baro piin wi ni.

27 Naa Yegεε shyen la kaa toro, kona, a Pōrisiyusi Fesitusi wì si cen wa Felisi wi yonlo. Zhufuye pe kandanlaga ko Felisi wìla pye na jaa mbe pye, a wì si Pōli wi yaga wa kaso.

25

*Pōli wìla ki yenri Dromu tara
fenne wunlumbolo to
wo mboo kala li gbegele*

¹ Naa Fesitusi wìla ka saa gbòn wa ki kinda wi ni, ki pilige taanri wogo ki na, a wì si yiri wa Sesare ma kari wa Zheruzalemu.

² A saraga wofenne teelee poro naa Zhufuye legboolo pe ni, pè si saa Pōli wì le kεε wa Fesitusi wì yeri.

³ A pè si Fesitusi wì yenri ma yo wì Pōli wì pye wì pan wa Zheruzalemu, katugu pàa yon le wì na mboo gbo wa konò wì pansaga.

⁴ A Fesitusi wì si pe yon sogo ma yo Pōli wì yen wa kaso wa Sesare, fò wo jate sanni jenri wì yaa songoro mbe kari wa.

⁵ A wì sigi senre nda ti taga wa ma yo fò: «Na mi kaa kee, ye ti ye teelee pele mbe pinle na ni pe kari wa Sesare, pe sa бага ki naja ja wi na, na kaa pye wì kapege pye we.»

⁶ Piliye yan Fesitusi wìla pye wa pe yeri, yi sila toro pilige kolotaanri, nakoma ke na, ko punjo na, a wì si songoro ma kari wa Sesare. Ki goto pinliwe pi ni, a wì si saa cen wa kiti konsaga, mee tun ma yo pe Pōli wì pye wì pan.

⁷ Naa Pōli wìla kaa gbòn wa, Zhufuye mbele pàa yiri wa Zheruzalemu ma pan, a pè si saa wì

maga, mεε kapere λegerε yo mari taga wi na, nda pe sila ya mberi yo mberi filige.

⁸ Εεν fɔ, a Pɔli wì si para mboo yεε shɔ, ma yo fɔ: «Mii kapege pye Zhufuye lasiri wi na, mii si ka pye shεrigo gbɔgɔ konaa wunlumbolo to wi na.»

⁹ Εεν fɔ, Fesitusi wila pye na jaa mbe Zhufuye pe nandanwa kala li pye, a wì si Pɔli wi pye fɔ: «Ma mbe yenle mbe kari wa Zheruzalemu kiti wi sa kɔn ma na wa na yεge na ki kala na li na le?»

¹⁰ A Pɔli wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Mi yen yeresaga laga wunlumbolo to wi kiti kɔnsaga. Pa na kiti wi daga mbe kɔn laga. Mii kapege pye Zhufuye pe na, mboro jate m̀aga jen jεnge.»

¹¹ Na kaa pye mi yen jɔgɔfɔ, na kaa si pye mi kala la pye, na li daga kunwɔ ni, mii je na gbogo ki na. Εεν fɔ, pè бага na na ma yo m̀ kagala ngele pye, na kaa pye kaselege woro ke ni, lere wa se ya mbanla le pe kεε. Mi yen naga yenri wunlumbolo to wo mbanla kala li gbegele.»

¹² Kona, naa Fesitusi wila kaa para wi yerifenne pe ni ma saa kɔ, a wì sho fɔ: «M̀aga yenri wunlumbolo to wo mbɔɔn kala li gbegele, ma yaa kari weyi wa wi yεge na.»

*Pɔli wila para Agiripa
naa Berinisi pe yεge na*

¹³ Naa piliye yà la kaa toro, a wunlunana Agiripa wo naa wi nɔsepyɔ sumboro Berinisi wi ni, pè si gbɔn wa Sesare mbe pan mbe Fesitusi wi shari.

¹⁴ Naa paa kaa na piliye yɔn ka piin wa, a Fesitusi wì si Pɔli kala li yεge yo ma wunlunana

wi kan. Wila wi pye fɔ: «Felisi wila naŋa wa yaga laga kaso.

¹⁵ Naa mɪla kari wa Zheruzalemu, a saraga wɔfenne teelee poro naa Zhufuye lelele pe ni, pɛ sho fɔ ki naŋa wɪ kapege pye, ma silan yenri ma yo mbe kiti wi kɔn mboo jan wi na.

¹⁶ A mɪ si pe yɔn sogo ma yo ki woro Ɔrɔmu tara fenne pe kalɛge mbe lere wa le kee, ndee wo naa mbele pɛ бага wi na pe ka sa fili laga nuŋgba, wi para wuu ye sho kala na pɛ бага wi na li ni.

¹⁷ Kona, a pɛ si pan lagame. Mi sigi pye kamɔŋɔ, ki goto pinliwe pi ni, a mɪ si saa cen wa kiti kɔnsaga, mee konɔ kan ma yo pe pan ki naŋa wi ni.

¹⁸ Wi winfenne pɛ kaa pan sanga ŋa ni, kapere nda mɪla pye na jate pe yaa yo wɪ pye, mi si ko ka logo.

¹⁹ Ka sila pye pe yeri, kaawɔ kendige paa pye na woo wi ni pe sherege wogo na, naa naŋa wa wogo na, ŋa pe yinri Zhezu. Wɪ ku, a Pɔli wila ki yuun naga finligi ma yo wi yen yinwege na.

²⁰ Ki kala mbaa li gbegele yege ŋga na, kila na nawa pi wɔ. Kɪ pye ma, a mɪ si Pɔli wi yenri, na kaa pye wi mbe yenle mbe kari wa Zheruzalemu pe sa kiti wi kɔn wi na ki kala li na.

²¹ Eɛn fɔ, a Pɔli wɪ sigi yenri wunlumbolo to wo mboo kala li gbegele. A mɪ si konɔ kan ma yo poo yaga wa kaso, fɔ mbe saa torogo wunlumbolo to wi kan.»

²² A Agiripa wɪ si Fesitusi wi pye fɔ: «Mi jate mɪla jaa mbe logo ki naŋa wi yeri.» A Fesitusi wɪ suu pye fɔ: «Goto ma yaa logo wi yeri.»

²³ Ki goto, a Agiripa wo naa Berinisi pè si pan legboolo panma pi na, ma pinle sorodasheelee teele tugbombolo naa ca ki legboolo pe ni, ma saa ye wa kiti konsaga. A Fesitusi wì si kono kan, a pè saa Pòli wi yeri ma pan wi ni.

²⁴ Kona, a Fesitusi wì sho fò: «Wunlunana Agiripa naa yoro mbele fuun ye yen laga we ni, ye yege yen nana na na yen, Zhufuye janwa wi ni fuun wì baga wi na wa na yege na wa Zheruzalemu naa lagame, na jorogi ma yo wii daga mbe koro yinwege na.

²⁵ Mi wo na, mìgi wele maga yan wii kapege pye, nga ki daga poo gbo. Wo jate wì kaa ki yenri ma yo wunlumbolo to wo mboo kala li gbegele, a mì si yere ki yerewe mboo torogo wa wi kan.

²⁶ Mii senfire ta, nda mbe yonlogo wi kanngolo wunlumbolo to wi kan. Ko kì ti mì pan wi ni laga ye yege sogowo, mboro jate wunlunana Agiripa ma yege sogowo, jango na waga wi yewe, mbe senre ta ta mberi yonlogo.

²⁷ Ki woro ma yala na yege na mbe kasopyo wa torogo, na senfire si ta kapege nga pè yo wì pye ki na.»

26

*Pòli wìla para mboo yege sho
wa Agiripa wì yege na*

¹ A Agiripa wì sigi yo Pòli wi kan ma yo fò: «Ma mbe ya para mboon yege sho yingò.»

Kona, a Pòli wì suu kee ki yirige, mee ki senre nda ti yo, mbe ta mboo yege sho:

² «Wunlunaᅇa Agiripa, Zhufuye pè baga na na kagala ᅇgele fuun na, kì tanla na ni jēᅇᅇ mbanla yēē yan ma yēᅇ sōᅇōwō nala, mbe para mbanla yēē shō ki kagala ke ni;

³ katugu ma yen ma Zhufuye kalēᅇle koro naa pe kendige wōkagala ke jēn jēᅇᅇ. Ki kala na, mi yen nōō yenri, maga kun ma yēē ni, ma logo na yeri.

⁴ «Na yinwege kila pye yēᅇ ᅇᅇa na maga lē na puwēn pi na, Zhufuye pe ni fuun pēᅇe jēn. Maga lē ki koᅇᅇbanᅇᅇa ki na, mī tanga tangalōmō mba na laga na cēnlē woolo pe sōᅇōwō, konaa wa Zheruzalemu, pēᅇe jēn.

⁵ Pānla jēn maga lē faa, na pe mbe yenlē mbeᅇe yo mbeᅇe filige we, fō mīla pye na tanri na yala Fariziye ᅇᅇbeᅇe ko ni, ᅇᅇa ki konō tangala li yen ma ᅇᅇban we shēᅇᅇᅇ ki ni we.

⁶ Yēᅇᅇle làa yōn fōlō na kōn we tēᅇᅇe pe yeri, pa na jigi wi yen li na, ko kala na kiti yen na kōōn na na yīᅇᅇō.

⁷ We cēᅇᅇle kē ma yiri shyēn ke jigi wi yen ki na fō ki yōn fōlō li yaa ka tōn mbe yōn fili. A pē bala na tunᅇᅇo piin Yēᅇᅇle li kan suyi sōnlō naa yēmbinē. Wunlunaᅇa, ko jigi wo kala na Zhufuye pē baga na na.

⁸ Yīᅇᅇi na, a ye nēē ki jate lere se ya taga ki na fō Yēᅇᅇle li ma kuulo pe yen ma pe yirige wa kunwō pi ni?

⁹ «Mi jate mīla ki sōnri ma yo ki daga mbe kagala lēᅇᅇe pye mbe Nazareti ca fēnnē Zhezu wi mēᅇᅇ ki jōᅇᅇō.

¹⁰ Ko mīla pye wa Zheruzalemu. Saraga

wofenne teele pàa fannga kan na yeri, a mì tagafenne pe legere le kaso. Naa pàa pye na pe kuun, mìla yenle ki na.

¹¹ Wagati legere na, mìla pye na pe jolo wa sheryinre ti ni fuun ti ni. Mìla pye na pe ngbanga pe Zhezu wi mege ki jogo. Nanngbanwa pila toro na ni pe kala na, a mì taga pe na na pe jolo fo wa tara sannda ti cara ta ni.

*Poli wila wi yee kanwa
Yennele yeri pi senre yo
(Kapye 9.1-19; 22.6-16)*

¹² «Kì pye ma, a mì si kari wa Damasi ca, saraga wofenne teele pàa fannga naa tunngo nga kan na yeri ki ni.

¹³ Yonlofugo ki na, mala ta wa kono wunlunana, a yanwa gboo pà si yiri wa yennele na ma pan, ma we yonlo yanwa pi na yere. A pì si yin ma mi naa na pinleyeenle pe ni we maga.

¹⁴ A we ni fuun wè toori tara. A mì si magala la logo laa para na ni Zhufuye senre ni na yuun fo: <Soli, Soli, yingi na, a ma nee na jolo? Maa ma yee welegi paa no yen, na wi yen na wi yee sugulo wi konrifo wanga na we.>

¹⁵ A mì si yewe fo: <Amboo wi mboro, we Foo?> A we Foo wì sho fo: <Muwi, mi Zhezu na ma yen na jolo we.

¹⁶ Een fo, yiri ma yere. Milan yee naga ma na mboon pye na tunmbyee. Ma yaa pye na serefo, mbaa ki yuun sanmbala pe kan paa yee nga na mala yan nala we, mbaa nga mi yaa ka naga ma na naa ki yari pe kan.

17 Mi yaa ma go shɔ Zhufuye pe keɛ, naa cɛngɛɛ sanŋgala woolo pe keɛ, poro mbele mi yaa ma tun pe yeri we.

18 Mi yɛn nɔɔ tunnu ma sa pe yɛngɛɛ ke yɛngɛ. Ma pe pye pe wɔ wa wɔwɔ pi ni, pe pan wa yanwa pi ni. Pe wɔ wa Sɔtanla fanŋga ki ni, pe pan wa Yɛnŋɛɛ fanŋga ki ni, janŋo na paga taga na na, pe pe kapere ti kala yagawa ta, pe cɛnsaga ta wa mbele pɛ pye Yɛnŋɛɛ li woolo pe sɔgɔwɔ.›

*Pɔli wila para
wi tunŋo ki wogo na*

19 «Kì pye ma, wunlunaŋa Agiripa, mii je yariyanga ŋga kì yiri wa yɛnŋɛɛ na ma naga na na kì na.

20 Ɛɛn fɔ, a m̀ si Yɛnŋɛɛ sɛnrɛ ti yo wa Damasi ca gben, ko puŋgo na, mɛɛ ti yo wa Zheruzalɛmu, naa Zhude tara ti lagapyew, konaa wa mbele pe woro Zhufuye pe yɛgɛ sɔgɔwɔ, ma yo pe pe kapere ti jɛn peri yaga, pe pe yɛɛ kan Yɛnŋɛɛ li yeri. Kapyere nda ti mbege naga fɔ pɛ pe kapere ti jɛn mari yaga, paa to piin.

21 Ko kala na Zhufuye p̀aa na yigi wa sherigo gbɔgɔ ki ni, nɛɛ jaa mbanla gbo.

22 Ɛɛn fɔ, Yɛnŋɛɛ lilan go sige ma pan ma gbɔn nala, mi yɛn laga nala sɛrɛya wi yuun leele pe ni fuun pe kan, piile naa leleɛɛ. Mi woro na ka yɛgɛ yuun, ndɛɛ ŋga Yɛnŋɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ poro naa Moyisi wi ni p̀aa yo ma yo ki yaa ka pye ko.

23 Ko yɛn fɔ Kirisi wila daga mbe jɔlɔ mbe ku, mbe pye konŋbanŋa mbe yɛn mbe yiri wa

kunwɔ pi ni, konaa mbaa yanwa† pi wogo ki yari we cenle woolo poro naa cengele sanngala woolo pe kan.»

*Poli wila Agiripa wi yeri
ma yo wi taga Zhezu wi na*

²⁴ Naa Poli wila pye na para mboo yee sho, a Fesitusi wi si para ngbanga ma yo fo: «Yara ye ma ni Poli! Ma sewe jenddorogo ki yara le ma ni!»

²⁵ A Poli wi suu yon sogo ma yo fo: «Yara ma ti ye na ni, legboo Fesitusi. Senre nda mila yuun ti yen kaselege, ma pye tijinliwe ni.

²⁶ Wunlunaŋa jate wi yen ma ki kagala ke ni fuun ke jen. Mbe ya mbe kotogo ta mbe para wi yege na ki kagala ke na. Mi taga ki na ma yo wi ke ni fuun nunŋba nunŋba ke jen, katugu ki wogo kii pye larawa.

²⁷ Wunlunaŋa Agiripa, ma taga Yenŋele yon senre yofenne pe senre ti na le? Miŋi jen ma yo ma taga ti na.»

²⁸ A Agiripa wi si Poli wi pye fo: «Sanni jenri, ma yaa na jatere wi kanŋa mbe pye keretiyen!»

²⁹ A Poli wi sho fo: «Foonfoon nga na o, punŋo na wi yo, mi yen na Yenŋele li yenri, kiga ka da mboro nunŋba na, een fo, ye ni fuun mbele yaa nuru na yeri nala, ye kanŋa ye pye tagafenne paa na yen, mi sho pe ye po jorogo ni.»

³⁰ Kona, a wunlunaŋa wo naa gboforoneri wi ni, naa Berinisi wi ni, naa mbele fuun paa pye wa pe ni, pe si yiri ma yere.

† 26:23 26.23 Yanwa mba pi senre ti yen na yuun po pi yen showo we.

³¹ Naa pàa kaa kari, a pe nɛɛ pe yɛɛ piin fɔ: «Ki nanɔ ɲa, wii kapege ka kpɛ pye, ɲga ki daga wi gbowo, nakoma kaso yege ni.»

³² A Agiripa wì si Fɛsitusi wi pye fɔ: «Ki nanɔ ɲa, ma mbe ja ya mboo wa wila kee, ndɛɛ ki pye wii jaga yɛnri wunlumbolo to wo mboo kala li gbegele we.»

POLI WI KONDANGALA MBE KARI WA ƆROMU CA KONAA WI KASO YEGE

27

27.1-28.31

*Pàa Pòli wi torogo
wi kari wa Ɔromu ca*

¹ Naa kila kaa yere we ye tɔnmɔkɔrɔ ka ni we kari wa Itali tara, a pè si Pòli naa kasopiile pele le sorodasheelee tojɛɛ wa kee, pàa pye naa yinri Zhuliyusi, wila pye Ɔromu tara fenne sorodasheelee ɲgbelege ɲga pàa pye na yinri «Wunlumbolo to wi sorodasheelee ɲgbelege» ko ni.

² A wè si ye Adiramiti ca tɔnmɔkɔrɔ ka ni, ko la daga mbe kari wa Azi kinda tɔnmɔkɔrɔ yeresaga ki yeri. A wè si kari. Maseduwani kinda woolo wà la pye we ni, pàa pye naa yinri Arisitariki. Pa wila yiri wa Tesaloniki ca.

³ Ki goto pinliwɛ pi ni, a wè si gbɔn wa Sidɔn ca. Zhuliyusi wila kajɛɲge pye ma Pòli wi kan. Wila yɛnlɛ, a Pòli wì kari wi wenne pe kɔrɔgɔ, mbe ta mboo kayɔngɔ yaara ti ta pe yeri.

⁴ Naa wàa kaa yiri lema, a wè si kari Shipiri lógo fugo tara ti titónlòwò po ni, ma mara ti na, katugu tifelegé kílà pye na gbòon na waa we na.

⁵ A wè si kògoje wi kòn ma kari wa Silisi kinda wo naa Panfili tara ti tanla, mée saa gbòn wa Mira ca, wa Lisi tara ti ni.

⁶ Wama, a sorodasheelee tojée wì si Alegizandiri ca fenne tòn mòkòrò ka ta, kila kee wa Itali tara. A wì si we le wa ko ni.

⁷ A we née kee yòrò tòn mò pi go na ma piliye légere ta. We gbònwò pila ngban jèngé wa Sinide ca ki yòn na. Naa tifelegé kílà kaa we yéé kòn mbe kari lege wa ki kée ki na, a wè si toro wa Salimòni tara laga nga kì ye wa kògoje wi ni ki tanla, mbe ta mbe we yéé yan wa Kireti lógo fugo tara ti yeri.

⁸ A we née toro Kireti lógo fugo tara ti kanngaga na ma te jèngé, mée saa gbòn laga ka na pe ko yinri Tòn mòkòrò Yeresara Jèndé. Pa kílà pye wa Lase ca ki tanla.

⁹ Wagati légere la we toro, fò we karaga wa tòn mò pi go na kílà ngban ma serege, katugu yèngé lege pilige kílà toro makò, a weresanga wila yóngò. Ki kala na, a Pòli wì si pe yeri ma yo fò:

¹⁰ «Na teele, mìgi wele maga yan, ki tangala na li yaa pye mbe ngban. Jògòwò légere yaa pye tòn mòkòrò konaa ki nawa tuguro ti na, ko cé ma, woro jate ki mbe ya ti we we yinwege ki la.»

¹¹ Èn fò, a sorodasheelee tojée wì si taga ña wi maa kònò kaan tòn mòkòrò fevenne pe yeri wo naa tòn mòkòrò fò wi ni, pe senyoro ti na, ma we Pòli woyoro to na.

12 Ki laga ki tɔnmɔkɔrɔ yeresaga ki sila yon we were sanga wi pye wa. Kì pye ma, mbele pàa pye wa tɔnmɔkɔrɔ ki ni, a pè lègere si yere ki yerewe mbe yiri wa ki laga ki na mbe bala mbe gbɔn wa Fenikisi ca, mbe were sanga wi pye wama. Ki ca kila pye Kireti lɔgo fugo tara ti tɔnmɔkɔrɔ yeresaga ka. Kila pye ma yege wa yonlɔparawa kalige kee naa yonlɔ tosaga kee ki yeri, naa yonlɔparawa kameŋge kee naa yonlɔ tosaga kee ki yeri.

*Tifelingbɔgo kà la yiri na gbɔn
wa kɔgɔje wi ni*

13 Naa tifelege jenri la kaa yiri wa yonlɔparawa kalige kee ki yeri na gbɔn, a pè sigi jate ndee nga pàa pye na jaa mbe pye, ki mbaa ya pye. A pè si tɔnmɔkɔrɔ ki yeregeyaraga ki yirige nee Kireti lɔgo fugo tara ti solɔgi na kee.

14 Eɛn fɔ, sannɪ jenri, a tifelingbɔgo kà si yiri wa lɔgo fugo tara yanwira ti na nee gbɔn, pege yinri Erakilon.

15 A kì si tɔnmɔkɔrɔ ki wɔnrɔgo, wee ya mbaa ki finli mbaa kee wa ki ni. A wè si we ye yaga ki kan kila kee we ni.

16 A wè si saa toro lɔgo fugo jɛge ka tanla, pege yinri Kuloda. A wè si tɔnmɔkɔrɔ jɛle li le mali le wa tɔnmɔkɔrɔ gbenge ki ni, liga ka ta mbe jɔgo. Li lewe pila ngban wa fɔ jenge.

17 Naa pàa kaa li le wa tɔnmɔkɔrɔ gbenge ki ni, a pè si tɔnmɔkɔrɔ ki nandogomɔ pi pɔ manda ni, janɔgo kiga ka ta mbe ya. Pàa pye na fye fɔ paga ka sa lugu Siriti taayenge laga nga wa tɔnmɔ pi

nogo ki na. Kì pye ma, a pè si tòn mòkòrò ki paraga ki tirige, mɛɛ pe yɛɛ yaga tifelegɛ ki kan.

¹⁸ Tifelingbogo kila koro na we jolo jenge, fo ki goto a pè tòn mòkòrò ki tuguro ta wo ma wa wa kogoje wi ni.

¹⁹ Ki pilige taanri wogo ki na, a pè si tòn mòkòrò gbegeleyaara ta wo ma wa wa tònmo pe keyen jate yi ni.

²⁰ Piliye legerɛ la toro, yonlo kii yan, wongolo kee yan. A tifelingbogo kì koro na gbɔɔn ngbanga ma, a we sunndoro tì kɔn we na, a wè yo we se ya sho naa.

²¹ A kì mɔ jenge na we fa yaraga ka. Kona, a Pòli wì si yiri ma yere pe sɔgowo, mɛɛ pe pye fo: «Na teelee, yaa daga mbe logo na yeri, waga ka yiri wa Kireti logo fugo tara ti ni. Anmɛ ki jologo nga konaa ki jogowo mba pi se ja we ta.

²² Eɛn fo, yingɔ mi yen na ye yerɛgi, ye kotogo ta; katugu wa kpe se wi yinwege ki la ye ni, fo tòn mòkòrò ko nungba ki yaa jogo ko cɛ.

²³ Nala yembine na li ni, Yenɛle na mi yen li woo, lo na mi yen na tunngo piin li kan, li merɛge wà wi yɛɛ naga na na.

²⁴ Wilan pye fo: «Pòli, maga kaa fyɛ. Ki daga ma kari wa wunlumbolo to wi yɛge sɔgowo. Yenɛle li kagbaraga nga li pye ma kan ki kala na, li yaa ti ma tangayɛnle pe ni fuun pe koro yinwege na.»

²⁵ Ki kala na, na teelee, ye kotogo ta, katugu m̀ taga Yenɛle li na ma yo nda li yo, pa ki yaa si pye ma.

²⁶ Eɛn fo, ki daga tifelegɛ ki we le ki we wa logo fugo tara tinndi wa go na.»

27 We yembine ke ma yiri tijere wolo li ni, ma we ta tifeŋgbogo kila pye na kee na paan we ni wa Adiriyatiki kogɔje wi na, yindege ki na, tonmokoro nawa tunmbyeele pe nee ki sonri ma yo waa yongo tara ni.

28 A pe si tonmo pi taanla, mee ki yan pi tijuguwo pi yen metere nafa ma yiri ke ma yiri koloshyen. Sanni jenri naa, a pe suu taanla ma suu yan metere nafa ma yiri kolotaanri.

29 A pe si fye fo we tonmokoro kiga ka sa jiri sinndere ta na. A pe si tonmokoro ki yeregeyaara pungo woro ti tijere tirige nee lalaaga ki singi, a kila moni pe yege na.

30 Tonmokoro ki tunmbyeele paa pye na jaa mbe fe. A pe si tonmokoro jeele li tirige wa kogɔje wi ni, nee ki piin ndee pe yaa tonmokoro ki yeregeyaara nda wa yege ti tirige.

31 A Poli wi si sorodasheelee tojee wo naa sorodasheelee pe pye fo: «Na ki leele mbele pee koro laga tonmokoro ki ni, ye se ya sho.»

32 Kona, manda nda tila pye ma po tonmokoro jeele li na, a sorodasheelee pe siri koonlo, mee li yaga laa kee.

33 Ma leele pe ta paa lalaaga ki singi, a Poli wi si pe ni fuun pe yenri ma yo pe ka. Wila yo fo: «Nala wi yen ye pilige ke ma yiri tijere, ye yen na korogi fungo, ye fa yaraga ka.

34 Ki kala na, mi yen na ye yenri fo ye yaakara ta ka, katugu ti kala yen ye na ye ta ye pogo. Lere wo wa kpe yinzige nungba jate se pungo ye ni.»

35 Naa Poli wila kaa ko senre to yo, a wi si buru le ma Yennele li shari le pe ni fuun pe yege na,

mεε wi koonlo nεε kaa.

³⁶ Kona, a pe ni fuun pè si kotogo ta, mεε ka fun.

³⁷ Woro mbele wàa pye wa tɔnmɔkɔrɔ ki ni, wàa pye lere cɛnme shyen naa nafa taanri ma yiri kε ma yiri kɔgɔloni (276).

³⁸ Naa pàa kaa ka ma tin, a pè si shɔgɔlo ke wɔ ma ke wa wa tɔnmɔ, janɔgo tɔnmɔkɔrɔ ki ta ki tifaga.

Tɔnmɔkɔrɔ ki jɔgɔwɔ sɛnrɛ

³⁹ Naa laga kila kaa laga, tɔnmɔkɔrɔ ki tunmbyeele pe sila ki laga ki jɛn. Eɛn fɔ, a pè si lanjege walisaga ka yan, taambugɔ yɛn wa ki yɔn na. A pè si yere ki yerewe mbe kari tɔnmɔkɔrɔ ki ni wa ko taambugɔ laga ko na, na ki mbe ya pye we.

⁴⁰ A pè si tɔnmɔkɔrɔ ki yeregeyaara manda ti sangala, ma siri yaga wa tɔnmɔ. A pè si tɔnmɔkɔrɔ mbiriye tugbɔɔrɔ ti manda ti sangala fun. Ko punɔgo na, a pè si tɔnmɔkɔrɔ ki yege paraga gbenɔge ki jaraga wa tifelegɛ ki ni, mεε yege kan wa taambugɔ laga ki yeri.

⁴¹ Eɛn fɔ, a pè si saa yanra taambugɔ pishɔngɔ ka ni wa tɔnmɔ pi nɔgɔ, tɔnmɔ pi yinriwe naa pi togo filisaga ka na. Tɔnmɔkɔrɔ ki yege kεε kila ye ma kan kinw wa taambugɔ ki ni, fɔ ki sila ya mbaa yege, ma si yala ki punɔgo kεε ko la pye na kaari kaari tɔnmɔ pi yinriwe naa pi togo ki fanɔga na.

⁴² Sorodasheelee pàa pye na jaa mbe kasopiile pe ni fuun pe gbo, janɔgo wa ka ka logɔ ki gbɔn mbe yiri mbe fe.

⁴³ Ξεν ƒɔ, sorodasheelee tojεε wila pye na jaa mbe Pɔli wi shɔ, a wì si sorodasheelee pe yege kɔn paga ka ta mbe nga pàa pye na jaa mbe pye ki pye. A wì si kɔnɔ kan mbele paa tɔnmɔ jɛn pe yeri, ma yo poro mbe keli pe yew pe to wa tɔnmɔ, pe kɔn pe kari wa tara ti na.

⁴⁴ Pe sanmbala poro mbe lugu tire papara papara ta na, nakoma tɔnmɔkɔrɔ nga ki kaari kaari, pe lugu ki kɔnrɔkɔnrɔ ta na, pe kari. Pa kila pye ma, a pe ni fuun pè ta ma gbɔn yinɲge wa logɔ kɔɲgo ki na, yaraga si wa ta.

28

Nga kila pye Pɔli wi na wa Maliti logɔ fugo tara ti ni

¹ Naa wàa kaa shɔ ma kɔ, a wè sigi logo ma yo ki logɔ fugo pege yinri Maliti.

² Ki tara ti woolo, kajɛɲge nga pàa pye ma we kan, ki si tawa si tanla. Pàa kason gbɔgo ka gberi ma we ni fuun we yeri, a wè pan wa ki tanla, katugu tisaga la pye na paan, a were tila kuun ƒɔ jɛɲge.

³ A Pɔli wì si saa yimbire wulo nari waa wa kason, a mɛrege kà si yiri wa ti ni kason tufunwɔ pi na, mɛɛ wi nɔ ma yanra wi kɛɛ ki na.

⁴ Naa logɔ fugo tara woolo pàa kaa wɔɔgo ki yan kila yɔlo Pɔli wi kɛɛ ki na, a pe nɛɛ pe yeɛ piin ƒɔ: «Kaselege ko na, ki nana na legbolere wi; katugu ali maga ta wì shɔ ma yiri wa kɔgoje wi ni, Yenɲele na pe yinri kasiɲge lii yenle mboo yaga yinwege na.»

⁵ Eɛn fɔ, a Pɔli wì suu kɛɛ ki yangara, a woɔgo kì si to wa kason, yaraga kpe sila Pɔli wi ta.

⁶ Ki leele pàa pye na Pɔli wi wele mboo yan wi fe, nakoma wi to wi ku le ki yongolo nungba ke ni. Eɛn fɔ, naa pàa kaa ki yan kì mɔ, kapege suu ta, a pè si pe jatere wi kannga ma yo fɔ yarisunngo kayi.

⁷ Naɲa ɲa pàa pye na yinri Pubiliyusi, logo fugo tara ti legboo we, wi keere tila pye ma yongo wa ki laga ki tanla. A wo si we yigi jenge paa wi wenne yen. A wè piliye taanri pye wa wi go.

⁸ Pubiliyusi wi to wila pye ma sinle, katugu witiwerewe naa togotogoni la pye wi na. A Pɔli wì si saa wi yan, ma Yenjele yenri maa keyen yi taga wi na, a wì si sagala.

⁹ Ko pungo na, a logo fugo tara yambala sanmbala pè si pan fun, a pè sagala.

¹⁰ A pè we gbogo fɔ jenge. We karisaga, yaraga nga fuun kala làa pye we na, a pè ki ni fuun ki kan we yeri.

Pɔli wila gbɔn wa Ɔɔmu ca

¹¹ Naa yenge taanri la kaa toro, a wè si ye Alegizandiri ca tonmokoɔ ka ni mee kari. Pàa pye naga tegere ti yinri «Waanla yenjele.» Pa kila were sanga wi pye wa.

¹² A wè si saa gbɔn wa Sirakusi ca, ma piliye taanri pye lema.

¹³ A wè si kaa yiri lema, neɛ tinndi wi tanngi na kee ma saa gbɔn wa Eregiyo ca. Ki goto, a tifelege kà sigi le na gbɔn ma yiri wa yonloparawa kalige kee yeri. Ki piliye shyen wogo ki na, a wè si gbɔn wa Puzoli ca.

¹⁴ A wè si saa sefenne pele yan wa, a pè we yenri ma yo we yapelege nungba pye wa pe ni. Ko pungo na, a wè si kari wa Ɔromu.

¹⁵ Tagafenne mbele wa Ɔromu, a pè si we tinme ta, mee pan ma we fili wa Apiyusi janla li ni, konaa wa Nambanmbala Tugugo Taanri ki ni. Naa Pòli wìla kaa pe yan sanga ña ni, a wì si Yenñele li shari mee kotogo ta.

¹⁶ Naa wàa ka saa gbòn wa Ɔromu, a pè si yenle ki na Pòli wi koro wi ye, wo naa sorodashe nungba ni, wo la pye na wele wi na.

*Pòli wìla Yenñele senre yo
wa Ɔromu*

¹⁷ Naa piliye taanri la kaa toro, a Pòli wì si Ɔromu Zhufuye teele pe yeri pe pan wa wi yeri. Naa pàa kaa pe yeε gbogolo, a wì si pe pye fɔ: «Na woolo, ali maga ta mii kapege pye we tara woolo pe na, mii si we teele pe kalεgele fun ke jɔgɔ, pànla yigi wa Zheruzalemu, mala le Ɔromu tara fenne pe keε.

¹⁸ A poro na yewe na jaa mbanla wa, katugu pe sila kapege ka yan m̀ pye, ñga ki mbe ti panla gbo.

¹⁹ Eεn fɔ, Zhufuye pe sila yenle ko na, ko kilan jori, a m̀gi yenri wunlumbolo to wo mbanla kala li gbegele. Ko woro mbe ka yo fɔ mila jaa mbe бага na cenle woolo pe na mbe yo pe kapege pye.

²⁰ Ko k̀ ti m̀gi yenri mbe ye yan, mbe para ye ni; katugu Izirayeli tara woolo pè pe jigi wi taga ña na, wo mege ki ti pànla pɔ ki jɔrɔgɔ ña wi ni.»

²¹ A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Wee sewe kpe ta ma kanngolo mbe yiri wa Zhude tara. We

woolo wa si si yiri wa mbe pan mboon senre yo laga, nakoma mbe yo ma kapege pye.

²² Een fo, we yen na jaa mbe nga maa sonri ki logo, katugu wege jen ma yo laga o laga, ki gbogolomo mba ma yen pi ni yeen, leele pe maa kendige woo pi ni.»

²³ A pe si pilige ka tēge, poro naa Pōli wi ni. Naa ki pilige kila kaa gbōn, leleḡere la pan wa laga nga Pōli wila pye. Maga le pinliwe pi ni fo ma saa ki wa yōnlōkōḡo ki na, senre yege Pōli wila pye na yuun pe kan: Wila pye na Yenḡele li wunluwo wogo ki yari pe kan, naga jaa mbe pe jatere wi kanḡa Zhezu wi yeri, na para pe ni na yinrigi wa Moyisi lasiri seweele poro naa Yenḡele yōn senre yofenne pe seweele pe ni.

²⁴ Pèle la taga nda Pōli wila pye na yuun ti na, a pèle je pee taga ti na.

²⁵ Naa pe senre tila kaa yiri ti ye ti ye, a pe nēe kee. Sanni pe sa kari, a Pōli wì sigi senre nda ti taga wa ce, ma yo fo: «Senre nda Yinnekpoyi làa yo ma ye teleye pe kan wa Yenḡele yōn senre yofōEzayi wi yōn, ti yen kaselege,

²⁶ fo:

*Ta kee ma saga yo ki cenle woolo mbele pe kan fo:
Ye yaa kaa nuru jēḡe, een fo, ye se kaa ti kōro
jenni.*

Ye yaa kaa wele jēḡe, een fo, ye se kaa yaan;

²⁷ *katugu ki leele mbele yeen, pe kotoro ti ḡban
pe na.*

Pè pe nuḡbogolo ke tōn,

ma pe yēḡele ke tōn,

janḡo paga kaa yaan pe yēḡele ke ni,

paga kaa nuru pe nuḡbogolo ke ni,

*paga si kaa kagala kɔrɔ jenni wa pe kotogo na.
Paga ka ta mbe kanɲa mbe pan
mi Yenɲele na kɔrɔɔ mbe ta mbe pe sagala.»†*

²⁸ A Pɔli wì sho naa fɔ: «Ki kala na, ye daga mbege jɛn fɔ showɔ sɛnrɛ nda tì yiri wa Yenɲele li yeri, tì torogo mbele pe woro Zhufuye pe kan fun. Poro wo na, pe yaa kari logo.»

²⁹ [Naa Pɔli wìla kaa ki sɛnrɛ ti yo ma, a Zhufuye pe nɛɛ kee na kendige woo pe yɛɛ ni ɲɔɲɔɲɔ.]

³⁰ Pɔli wìla yɛgɛle shyɛn poni koro pye wa go ɲa wìla lɛ naga sara ki ni. Mbele fuun pàa pye na paan naa shari, wìla pye na pe yaara woo.

³¹ Wìla pye na Yenɲele li wunluwɔ wogo ki yuun, ma kotogo ta na leele pe nari Zhezu Kìrisi wi sɛnrɛ ti ni, lere pyɔ wo sɪla wi yɛgɛ kɔn.

† 28:27 28.26-27: Eza 6.9,10

CXXXV

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8